

2022 NR 1-2 (110-111)

STYCZEŃ-CZERWIEC

VITA ACADEMICA

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

Młodość 625-letniej uczelni

*W oczekiwaniu na
Kampus Jana Pawła II*

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Ukraina	7
<i>Da pacem, Domine...</i> – muzyczna modlitwa za Ukrainę w bazylice Mariackiej	10
Potrzeba serca	12
UPJPII świętował 625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie. Promocje akademickie w rocznicowym dniu 11 I 2022	14
625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie w 180. rocznicę urodzin rektora UJ świętego biskupa Józefa Sebastiana Pelczara, któremu 140 lat temu powierzono funkcję rektora UJ (17 I 2022)	19
Arcybiskup Piero Marini doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w 102. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II (18 V 2022)	23
Uroczystość pobłogosławienia placu pod budowę Kampusu Jana Pawła II (8 VI 2022)	25
Uroczyste Nieszpory i Msza św. w katedrze wawelskiej w 25. rocznicę kanonizacji św. królowej Jadwigi (8 VI 2022)	28
List intencyjny UPJPII i AGH w sprawie budowy Kampusu Jana Pawła II	30
Rozmowa z ks. dr. hab. Piotrem Majerem, prof. UPJPII, kanonistą, kierownikiem Katedry Kanonicznego Prawa Małżeńskiego na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i konsultorem Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski.	31
Władze UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze (9 I 2022)	35
UPJPII ponownie z modlitwą na Jasnej Górze (12 VI 2022)	36
Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej już działa	38
„Globalne starzenie się w globalnej perspektywie”	40
Spotkanie pracowników i przyjaciół (także z UPJPII) Krakowskiego Hospicjum dla Dzieci im. ks. Józefa Tischnera	42
XIV Krakowskie Dni Integracji	44
Rozwój współpracy IDMiKS ze szkołami średnimi w ramach umów partnerskich	45
Model organów piszczałkowych dla studentów muzyki kościelnej	32
Unikam patosu – rozmowa z Anną Sobczak, radcą prawnym, a jednocześnie... poetką	46

Konferencje

„Kościół po pandemii – wyzwania i zadania”	50
<i>Kościół i Eucharystia</i> – międzynarodowe sympozjum	
Publikacja książki pt. <i>Eucharystyczna wspólnota</i> jako pokłosie obrad	51
<i>Jedność w wielości – archiwistyka jako dziedzina interdyscyplinarna</i> – konferencja naukowa (9 VI 2022)	52
<i>Doświadczenia, praktyki i wyzwania społecznej odpowiedzialności uczelni.</i> UPJPII sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni	53
Międzynarodowa konferencja z cyklu „Education in the Family – Family in Education” – poświęcona rodzinie i edukacji	54
XVI Konferencja Etyki Mediów 18–19 maja 2022	56
Sprawozdanie z 4th International Conference Media for Man – <i>Participation and use of media – creativity, competence, ethics</i> , Kraków 19 stycznia 2022	58

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. +48 12 8898 516
e-mail: marta.mastylo@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyło

Redakcja językowa
Katarzyna Kastelik

DTP
Justyna Kastelik

Zdjęcie na okładce
Maciej Gradowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 30 sierpnia 2022 r.
Nakład 200 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

<i>The Catholic Church Towards The Problem of Smoking Harm Reduction</i> – konferencja w Rzymie (25 V 2022)	59
<i>Nikotynizm, promocja zdrowia, social marketing</i> – konferencja (31 V 2022)	62
Wokół Synodu Zamojskiego 1720: nauka – spotkania – wrażenia	64
III Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego na Jasnej Górze	67
Share & Inspire – doktoranci umiędzynarodawiają swoje badania	68
Konferencja <i>Areopagi XIX i XX wieku: książka, media, komunikacja jako nośniki wartości – smartwychwstańcy w kręgu mediów i wartości</i> (8 III 2022)	69

Sukcesy

Bp dr Wiesław Lechowicz nowym biskupem polowym Wojska Polskiego. Ingres do katedry polowej w Warszawie (12 II 2022)	71
Ks. Krzysztof Kudławiec, absolwent PAT, został mianowany przez papieża Franciszka biskupem diecezji Daule w Ekwadorze	71
O. prof. Jarosław Kupczak powołany do Rady Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”	72
Nowy skład Rady Naukowej Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie kadencji 2022–2026	72
Dr Maciej Zakrzewski z WHiDK UPJPII nominowany do Nagrody Literackiej im. Józefa Mackiewicza	73
Ks. prof. dr hab. Dariusz Oko został laureatem Nagrody im. św. Grzegorza I Wielkiego, przyznawanej przez miesięcznik „Niezależna Gazeta Polska – Nowe Państwo”	73
Ks. prof. dr hab. Józef Stala został powołany do Zespołu ds. opracowania kierunków rozwoju nauk o rodzinie	74
Ks. prof. dr hab. Józef Stala członkiem Rady Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji ..	74
Dr Piotr Pajor, kierownik kierunku historia sztuki na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego, otrzymał stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców	75
Ks. prof. dr hab. Piotr Kroczek, pracownik naukowy UPJPII na Wydziale Prawa Kanonicznego, został powołany na drugą czteroletnią kadencję Kościelno-Inspektora Danych Osobowych	75
Ojciec Michał Legan, paulin, rzecznik prasowy Jasnej Góry, został nowym kierownikiem Redakcji Audycji Katolickich TVP	75
Ks. dr hab. Robert Nęcek, prof. UPJPII uhonorowany tytułem „Zasłużony dla Gminy Nowy Targ” 2022 przez Radę Gminy	75

Studenci

I miejsce studentów UPJPII w XII Konkursie Prawa Kanonicznego na UKSW	76
UKRAINA Koalicja przedsiębiorstw społecznych na rzecz wsparcia uchodźców z Ukrainy we współpracy ze studentami UPJPII	76
„Wolontariat dla Ukrainy” – akcja studentów Instytutu Socjologii i Pracy Socjalnej UPJPII	78
Dni skupienia grupy Logosum	79
Ukazał się pierwszy numer magazynu ErasNews	79
Uroczysta Graduaacja magisterska w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej	81
Miss Studentek Województwa Małopolskiego została studentka dziennikarstwa UPJPII – Diana Liusina!	82
Jeśli masz problem, z którym nie możesz sobie poradzić, jeśli zmagasz się z jakąś trudnością, możesz liczyć na wsparcie psychologiczne dla studentów i doktorantów	83

Erasmus +

Przedstawiciele UPJPII na Erasmus+ International Week w Pradze	85
Wyjazd pracowniczy do Grazu	87
Staż dydaktyczny na Katolickim Uniwersytecie w Ružomberoku	88
Erasmus Staff Training 2022/2022 – The Technische Universität Dresden (TUD)	89
Sprawozdanie z mobilności w ramach programu Erasmus+	90
Erasmus – Institute of Tourism Studies, Aviation Avenue, LUQA, MALTA 31.05.22–03.06.2022	92
Staff Mobility Training – Erasmus exchange – Kadir Has University, Turkey	93
Nauka i kultura w rozśpiewanym Neapolu	94

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Wykłady dla studentów UTW „Sztuka dobrego życia i umierania. Kolokwia ze św. Teresą od Jezusa”	95
Uroczyste zakończenie roku akademickiego 2021/2022 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku UPJPII	96
Piąty rok teologii systematycznej kończy studia	98
Wspomnienia studentki teologii systematycznej	100
Pielgrzymka seniorów z Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII do Lanckorony, Stryżowa i Kalwarii Zebrzydowskiej	102
Pożegnaliśmy	102

Recenzje	103
----------------	-----

wydarzyło się

- **9 stycznia 2022** Władze UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze
- **11 stycznia 2022** 625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie. Promocje akademickie
- **12 stycznia 2022** *Kościół po pandemii – wyzwania i zadania* – konferencja naukowa online zorganizowana przez Katedrę Katolickiej Nauki Społecznej UPJPII w Krakowie
- **17 stycznia 2022** 625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie – konferencja w Collegium Novum

- **17 stycznia 2022** Krakowski 25. Dzień Judaizmu w Kościele katolickim
- **18–25 stycznia 2022** Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan
- **19 stycznia 2022** *4th International Conference Media for Man „Participation and Use of Media – Creativity, Competence, Ethics”* – konferencja zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych
- **22 stycznia 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Krzysztof Karolczyk
- **28 stycznia 2022** *Psychologia OPEN: Krzywda, wina, przebaczenie. Od iluzji i wyparcia do zdrowego rozwoju miłości* – spotkanie online. Gościem Agata Rusak
- **31 stycznia 2022** Koncert organowy w wykonaniu studentów kierunku muzyka kościelna UPJPII z Koła Naukowego Congaudeant
- **22 lutego 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Janusz Marynowski
- **24 lutego 2022** Władze UPJPII wraz z całą wspólnotą akademicką przy wsparciu Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla UPJPII wyraziły solidarność i uruchomiły wsparcie dla studentów i doktorantów UPJPII z Ukrainy
- **26 lutego 2022** *Po co teologii judaizm?* – sympozjum
- **28 lutego – 1 marca 2022** *Kościół i Eucharystia* – XIII editio Cracoviensis Cogitationis Ecclesialis, Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe, współorganizowane przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu. Publikacja książki *Eucharystyczna wspólnota* jako pokłosie obrad
- **8 marca 2022** *Areopagi XIX i XX wieku: książka, media, komunikacja jako nośniki wartości – zmartwychwstańcy w kręgu mediów i wartości* – konferencja naukowa
- **9 marca 2022** *Da pacem, Domine...* – muzyczna modlitwa za Ukrainę w bazylice Mariackiej
- **11 marca 2022** Gala finałowa Interdyscyplinarnego Konkursu Filozoficznego „#Sapere Aude#Odważ się być Mądrym!”
- **12 marca 2022** *Biblia Księgą Wiary* – sympozjum (IX edycja)
- **14–18 marca 2022** VIII Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej
- **16 marca 2022** Studenci UPJPII zdobywają I miejsce w XII Konkursie Prawa Kanonicznego na UKSW
- **17 marca 2022** *Instytucje Wsparcia Społecznego wobec Aktualnych Problemów* – konferencja zorganizowana przez Katedrę Socjologii Problemów Społecznych UPJPII, Katedrę Nauk o Rodzinie KUL i Caritas Polska
- **18 marca 2022** *Praca socjalna z uchodźcami* – webinarium
- **21 marca 2022** Wielkopostne muzyczne medytacje w wykonaniu Koła Naukowego Studentów Instytutu Muzyki Kościelnej UPJPII Congaudeant
- **22 marca 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Krzysztof Ridan
- **23 marca 2022** *Odpowiedzialność prawna duchownych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności* – szkolenie
- **24–25 marca 2022** Wirtualne Dni Otwarte UPJPII

- **26 marca 2022** *Wikary z Niegowici* – premiera spektaklu Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII na scenie Krakowskiej Opery Kameralnej
- **27–30 marca 2022** Akademickie Rekolekcje Wielkopostne
- **28 marca 2022** Wykład otwarty w języku angielskim: *Anthropogenic Existential Risks – a Christian Perspective* – dr Jakub Synowiec
- **30 marca 2022** *Co można opowiedzieć ubiorem?* – promocja dwutomowej publikacji Lucyny Rotter i Dariusza Pawelca
- **19 kwietnia 2022** Spotkanie władz UPJPII z Marszałkiem Województwa Małopolskiego Witoldem Kozłowskim
- **22 kwietnia 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Piotr Legutko – dziennikarz, publicysta, dyrektor TVP Historia
- **23 kwietnia 2022** Rektor UPJPII poleca wspólnotę akademicką UPJPII Bożemu Miłosierdziu w sanktuarium w Łagiewnikach
- **24 kwietnia 2022** Finał IX Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla Młodzieży
- **25–29 kwietnia 2022** Krakowskie Dni Integracji
- **26 kwietnia 2022** *Veni Pater Pauperum. Duchowe i materialne dziedzictwo Zakonu Ducha Świętego de Saxia w Polsce* – wystawa w Muzeum Archidiecezjalnym w Krakowie, realizacja – Mateusz Zimny
- **27 kwietnia 2022** *Św. Jan Paweł II. Między informacją a solidarnością* – ogólnopolska konferencja naukowa z udziałem UPJPII
- **27 kwietnia 2022** Wykład otwarty – *On Fools and Deranged men. The existence of Good between Anselm of Canterbury and Friederich Nietzsche* – dr Hernan Guerrero Troncoso
- **4 maja 2022** *Karty pod krzyżem* – spotkanie autorskie z Wojciechem Paduchowskim zorganizowane przez Koło Naukowe Phronesis wraz z Instytutem Pamięci Narodowej w Krakowie
- **5 maja 2022** *Synodalność w życiu i misji Kościoła* – symposium naukowe zorganizowane przez Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach
- **7 maja 2022** Mistrzowski kurs improwizacji zorganizowany przez Instytut Muzyki Kościelnej
- **9, 11, 12 maja 2022** Wykłady online w ramach CEPUS – dr Demian Papo (Uniwersytet w Zagrzebiu)
- **10 maja 2022** Sesja jubileuszowa z okazji 80. rocznicy urodzin ks. prof. Jana Wala
- **10 maja 2022** Wykład otwarty w języku angielskim zatytułowany: *Business Ethics 2.0* – dr hab. Joanna Mysona Byrska, prof. UPJPII
- **13–14 maja 2022** Kurs specjalistyczny z semiologii gregoriańskiej zorganizowany przez Podyplomowe Studia z Monodii Liturgicznej
- **14 maja 2022** *Udział wiernych świeckich w misji Kościoła* – konferencja naukowa współorganizowana przez Wydział Teologiczny UPJPII
- **16 maja 2022** Podpisanie porozumienia o współpracy na rzecz wspierania małopolskich innowacji przez program Erasmus+
- **16–17 maja 2022** *Education in the Family – Family in Education* – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Pedagogiki i Nauk o Rodzinie UPJPII
- **16–20 maja 2022** Warsztaty w ramach Dni Kariery UPJPII oraz *Gra o karierę* – Biura Karier dla Ciebie
- **17 maja 2022** *The Social Teachings of Pope St. John Paul II* – wykład gościnny w ramach Programu Erasmus+ (Kraje Partnerskie KA 107) dr Irakli Javakhishvili - Faculty of Humanities and Social Sciences, Sulkhan-Saba Orbeliani University
- **18 maja 2022** Arcybiskup Piero Marini doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w 102. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II
- **18 maja 2022** *Karol Wojtyła w poszukiwaniu nowego spojrzenia na etykę chrześcijańską* – symposium
- **18 maja 2022** *Szklany Dom – odpowiedź Jana Pawła II na kryzys wykorzystywania seksualnego w Kościele* – premiera filmu w reżyserii Pauliny Guzik
- **18–19 maja 2022** *Bezinteresowność w mediach – interesowne media/Disinterestedness in Media – Self-Interested Media* – XVI Konferencja Etyki Mediów
- **19 maja 2022** *The Main Challenges for Social Teaching of the Church in the 21st Century* – drugi wykład gościnny w ramach Programu Erasmus+ (Kraje Partnerskie KA 107) dr Irakli Javakhishvili – Faculty of Humanities and Social Sciences, Sulkhan-Saba Orbeliani University
- **19–20 maja 2022** *W poszukiwaniu ukrytej fenomenologii* – konferencja naukowa zorganizowana przez katedrę Historii Filozofii UPJPII
- **20 maja 2022** Przyznanie finansowania na realizację przez Wydział Filozoficzny projektu „Umiejętności polskiego doświadczenia Solidarności”, w ramach programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej SPINAKER
- **20–21 maja 2022** XIV Międzynarodowe Forum Górskie z udziałem pracowników naukowych UPJPII
- **22 maja 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Sebastian Calisianin Przybylski
- **23 maja 2022** Red. Przemysław Babiarz gościem specjalnym spotkania „Spór o kierunki narracji – jak dobrze opowiedzieć Boga, człowieka i świat?” zorganizowanego przez Wydział Filozoficzny UPJPII
- **24 maja 2022** I. Eco Kongres UJ z udziałem UPJPII
- **25 maja 2022** Gala XI edycji Nagrody Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka
- **25 maja 2022** *The Catholic Church Towards the Problem of Smoking Harm Reduction* – konferencja w Rzymie z udziałem ks. prof. UPJPII Roberta Nęcka
- **26 maja 2022** *Digitalizacja archiwów kościelnych w Polsce. Dzieje. Metody. Osiągnięcia* – szkolenie
- **28 maja 2022** „Dom dla Niechcianych Uczuć” akcja studentów UPJPII w ramach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego
- **28 maja 2022** *Dies gregoriani* – warsztaty śpiewu gregoriańskiego IV termin
- **29 maja – 1 czerwca 2022** i **6–8 czerwca 2022** (online) *Filozofia w neopatrystyce: studia historyczne i systematyczne* – konferencja w cyklu „Krakow Meetings”, współorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII
- **31 maja 2022** *Workshop Philosophy in Technology* – międzynarodowa konferencja naukowa online, współorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII i Politechnikę Warszawską
- **1 czerwca 2022** *Newmanalia 2022 – teologia dzisiaj* – konferencja online, zorganizowana przez Koło Naukowe Teologów UPJPII
- **2 czerwca 2022** UPJPII sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni
- **2 czerwca 2022** Gala Laurów Studenckich
- **2–3 czerwca 2022** *Platonizm w metafizyce /ontologii Źródła, dzieje, aktualność, krytyka* – konferencja Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach z udziałem prelegentów z WF UPJPII: ks. dr. hab. Wojciecha Piotra Grygiela, prof. UPJPII, oraz dr Dydaka Konrada Rycyka OFM
- **3 czerwca 2022** *Rodzina, Wspólnota, Naród – konflikty na przestrzeni dziejów* – V Ogólnopolska Doktorancka Konferencja Naukowa, zorganizowana przez Koło Naukowe Doktorantów Historii „Onyks” (KNDHO), działające na WHiDK UPJPII

- **9 czerwca 2022** *Jedność w wielości – archiwistyka jako dziedzina interdyscyplinarna* – międzynarodowa konferencja naukowa online
- **9 czerwca 2022** *Bańki informacyjne. Kościół-społeczeństwo-media* – III Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego na Jasnej Górze
- **12 czerwca 2022** UPJPiI z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze

- **14 czerwca 2022** *Transhumanizm jako wyzwanie dla współczesnej bioetyki* – konferencja, współorganizowana przez Międzywydziałowy Instytut Bioetyki i Katedrę Karola Wojtyły (WF UPJPiI)
- **14 czerwca 2022** Zakończenie roku akademickiego 2021/2022 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku UPJPiI
- **14–15 czerwca 2022** Wykłady gościnne w ramach Programu Erasmus+ ((Kraje Partnerskie KA 107) – Lika Kobaladze – Faculty of Humanities and Social Sciences, Sulkhan-Saba Orbeliani University
- **17–18 czerwca 2022** *Śpiew neogregoriański: «Proslule» w rękopisach benewentańskich: morfologia, przekaz i elementy kulturowe* – kurs z udziałem prof. Luisy Nardin (The Butler School of Music The University of Texas, Austin)
- **18 czerwca 2022** Spotkanie pracowników i przyjaciół Krakowskiego Hospicjum dla Dzieci im. ks. Józefa Tischnera w Łopusznej z udziałem przedstawicieli WF UPJPiI

- **21–23 czerwca 2022** Spotkanie podsumowujące projekt „Global Ageing Research Partnership” (GARP) realizowany od 1.12.2018 przez konsorcjum ośrodków akademickich z Polski, Austrii, Francji, Hong Kongu i Kanady. Liderem projektu był UPJPiI

- **21 czerwca 2022** Zakończenie Studiów Teologii Systematycznej UPJPiI (V rok studiów seniorów)

- **22 czerwca 2022** Ukazuje się pierwszy numer magazynu „ErasNews” – efekt pracy studentów Erasmusa w semestrze letnim 2021/2022
- **22 czerwca 2022** Cykl „Światło.Czułe spotkania”. Gościem Dominik Kuryłek.
- **25 czerwca 2022** Graducja magisterska w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. Pamiątkowe dyplomy odebrali absolwenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz kierunku komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations

upjp2.edu.pl

Ukraina

W związku z agresją Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. środowiska akademickie w Polsce od razu zareagowały potępieniem napaści i przemocy, wyrażając jednocześnie względem naszego najbliższego sąsiada swoje poparcie i solidarność. Wspólnota akademicka UPJPiI w solidarności ze studentami i doktorantami z Ukrainy zaoferowała natychmiastową gotowość pomocy, łącząc się także w modlitwie o pokój 24 II 2022.

Władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wraz z całą wspólnotą akademicką wyraziły solidarność i uruchomiły wsparcie dla studentów i doktorantów UPJPiI z Ukrainy, niepokojących się o los swojego narodu i swoich rodzin. Trzeba nadmienić, że dzień przed atakiem wojennym Rosji na Ukrainę zgodnie z kalendarium UPJPiI zakończył się semestr zimowy dla studentów studiów stacjonarnych. Luty był czasem zimowej sesji egzaminacyjnej i przerwy semestralnej, a zajęcia dydaktyczne, zaliczenia i egzaminy odbywały się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Zarządzenie nr 9/2022 Rektora UPJPiI z dn. 4 lutego 2022 r.). W pierwszej kolejności należało rozeznać, gdzie w tym czasie przebywają ukraińscy studenci i doktoranci UPJPiI, czy i jakiej pomocy potrzebują. Część z nich wojna zastała w Krakowie, pozostali przebywali w swoich domach rodzinnych. Ci, z którymi udało się w pierwszych dniach skontaktować, zostali przez władze Uczelni zaproszeni na spotkanie połączone z modlitwą o pokój, obiadem i rozmowami przy wspólnym stole. W gronie studentów byli tacy, którzy przybyli tu już z doświadczeniami wojennymi, którzy z trudem mówili o pierwszych dniach wojny przeżytych w ukryciu przed bombardowaniami, o traumie, która jest nie do zapomnienia. Jedna z ukraińskich studentek musiała wcześniej opu-

ścić spotkanie, gdyż w ciągu dnia uczy się na studiach, a nocami pracuje jako wolontariuszka, pomagając uchodźcom, także jako tłumacz, a dziś właśnie przed nią taka noc. Ile osób, tyle historii. Dwie doktorantki próbowały dostać się do Polski, później się okazało, że zajęło im to kilka bardzo trudnych dni. Ale udało się!

Na UPJPiI kształcą się 74 studentów i doktorantów z Ukrainy. Uczelnia to wspólnota, której studenci i pracownicy podążają jedną drogą, osiągając kolejne stopnie edukacji tak dla własnego rozwoju, jak i dla zdobywania zawodowych umiejętności, by wpływać pozytywnie i twórczo na otaczający świat. W tym duchu i takim rozumieniu człowieka i świata miejsca dla wojny nie ma. Stąd sprzeciw wobec agresji, działań militarnych podejmowanych w miejsce pokojowych rozmów w sferze rozwiązywania konfliktów. Jak boleśnie uczyła historia, wojna nigdy nie rozwiązywała problemów, a niosła z sobą wyłącznie niewyobrażalne ludzkie dramaty.

W obliczu ataku Rosji na Ukrainę nie można było pozostawić naszych studentów i doktorantów samych. „Dramat, jaki przeżywa naród ukraiński, porusza serca. Mobilizuje do gorliwej modlitwy, ale i do konkretnych działań. Monitorujemy potrzeby naszych studentów i doktorantów i w zależności od

potrzeb będziemy organizować pomoc i wsparcie” – zapewniły pierwszego dnia wojny władze UPJPII.

Została uruchomiona pomoc psychologiczna pod adresem e-mail: psycholog@upjp2.edu.pl

Gotowość do pomocy wyraziła również Fundacja im. Świętej Królowej Jadwigi, działająca na rzecz uczelni od ponad 30 lat.

28 lutego Senat UPJPII podjął Uchwałę w sprawie agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę:

UCHWAŁA Nr 7/2022
SENATU UNIwersYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE
z dnia 28 lutego 2022 r.
w sprawie
agresji na Ukrainę

Wspólnota Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z wielkim bólem przyjęła wiadomość o agresji Rosji i bezprawnym wtargnięciu na Ukrainę, wolne i niepodległe państwo. Wyrażamy solidarność z Ukraińskim Narodem w tych trudnych dla nich chwilach. Nigdy niemożliwe do akceptacji są imperialistyczne zapędy jednego kraju w stosunku do tych, którzy pragną pokoju i współpracy. Dlatego też jednoznacznie potępiamy te wojenne działania zamiast pokojowego dialogu we wszystkich spornych sprawach.

W obliczu tragedii przekazujemy słowa jedności ukraińskim uczelniom współpracującym z nami na polu naukowym, a także studentom i pracownikom, którzy stanowią cześć naszej akademickiej wspólnoty w Krakowie i we Lwowie. Jesteśmy teraz blisko Was, ogarniamy Was naszą modlitwą, ale także jesteśmy gotowi do niesienia konkretnej i potrzebnej Wam pomocy.

Papież Franciszek, który sam podjął próbę mediacji w zaistniałej sytuacji, udając się do ambasadora Rosji przy Stolicy Apostolskiej, wczoraj podczas modlitwy *Anioł Pański* powiedział: *w tych dniach jesteśmy przerażeni wojną [...] kto czyni wojnę zapomina o ludzkości, nie patrzy na człowieka, ale chodzi mu o interesy własne [...] niech nadejdzie koniec wojny [...] niech zamilknie broń, niech Bóg wprowadzi pokój.* To wołanie i ta prośba stają się naszymi, a zjednoczeni z następcą św. Piotra podejmujemy post i modlitwę z całym chrześcijańskim światem.

Patron naszej uczelni św. Jan Paweł II, we Lwowie w 2001 roku, kierując swoje przesłanie do Ukrainy mówił: *Duc in altum! Wypłyn na głębię, Pan jest z Tobą! Nie lękaj się trudności, które także dzisiaj stają na twojej drodze. Z Chrystusem odniesiesz zwycięstwo!* Jesteśmy przekonani, że słowa te, po przeszło 20 latach, nabierają głębokiego i jakże aktualnego sensu w zaistniałej sytuacji. Dlatego tym mocniej chcemy podkreślić, że jedynie w pokojowym dialogu ma sens rozwiązywanie wszystkich konfliktów. Jako zaś wspólnota chrześcijańska – zarówno katolicy, jak i prawosławni – jesteśmy szczególnie do tego zobowiązani.

Wzywamy wstawiennictwa św. Jana Pawła II i wszystkich Patronów Ukraińskiego Narodu o ich pomoc, prosimy Boże Miłosierdzie o nawrócenie serc ogarniętych nienawiścią i agresją. Modlimy się o nadzieję dla udręczonego Ukraińskiego Narodu. Błagamy o pokój na Ukrainie. Niech Bóg błogosławi wolną Ukrainę!

ks. prof. dr hab. Robert Tyrała
rektor
Kraków, 28 lutego 2022 r.

Okazując chrześcijańską solidarność naszym studentom i doktorantom z Ukrainy, łączymy się w modlitwie za Ukrainę, o pokój w Europie i na świecie.

Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała odprawił w katedrze wawelskiej Mszę św., modląc się o pokój na Ukrainie.

Święty Boże, Święty mocny,
Święty a Nieśmiertelny
Zmiłuj się nad nami...
Od powietrza, głodu, ognia i wojny

Wybaw nas Panie
Od nagłej i niespodzianej śmierci
Zachowaj nas Panie!

My grzeszni Ciebie Boga prosimy
Wysłuchaj nas Panie! ■

Nasze modlitwy nieśliśmy wraz ze słowami suplikacji Święty Boże w organowym wykonaniu prof. Witolda Zalewskiego z Katedry Muzyki Kościelnej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Utwór towarzyszył nam od początku wojny na Ukrainie, zabrzmiał także podczas Koncertu w bazylice Mariackiej.

Rada Główna
Nauki i Szkolnictwa Wyższego

24 lutego 2022 r.

OŚWIADCZENIE ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO W ZWIĄZKU Z AGRESJĄ ROSJI NA UKRAINĘ

W związku z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę i brutalnym złamaniem umów międzynarodowych oraz standardów obowiązujących w cywilizowanym świecie, polskie środowisko akademickie stanowczo potępia napaść na naszego sąsiada i używanie wobec niego przemocy.

Wyrażamy pełną solidarność z całym narodem ukraińskim i poparcie dla Ukrainy jako suwerennego państwa, oraz deklarujemy wszelką możliwą pomoc w tych ciężkich chwilach. Jednocześnie apelujemy do władz Ministerstwa Edukacji i Nauki o uruchomienie we współpracy z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej specjalnych środków, w tym prawnych, na wsparcie dla ukraińskich naukowców, doktorantów i studentów, którzy wyrażają chęć kontynuowania swojej działalności w polskich uczelniach.

Polskie środowisko akademickie będzie jeszcze bardziej intensyfikować i rozwijać współpracę we wszelkich postaciach z naszymi ukraińskimi partnerami akademickimi.

prof. Arkadiusz Mężyk
Przewodniczący Konferencji
Rektorów Akademickich Szkół
Polskich

prof. Marcin Pałys
Przewodniczący Rady Głównej Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

prof. Jerzy Duszyński
Prezes Polskiej Akademii
Nauk

prof. Dariusz Surowik
Przewodniczący
Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych

prof. Waldemar Tłokiński
Przewodniczący Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół
Polskich

Jarosław Olszewski
Przewodniczący Krajowej
Reprezentacji Doktorantów

dr Igor Kilanowski
Przewodniczący Rady Młodych
Naukowców

Mateusz Grochowski
Przewodniczący Parlamentu
Studentów RP

Da pacem, Domine... – muzyczna modlitwa za Ukrainę w bazylice Mariackiej (9 III 2022)

zdjęcia: Maciej Gradowski, Marta Mastyló

Da pacem, Domine, aria ze *Stabat Mater*, *Pie Jesu*, suplikacje *Święty Boże*, to tylko niektóre z przejmujących utworów, jakie zabrzmiały w środowy wieczór (9 marca 2022 r.) w bazylice Mariackiej w Krakowie. Świątynię wypełnił śpiew chóru UPJPII Psalmodia pod dykcją Włodzimierza Siedlika i żeńskiego zespołu wokalnego Flores Rosarum pod dykcją s. Susi Ferfoglii. Arię *Vidit suum dulcem natum* i *Pie Jesu* można było wysłuchać w poruszającej interpretacji Jolanty Kowalskiej-Pawlikowskiej z akompaniamentem Wiesława Delimata. Uzupełnieniem tej muzycznej modlitwy były dzieła w wykonaniu organistów – Witolda Zalewskiego, Filipa Presseisena, Marka Pawełka.

Przybyłych na koncert, zorganizowany przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, witał archiprezbiter bazyliki Mariackiej ks. dr Dariusz Raś. Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała nawiązał do wołania papieża Franciszka – „[...] kto czyni wojnę, zapomina o ludzkości, nie patrzy na człowieka, ale chodzi mu o interesy własne [...] niech na-

dejdzie koniec wojny [...] niech zamilknie broń, niech Bóg wprowadzi pokój (papież Franciszek, Anioł Pański, 27 lutego 2022)”. Mówił dalej: „Doświadczenie wojny, które od dwóch tygodni staje się pośrednio naszym – Polaków udziałem, jest nie tylko skazą współczesnego świata, ale samo z siebie jest wołaniem o miłosierdzie, o miłość, o pokój. *Da pacem Domine* [...] daj pokój Panie, otwórz oczy i nawróć serca tych, co sieją zło i nienawiść. Otocz płaszczem ciepła i dobra tych, którzy płaczą i cierpią oraz napelnij także ich i nasze serca nadzieją”.

Muzyczne misterium będące modlitwą o pokój i zaprzestanie bestialskich działań wojennych połączone było ze zbiórką pieniędzy, by także finansowo wesprzeć ciemiężonych wojną Ukraińców. Przy wejściach do bazyliki wolontariusze z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie kwestowali na rzecz Ukrainy do puszek Caritas Archidiecezji Krakowskiej. ■

Potrzeba serca

tekst: o. Łukasz Buksa OFM

zdjęcia: Фото Українського інституту національної пам'яті

Minął 207. dzień wojny w Ukrainie. Jako społeczeństwo, zdajemy nadal egzamin z daru niesienia pomocy Ukraincom. W działania te wpisują się wielkie inicjatywy, jak również małe, oddolne, by nieść pomoc tu, w naszej ojczyźnie, ale również i tam, gdzie pozostali doświadczeni przez wojnę Ukraincy.

W czwartek 24 lutego 2022 r. o godz. 3.45 rosyjska telewizja wyemitowała wystąpienie prezydenta Rosji Władimira Putina. Putin poinformował, że Rosja rozpoczyna „specjalną akcję militarną” w obronie samozwańczych republik na wschodzie Ukrainy – Donieckiej i Ługańskiej Republiki Ludowej, czyli tzw. republik, które Rosja kilka dni wcześniej uznała za niepodległe państwa, a według prawa międzynarodowego są integralną częścią Ukrainy. Putin zapowiedział, że celem Rosji nie jest „okupacja Ukrainy”, ale siły rosyjskie będą dążyły do „demilitaryzacji Ukrainy” i jej „denazyfikacji”, stwierdzając, że Rosja nie pozwoli jej „wejść w posiadanie broni nuklearnej”.

Tragedia, która dotknęła społeczność narodu ukraińskiego, mocno wpływa na każdego, kto rozumie znaczenie prawa do istnienia, samostanowienia, własnej tożsamości, wolności i szanuje godność człowieka. Od pamiętnego 24 lutego br. do 24 lipca w Ukrainie zginęło co najmniej 5.237 cywilów, a 7.035 zostało rannych – jak podaje Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. Według analityków Kijowskiej Szkoły Ekonomicznej kwota bezpośrednich udokumentowanych strat w infrastrukturze Ukrainy w czasie wojny z Rosją wyniosła na początku sierpnia 110,4 mld dolarów. Obliczenia te są prowadzone w ramach projektu „Rosja zapłaci”. Według danych na odbudowę zniszczonych i uszkodzonych obiektów infrastrukturalnych potrzeba nie mniej niż 44,6 mld USD, natomiast potrzeby w zakresie renowacji obiektów kulturalnych, turystycznych i sportowych wzrosły od 700 mln dolarów do 2,3 mld dolarów. Szacuje się, że straty w sferze kultury, turystyki i sportu wznoszą się od 400 mln dolarów tygodniowo do 1,3 mld USD. Od początku wojny Rosji z Ukrainą uszkodzeniu, zniszczeniu lub przechwyceniu uległy: co najmniej 15,3 tys. wieżowców, 115,9 tys. domów prywatnych, 388 przedsiębiorstw, 43,7 tys. szt. maszyn rolniczych, 1.991 sklepów, 511 budynków administracyjnych, 106,1 tys. samochodów, 764 przedszkoli, 934 placówek medycznych, 634 budynków kulturalnych, 119 obiektów sfery społecznej.

Rosjanie nie mają litości dla nikogo ani niczego. Nie oszczędzają i rujnują obiekty sakralne, o których z powodu przeogromnych strat w ludziach świat zamilkł. Tymczasem tylko do końca maja 2022 r. Rosja zniszczyła co najmniej 183 budynki religijne w 14 regionach Ukrainy, w tym kościoły, meczety, synagogi, budynki edukacyjne i administracyjne wspólnot religijnych. Świadczą o tym wyniki monitoringu Państwowej Służby Ukrainy ds. Etnopolityki i Wolności Sumienia. Spośród 183 uszkodzonych obiektów 5 to obiekty muzułmańskie, 5 żydowskie, pozostałe 173 to obiekty chrześcijańskie, z których 73% (127 obiektów) należy do Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego. Wśród zniszczonych kościołów znajdują się zabytki architektury, jak drewniana świątynia z XIX w. we wsi Vyziwka w obwodzie żytomierskim. Kościół wybudowany w 1862 r. był zabytkiem architektury o znaczeniu państwowym. Wśród zniszczonych świątyń znalazła się również katedra Wniebowzięcia NMP w Charkowie. Pierwsza wzmianka o niej w źródłach pisanych pochodzi z 1658 r. W latach 1771–1777 na miejscu drewnianej świątyni wzniesiono budynek w stylu barokowym kosztem mieszczan i urzędników, którzy sprzedawali swoje działki na cele święte. Katedra służyła ze złoconego ikonostasu, zaprojektowane przez słynnego architekta Bartolomeo Rastrelliego. Podczas zmasowanego ostrzału miasta 2 marca Rosjanie uderzyli w katedrę, w której ukrywali się wówczas ludzie. Wybuch uszkodził dekorację świątyni, wybito okna i witraże. Jeszcze jednym zniszczonym zabytkiem jest cerkiew Wozniesienia, od 1879 r. we wsi Łukjanówka, 58 km od Kijowa. Znana była z unikalnego późnoklasycystycznego ikonostasu oraz dużej barokowej ikony Dejza – arcydzieło pierwszej połowy XVIII w. Po czterokrotnym ostrzelaniu świątyni przez rosyjski czołg, 25 marca, spłonęła doszczętnie. Pozostały tylko fundamenty zabytku architektury. W wyniku ostrzału zniszczone zostały XVIII-wieczne obrazy olejne we wnętrzu zabytku architektury o znaczeniu państwowym – katedry Świętej Trójcy i św. Eliasza w Czernihowie, zbudowanego w latach 1679–1695.

Polacy głęboko odczuli w sercu wszystkie straty Ukrainców i zjednoczyli się, niosąc pomoc w kraju i zagranicą. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski na konferencji prasowej tylko dla polskich mediów, 29 kwietnia 2022 r., powiedział: „Polacy robią wszystko, by Ukraincy czuli się w Polsce jak w domu. Dziękuję Polsce i polskiemu narodowi za bezprecedensową pomoc”.

Nasze doraźne działania pomocowe objęły wiele sektorów:

- posiłki;
- usługi noclegowe;
- usługi transportowe;
- usługi opieki nad dziećmi – żłobki i przedszkola, zorganizowane grupy zabawowe;
- usługi opieki nad uchodźczymi osobami starszymi czy osobami z niepełnosprawnością, usługi wytchnieniowe;

- usługi edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne, nauka jęz. polskiego;
- usługi psychologiczne, prowadzenie grup samopomocowych, grup wsparcia;
- poradnictwo specjalistyczne w zakresie praw i obowiązków;
- asystencja w kontaktach z urzędami i instytucjami;
- animacja czasu wolnego;
- działania na rzecz integracji uchodźców i uchodźczyń z Ukrainy ze społecznością lokalną – warsztaty dla społeczności lokalnej, spotkania, wydarzenia itd.

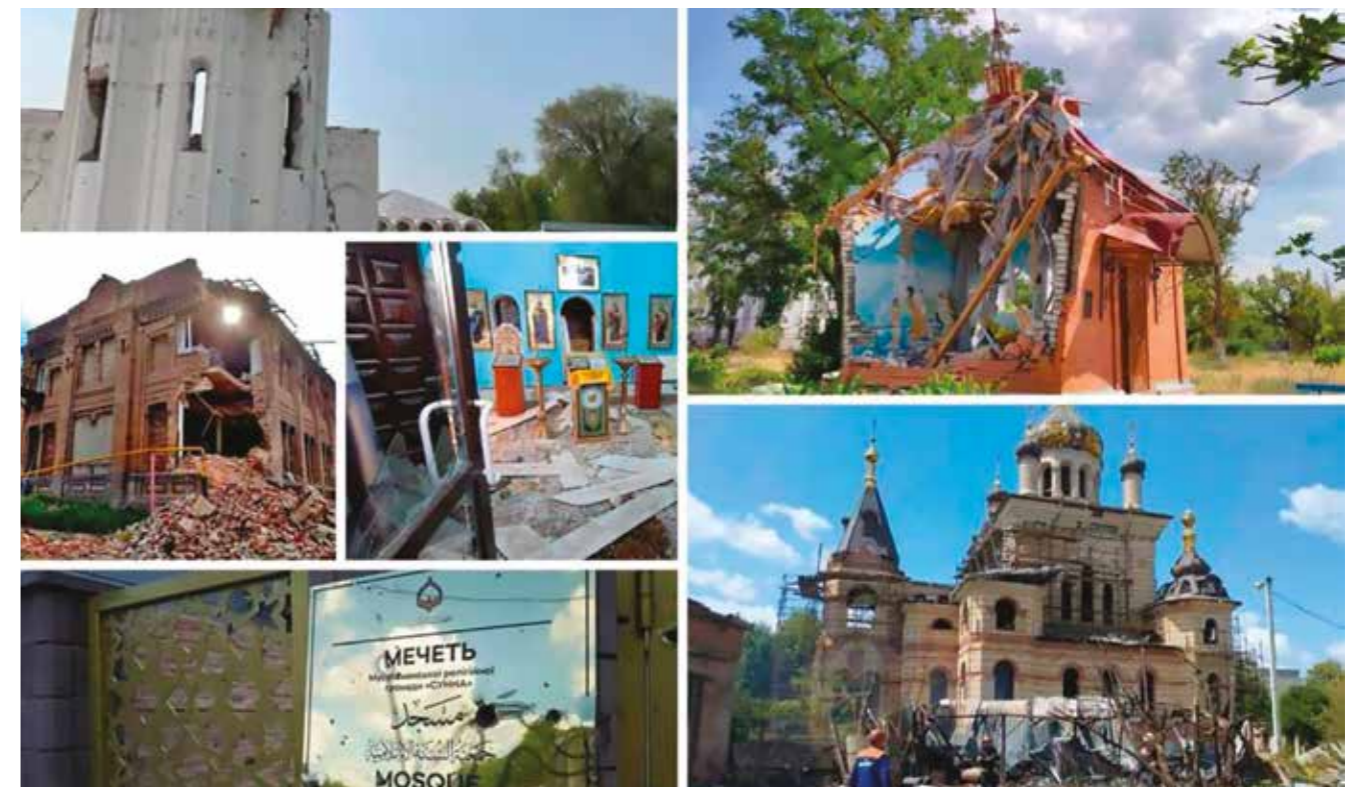
W pomoc niesioną z potrzeby serca wpisują się także działania Katedry Katolickiej Nauki Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII w Krakowie: jej kierownika, ks. prof. dr hab. Andrzeja Zwolińskiego, oraz współpracowników i wielu ludzi dobrej woli.

Pomoc prowadzono w kilku obszarach obejmujących troskę o najważniejsze potrzeby i organizację życia uchodźców w Polsce oraz mieszkańców Ukrainy na miejscu. Zorganizowano pomoc w dotarciu do Polski i zamieszkaniu dla uchodźców po przekroczeniu granicy. Łączna liczba osób, którym udzielono pomocy, wynosi 84, w tym troje dzieci na wózku inwalidzkim, 11 dzieci niewidomych i 11 dorosłych niewidomych, w większości rodziny z dziećmi. Uchodźcy pochodzili ze Lwowa, Berdyczowa, Charkowa i Halicza. Zorganizowano dla nich miejsce zamieszkania w Krakowie, Zawoi i Radwanowicach. Ważnym faktem, godnym podkreślenia, jest współpraca Katedry w tych działaniach z Fundacją Brata Alberta w Radwanowicach.

Organizacja działań pomocowych Katedry KNS to również wysyłka żywności i środków pierwszej potrzeby dla potrzebujących z terenu walk, jak również uchodźców, którzy uciekali z terenów działań zbrojnych. Pomoc niesiona Ukraincom była prowadzona również z ośrodkami i domami pomocy społecznej oraz przy wielkim zaangażowaniu i wsparciu sióstr benedyktynek z opactwa w Staniątkach. Wysłano: lekarstwa, żywność, środki chemiczne, medyczne, sanitarne i higieniczne, koce, materace, śpiwory, agregat prądotwórczy, cztery apteczki oraz dwa defibrylatory, worki na ciała ludzkie. Zbierano dary w placówkach oświatowych, m.in. przez Klub Wolontariuszy Szkoły Podstawowej w Radwanowicach, VIII Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie i przedszkolach. Przyczyniły się do tego osoby świeckie, pracownicy nauki i księża. Dary zostały dostarczone do Ukrainy w siedmiu transportach autobusem (udostępnionym przez oo. franciszkanów z Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego Franciszkanów w Wieliczce). Dzięki tym staraniom dotarła pomoc do Drohobycza, Lwowa, Halicza, Stanisławowa i Iwano-Frankowska.

Przeprowadzono również zbiórki finansowe w kraju i zagranicą na łączną kwotę 12.000 zł.

Jako chrześcijanie, uważamy, że nikt nie może pozostać obojętny na dramat wojny, bezlitosną nawałnicę, jakiej doświadczają Ukraincy. Otworzyliśmy nasze domy i swoje serca oraz organizujemy pomoc na różnych poziomach. Dopóki nasza pomoc jest potrzebna, nie możemy zubożnąć na tę wojnę, osobisty dramat naszych sąsiadów. Myśląc w perspektywie dalszej, jako środowisko ludzi nauki, dbamy również o integrację uchodźców z Ukrainy z naszym społeczeństwem, zwłaszcza w środowisku naukowym, które – jeśli jest prawdziwe – zawsze jest ponad wszelkimi podziałami. ■

UPJPII świętował 625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie. Promocje akademickie w rocznicowym dniu 11 I 2022

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Maciej Gradowski

Uroczystość 625. rocznicy erygowania Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej, z którego wywodzi się dzisiejszy Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie rozpoczęła w Sanktuarium Świętego Jana Pawła II Msza św. pod przewodnictwem abp. Marka Jędraszewskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII, który, po powitaniu gości przez rektora sanktuarium ks. kan. Tomasza Szopę, odczytał list od Ojca Świętego Franciszka.

Papież wyraził w nim pragnienie, by uczelnia była miejscem kształcenia nowych pokoleń chrześcijan i promocji szacunku dla każdego człowieka. „Historia, na której budujecie teraźniejszość, jest niezwykła i doniosła, ale zarazem zobowiązująca. Dzisiejsze czasy bowiem wymagają od nas wszystkich, aby nie zapominać o tradycji, ale równocześnie z nadzieją patrzeć w przyszłość i tworzyć przyszłość” – napisał Ojciec Święty Franciszek. Wskazał też: „[...] wierni wielowiekowej tradycji odczytujcie znaki czasu, podejmujcie z odwagą nowe wyzwania, aby skutecznie nieść współczesnemu człowiekowi i światu prawdę Ewangelii”. Zaapelował, by w poczuciu odpowiedzialności za wierność misji uczelni pełnić posługę myślenia i poszukiwania prawdy, która dziś potrzebna jest Kościołowi w Polsce i na świecie.

Kardynał Stanisław Dziwisz w homilii przypomniał piękną, wielowiekową, ale i trudną, zwłaszcza w czasach

komunistycznych, historię, która prowadzi do dzisiejszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Wspominał o wierze i intuicji królowej Jadwigi, której zawdzięczamy powstanie Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej. O determinacji Karola Wojtyły, papieża Jana Pawła II, który nie ustawał w staraniach, by nauki teologiczne w Krakowie były kontynuowane, a wraz nimi – na utworzonej w 1981 roku Papieskiej Akademii Teologicznej – filozofia i historia.

„Myśląc o całej tej już dzisiaj przeszło sześćsetletniej historii teologii w Krakowie, nie sposób nie przeżyć ogromnego zadziwienia względem Bożej obecności, która pisząc prostymi liniami po zawiłych drogach historii, doprowadziła w Krakowie najpierw do powstania Wydziału Teologii, z którego następnie wyrósł cały uniwersytet. Wydział Teologiczny w Krakowie to dzieło ludzi świętych! Wspomniani już św. Jadwiga i św. Jan Paweł II, ale przecież i święci Jan z Kęt, Stanisław Kazimierczyk, Jan Sebastian Pelczar. Przedziwne jest to połączenie wiary i rozumu, poszukiwania prawdy i świętości, które tworzy najistotniejsze momenty dziejów krakowskiego Wydziału Teologicznego. Przedziwne jest owo promieniowanie wiary, która szuka zrozumienia i w tym poszukiwaniu nigdy nie ustaje, stając się twórczą siłą uświęcenia człowieka i przemiany świata”.

Kończąc homilię, ks. Kardynał życzył: „Wydziale Teologiczny Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, drogi jubilate: ad multos annos! Obyś był «źrenicą oka» całego Uniwersytetu, obyś przyczynił się do jego sławy, a nade wszystko, oby twoja praca przynosiła Bogu chwałę, a ludziom życie, rzetelne poznanie prawdy i radość”.

Po czym Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała jeszcze raz przywołał postać Patrona Uczelni, ponownie dziękując za jego rolę, jaką odegrał, by w Krakowie był Wydział Teologiczny ze swoją 625-letnią historią. Zacytował słowa z publikacji *Wstańcie, chodźmy*:

„[...] jako biskup Krakowa czułem się zmuszony także do podjęcia obrony Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uważałem to za swój obowiązek. Władze państwowe utrzymywały, że ten Wydział został przeniesiony do Warszawy. Pretekstem było utworzenie w Warszawie w 1953 roku ATK – Akademii Teologii Katolickiej, pod państwowym zarządkiem. Walka została o tyle wygrana, że później w Krakowie powstał niezależny Papieski Wydział Teologiczny, a potem Papieska Akademia Teologiczna”.

„Dzisiaj, dzięki tej mądrej decyzji i działaniom kard. Karola Wojtyły później Jana Pawła II możemy świętować” – zakończył Rektor UPJPII.

Drugą część uroczystości, jaką były promocje akademickie, rozpoczęło odczytanie listów okolicznościowych: Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy oraz listu Prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej kard. Giuseppe Versaldiego w wersji polskiej.

Dyplomy wręczono 24 doktorom i 5 doktorom habilitowanym. W imieniu promowanych doktorów i doktorów habilitowanych słowo wygłosił ks. dr hab. Miłosz Hołda

z Wydziału Filozoficznego UPJPII. Odczytany został list Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka.

Na zakończenie tej części uroczystości abp Marek Jędraszewski przywołał postać św. Johna Henry'ego Newmana, jako wzór dla społeczności UPJPII w dążeniu do prawdy i podążaniu za Światłem i przykład „dążenia za wszelką cenę do prawdy i świadczenia swoim życiem o tej prawdzie, nawet za cenę osobistych cierpień i odrzucenia. [...] Mając świadomość misji, by «iść i nauczać» jednocześnie z całą pokorą, ale i mocą, prosić Boga: prowadź mnie, Światło!” – zakończył abp Marek Jędraszewski, wskazując na zadanie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

Rektor UPJPII podziękował wszystkim Gościom za udział w uroczystości, w tym biskupom – doktorowi honoris causa UPJPII Janowi Kopcowi i bp. Janowi Zającowi za koncelebrowanie Mszy św. i towarzyszenie w jubileuszowym wydarzeniu.

Na koniec przywołał słowa patrona Uniwersytetu, który podczas świętowania 600-lecia Wydziału Teologicznego powiedział: „[...] jakże więc dzisiaj, przy okazji tej jubileuszowej uroczystości, nie dziękować Panu Bogu za to, że pozwolił nam nie tylko obronić to wielkie dobro duchowe Wydziału Teologicznego, ale również rozwinąć je i nadać mu nową, jeszcze bardziej bogatą formę akademicką! I tak Papieska Akademia Teologiczna, razem z innymi uczelniami katolickimi w naszej Ojczyźnie, wnosi swój wkład w rozwój nauki i kultury polskiej, pozostając równocześnie szczególnym świadkiem naszej epoki – epoki zmagania o prawo do obecności uczelni teologicznych w krajobrazie współczesnej Polski”. Rektor zakończył: „Niech więc to, co mówił nasz Patron, także dzisiaj spełnia się w naszym codziennym uniwersyteckim życiu”.

DOKTORATY

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktorski otrzymali:

1. Ks. dr Lucjan BARTKOWIAK CR

Temat pracy: *Piękno nośnikiem teologii*

Promotor: o. prof. dr hab. Andrzej NAPIÓRKOWSKI OSPPE

2. Dr Jacek BIŁKO

Temat pracy: *Rola sprawiedliwości w życiu społecznym w świetle nauczania papieża Jana Pawła II*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz BORUTKA

3. Dr Pavlo FITSAY

Temat pracy: *L'ideale della vita spirituale secondo L'Asceticon Magnum et Parvum di Basilico II Grande*

Promotor: o. prof. dr hab. Dariusz KASPRZAK OFMCap

4. Ks. dr Wojciech GAURA

Temat pracy: *Rodzina polska na emigracji jako problem społeczny i duszpasterski*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

5. Ks. dr Józef GUT

Temat pracy: *Planowanie w duszpasterstwie parafialnym*

Promotor: ks. prof. dr hab. Maciej OSTROWSKI

6. Dr Ivan HADO

Temat pracy: *Rola rodziny w budowaniu Kościoła w nauczaniu Jana Pawła II*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

7. Ks. dr Tomasz KUPIEC

Temat pracy: *Duszpasterstwo w parafii Tarnów-Mościce na tle przemian społecznych, kulturowych i religijnych w latach 1939-2014*

Promotor: ks. dr hab. Ireneusz STOLARCZYK, prof. UPJPII

8. O. dr Stanisław KYC OSB

Temat pracy: *Ksiądz Józef Kudasiewicz jako teoretyk i praktyk przepowiadania*

Promotor: ks. prof. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI

9. Ks. dr Jakub MATEJA

Temat pracy: *Ojcowie nieobecni w wyniku emigracji zarobkowej jako wyzwanie duszpasterskie Kościoła polskiego*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

10. Dr Anita MULARCZYK-BUDZAN

Temat pracy: *Koncepcja przyjaźni w Listach Hieronima ze Strydonu*

Promotor: o. prof. dr hab. Dariusz KASPRZAK OFMCap

11. Dr Aleksandra NIECZAROWSKA

Temat pracy: *Teologiczne i kanoniczno-prawne aspekty pracy muzyka kościelnego*

Promotor: ks. prof. dr hab. Piotr KROCZEK

12. Ks. dr Adam PASTORCZYK

Temat pracy: *Ekumeniczny wymiar eklezjologii Josepha Ratzingera/Benedykta XVI*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz KAŁUŻNY

13. Dr Aleksander SOSNOWSKI

Temat pracy: *Świętość i święci w nauczaniu Josepha Ratzingera/Benedykta XVI*

Promotor: ks. prof. dr hab. Janusz KRÓLIKOWSKI

14. Ks. dr Władysław TAKUŚKI

Temat pracy: *Slużebny charakter przywództwa w Piśmie Świętym. Studium egzegetyczno-teologiczne*

Promotor: o. prof. dr hab. Tomasz DĄBEK OSB

Promotor pomocniczy: ks. dr Wiesław ALICKI

15. Dr Paweł WAŃCZYK

Temat pracy: *Przesłanie skierowane bezpośrednio do odbiorców w Liście do Hebrajczyków*

Promotor: ks. dr hab. Roman BOGACZ, prof. UPJPII

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktorski otrzymali:**1. Dr Marta GIZA**

Temat pracy: *Wykluczenie społeczne Romów w Polsce. Próba filozoficznej i psychologiczno-religijnej analizy zjawiska*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef MAKSEŁON

2. Dr Magdalena SIEMION

Temat pracy: *Analiza koncepcji seksualności według Jacka Kochanowskiego z perspektywy filozofii osoby Karola Wojtyły*

Promotor: ks. dr hab. Dariusz OKO, prof. UPJPII

Z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego dyplom doktorski otrzymali:**1. Dr Barbara BIELASZKA-PODGÓRNY**

Temat pracy: *Obraz Rusi przedmongolskiej i Rusinów w „Annales” Jana Długosza*

Promotor: prof. dr hab. Maciej SALAMON

2. Dr Krzysztof BUCZEK

Temat pracy: *Przejmowanie cerkwi greckokatolickich przez Kościół rzymskokatolicki na terenie diecezji przemyskiej w latach 1944-1989*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef WOŁCZAŃSKI

3. Dr Ewa DUSIK-KRUPA

Temat pracy: *Zasada pax deorum w interpretacji wydarzeń z okresu panowania Konstancjusza II przez pisarzy wczesnochrześcijańskich*

Promotor: ks. dr hab. Jan ŻELAZNY

4. Dr Andrzej GODEK

Temat pracy: *Ksiądz profesor dr hab. Hieronim Feicht CM (1894-1967). Biografia*

Promotor: ks. prof. dr hab. Józef WOŁCZAŃSKI

5. Ks. dr Paweł KUMMER

Temat pracy: *Karol Wojtyła wobec reformy liturgicznej w archidiecezji krakowskiej*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jacek URBAN

6. Dr Albert SENDOR

Temat pracy: *Adam Józef Potocki (1822-1872)*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jacek URBAN

Z Wydziału Nauk Społecznych dyplom doktorski otrzymali:

1. Ks. dr Marcin IŻYCKI

Temat pracy: *Diagnoza społecznej procesy dezintegracji współczesnej rodziny polskiej na kanwie zjawiska supermarketyzacji religii*
Promotor: ks. dr hab. Leon SZOT, prof. UPJPII

2. Dr Waldemar KOZIOŁ

Temat pracy: *Znaczenie wsparcia społecznego wobec rodziny dysfunkcyjnej na przykładzie Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Chelmie*
Promotor: p. dr hab. Monika PODKOWIŃSKA, prof. SGGW

3. Dr Jan STRĄCZYŃSKI

Temat pracy: *Job first w streetworkingu jako metoda reintegracji społecznej osób doświadczających bezdomności pozaschroniskowej na przykładzie miasta Częstochowy*
Promotor: p. dr hab. Małgorzata DUDA, prof. UPJPII
Promotor pomocniczy: dr Maria ŁUSZCZYŃSKA

WRĘCZENIE DYPLOMU DOKTORA HABILITOWANEGO

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktora habilitowanego nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne otrzymali:

1. Ks. dr hab. Andrzej DOBRZYŃSKI

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia otrzymali:

1. Dr hab. Sebastian GAŁECKI

2. Ks. dr hab. Miłosz HOŁDA

Uchwałą Rady Naukowej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie dyplom doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach otrzymała **dr Klaudia CYMANOW-SOSIN**, a **mgr OLIMPIA GÓRSKA** stopień doktora nauk społecznych, także w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach nadany uchwałą Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. ■

625 lat Wydziału Teologicznego w Krakowie w 180. rocznicę urodzin rektora UJ świętego biskupa Józefa Sebastiana Pelczara, któremu 140 lat temu powierzono funkcję rektora UJ (17 I 2022)

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Maciej Gradowski

Nawstępnie konferencji prof. Stanisław Sroka, dziekan Wydziału Historii UJ przypomniał uroczystości, jakie odbyły się 11 stycznia br. w Sanktuarium Świętego Jana Pawła II, zorganizowane przez UPJPII i połączone z promocjami akademickimi w 625. rocznicę erygowania Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej.

Otwierając konferencję, rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała przywitał gości, przywołał jeszcze raz papieża Bonifacego IX, którego bulla *Eximiae devotionis affectus*, spisana na prośbę królowej Polski Jadwigi i jej męża Władysława Jagiełły, rozpoczęła 625-letnią historię Wydziału Teologicznego w Krakowie. Przypomniał, że to właśnie dziś przypada 180. rocznica urodzin rektora UJ, świętego biskupa Józefa Sebastiana Pelczara, któremu 140 lat temu powierzono funkcję rektora UJ.

„Przychodzimy i całujemy dłoń matki, bo podążając za słowami Jana Pawła II wypowiedzianymi 25 lat temu, kiedy przeżywaliśmy 600 lecie: «Uczelnia jest jak matka, matka, czyli ta, która rodzi i która wychowuje, kształci [...] Ta troska jest natury duchowej: rodzenie dusz do wiedzy, do

mądrości, kształtowanie umysłów i serc. Jest to wkład nieporównywalny z niczym». Rektor przytoczył też list papieża Franciszka: „Wierni wielowiekowej tradycji odczytujcie znaki czasu”, którego przesłanie, skierowane na ten jubileusz do Uniwersytetu Papieskiego, niechaj będzie inspiracją dla wszystkich uniwersytetów.

Rektor UJ, prof. Jacek Popiel na ręce Rektora UPJPII wręczył gratulacyjny list, w którym m.in. napisał: „Jubileusz ten zachęca jednak nie tylko do składania solennych powinszowań. Skłania również do refleksji i przypomnienia wkładu wniesionego przez Wydział Teologiczny w Krakowie w rozwój polskiej nauki, kultury i myśli teologicznej [...]»: „Nie byłoby pełnego kształtu uniwersytetu, gdyby te związki nie trwały do dziś, związki UJ z UPJPII są stałe i niezmiennne i bardzo się cieszę, że tak jest” – mówił Rektor UJ. Dodał, że teolodzy powinni korzystać z wiedzy naukowców różnych dziedzin.

W pierwszej z prelekcji o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP, prof. UPJPII tłumaczył, dlaczego na Uniwersytecie Krakowskim w 1364 r., kiedy powstawał, nie było Wydziału

Teologicznego: królowi Kazimierzowi III Wielkiemu zależało na powstaniu Uniwersytetu, ale papież Urban V, który wydał bullę powołującą Akademię Krakowską, nie zgadzał się na Wydział Teologiczny. Uczelnia mogła rozwijać się jako uniwersytet prawniczy. Król Kazimierz powoływał się na wzór uniwersytetów w Bolonii i Padwie, które na początku XIV w. otworzyły swój nowy etap. Papież Innocenty VI zgodził się na Wydział Teologiczny w Bolonii, dlatego więc nie było go wciąż w strukturach krakowskiej uczelni? O. Gałuszka tłumaczył, iż papież odmawiał powołania wydziałów teologicznych w miastach, w których było już dominikańskie studium generale, jak właśnie w przypadku Krakowa. I tak pozostawało do 1397 r., kiedy to papież Bonifacy IX bullą erygował Wydział Teologiczny w Krakowie, głaszcząc, „aby odtąd po wsze czasy była teologia” – zakończył o. Gałuszka.

Prof. dr hab. Krzysztof Ożóg przybliżył temat społeczno-kościelnej działalności profesorów krakowskiego Wydziału Teologicznego w XV w., kiedy to twierdzono, iż profesorowie pisma świętego i prawa kanonicznego są podporą i kolumnami Kościoła. Ich zadaniem było uczyć, jak dobrze i w prawy sposób żyć. Magister był w tamtym czasie równy stopniowi doktora z teologii. Do tego wiodła droga przez filozofię i prawo kanoniczne.

W XV w. legitymowało się takim tytułem na uniwersytecie ponad 70 osób. Większość pochodziła z rodzin mieszczkańskich. „Profesorowie teologii stanowili elitarnie grono, wykładali bowiem na najwyższym wydziale” – mówił prof. Ożóg.

Teolodzy jako nauczyciele prawdy podejmowali funkcje kaznodziejskie, głosili kazania w kościołach krakowskich i pozakrakowskich. Podejmowali twórczość na potrzeby „szeregowego” kleru. Na potrzeby duchownych i wiernych taką pracą trudnił się np. św. Jan z Kęt, opracowując m.in. 14 kazusów. Docenia się zaangażowanie ówczesnych teologów w życie społeczne i w życie Kościoła.

Mgr Marek Wasilewicz przedstawił stan dóbr kolegiaty św. Floriana (1185 r.) jako uposażenia Wydziału Teologicznego w XV w. To Władysław Jagiełło podniósł kościół św. Floriana do rangi kolegiaty uniwersyteckiej, która cieszyła się dużym majątkiem. W 1401 r. król Władysław Jagiełło jako patron odstąpił Akademii prawo obsadzania dwóch prałatur (dziekana i kantora) oraz czterech kanonii gremialnych. W roku 1425 król przekazał Uniwersytetowi prawo prezenty na prałaturę kustosa kapituły. Pobierano grzywny i dziesięciny z pól folwarcznych, dóbr świętofloriańskich.

W dyskusji po pierwszej sesji głos zabrał rektor UPJPII poprzedniej kadencji, ks. prof. Wojciech Zyzak, podsumowując: „Można wnioskować, jak ważny był Wydział Teologiczny w XV w., jak w ówczesnym społeczeństwie ważni byli ludzie nauki, jak dobrze byli zaopatrzeni finansowo – szkoda, że nie żyjemy w XV w.” – skonkludował żartem rektor Zyzak.

O promocjach na Wydziale Teologicznym w XVI w. na podstawie metryki promowanych mówiła po pierwszej z przerw dr Dagmara Wójcik. Poinformowała, iż promocje początkowo odbywały się w sposób bardzo uroczysty

w kościołach św. Anny i oo. Franciszkanów oraz w kościele Mariackim. W 1567 r., po konflikcie uczelni z radą miasta, przestano celebrować promocje w kościele Mariackim.

Dr hab. Maciej Zdanek, prof. UJ nakreślił *Rolę Wydziału Teologicznego w procesie konfesjonalizacji Uniwersytetu Krakowskiego w XVI w. Mowa była o wierności Uniwersytetu Jagiellońskiego Kościołowi katolickiemu, mimo iż śmierć Zygmunta Starego broniącego starego porządku uwolniła progres wyznaniowy. Mowa była o publicznej działalności profesorów i ich zainteresowaniu ówczesnymi problemami, reakcjami na działalność Marcina Lutra. W latach 1548–1573, gdy nastąpił gwałtowny rozwój reformacji, uniwersytet pozostał katolicki, ale profesorowie uczelni podzielili się. „Byli drogowskazami i prowadzili pozytywną pracę, ale byli i tacy którzy głosili kazania luterzańskie” – mówił dr Zdanek. W latach 1573–1606 nastąpiła koegzystencja uprawnionych wyznań. Przyjęcie katolickiego wyznania wiary według formuły trydenckiej zobowiązywało profesorów, postawione zostały też nowe ramy prawne. Ustalono „twarde” normy, ujednolicono zwyczaje.*

Dr hab. Tomasz Graff w podjętym temacie *Teologowie uniwersyteccy w kapitule świętoflorianowej u schyłku XVI i w I. połowie XVII wieku* mówił o Wydziale znanym z gorących polemik z protestantyzmem. Opowiedział, jak to jezuita chcieli otworzyć kolegium w Krakowie, wywołując tym spór z profesorami. Zaakcentował, iż silne związki kapituły św. Floriana, która to kolegiata była pierwszą wizytówką Krakowa, z uniwersytetem wymagają dalszych badań. W ten sposób „możemy poznać dzieje najstarszej polskiej uczelni i jej najbardziej prestiżowego Wydziału”.

Ks. prof. Jacek Urban przywołał postać ks. prof. Józefa Sebastiana Pelczara w świetle jego mów jako rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku akademickim 1882/1883. W 1877 r. przybył do Krakowa, niedługo później doszło do zreformowania diecezji krakowskiej, co dało asumpt do zreformowania wydziału teologicznego.

19 czerwca 1882 r. J.S. Pelczar został wybrany rektorem UJ. Miał wówczas 40 lat. Mógł nim zostać tylko profesor uniwersytetu czynny i zwyczajny. Wyboru na okres jednego roku dokonywało kolegium złożone z 16 profesorów, po 4 z każdego wydziału. Zatwierdzał wybór minister oświaty. Od nowo wybranego rektora, z uwagi na jednoroczną kadencję, nie oczekiwano osobnego planu strategii rozwoju, ale kierowania i administrowania uniwersytetem. Za pełnienie funkcji nie pobierał stałej kwoty, a jedynymi dochodami były opłaty promocyjne.

Ks. prof. Urban mówił o sukcesach, do których na pewno można zaliczyć przyznanie terenów pod budowę klinik uniwersyteckich na Wesołej w Krakowie, podwyższenie pensji nauczycieli szkół ludowych. Był przy tym Pelczar posłem na sejm krajowy galicyjski. „Mów nie ma w jego spuściźnie, należy żywić nadzieję, że pozostają we Lwowie” – mówił ks. prof. Urban. Znana jest jednak ta, którą wygłosił do studentów pierwszego roku podczas przechodzenia na emeryturę swojego poprzednika – prof. Stefana Kuczyńskiego. „Pisał, czym uniwersytet był i jest, i zdefiniował przeszłość wy-

działów. Przestrzegali przed socjalizmem m.in., bo też już wtedy pojawili się jego sympatycy na uniwersytecie. Temat był monitorowany przez ks. rektora i podjęty”.

Najbardziej znaną jego mową pozostaje ta wygłoszona przy położeniu kamienia węgielnego pod gmach Collegium Novum, którego geneza sięga 1872 r. Cesarz zgodził się na budowę gmachu. Odstąpiono od planu budynku tylko dla kolegium prawniczego, zdecydowano się na dwukrotnie większy od początkowo planowanego. W listopadzie 1882 r. pisano już o zabezpieczeniu przed zimą murów powstającego gmachu.

J.S. Pelczar wygłaszał mowy na ślubach i pogrzebach jako rektor. Jawi się w nich „jego wielka cześć dla uniwersytetu, dla jego przeszłości, profesorów, poczucie odpowiedzialności za uniwersytet, stała dyspozycja, by się uniwersytem cieszyć i z jego mądrości korzystać. By nie zmarnować młodości i wykorzystać mądrość wobec zadań ojczystych”.

Ks. prof. dr hab. Józef Wołczański, prezentując *działalność naukową ks. prof. J.S. Pelczara w Krakowie wspominał o dokonanej, a długo oczekiwanej reorganizacji teologii i prawa kanonicznego przez cesarza Franciszka Józefa w 1880 r.*

25 maja 1882 roku J.S. Pelczar objął katedrę teologii pastoralnej, którą wolał niż historię prawa. Uważał, że tym samym ma większy wpływ na dusze alumnów, dawała mu ona również więcej czasu na pisanie. Postulował o 5-letni system nauki (wcześniej 4-letni), co przeprowadzono na przełomie 1919/1920 r., doprowadził też do końca reorganizację i równouprawnienie z innymi katedrami katedry teologii pastoralnej. Profesorowie zyskali prawo otrzymywania emerytury.

Występował w obronie prześladowanej przez policję młodzieży. Dbał, by zarzewie socjalistycznego ruchu likwidować perswazją. Ks. prof. Wołczański mówił o jego spuściźnie naukowej, gdyż pozostawił olbrzymi dorobek pisarski.

„Życie duchowe, czyli doskonałość chrześcijańska, to jego bodaj najważniejsze dzieło. Głosił rozmyślenia dla swoich córek duchownych, sercanek, pisał prace z teologii pastoralnej. Stworzył zarys dziejów kaznodziejstwa w Kościele, napisał *Pius IX i Polska*, w swojej pracy naukowej miał zdolność syntezy różnych dziedzin wiedzy” – mówił ks. prof. Wołczański, przywołując na koniec swojej prelekcji słowa J.S. Pelczara: „Nic nie jest tak kruche jak popularność, u nas lubią ścinać głowy wznoszące się na wyższy poziom”.

Ks. prof. Józef Sebastian Pelczar – założyciel nowej rodziny zakonnej sióstr sercanek to tytuł ostatniej prelekcji tej konferencji, którą wygłosiła s. dr Jadwiga Kupczewska.

„Sam, nie będąc zakonnikiem – mówiła s. Kupczewska – miał takie pragnienie. Myślał, by wstąpić do Towarzystwa Jezusowego, ale posłuszeństwo dane biskupowi kazało mu wrócić do diecezji, by pracować jako kapłan. Spotkawszy się z biedą i nędzą drugiego człowieka, myślał o zogniskowaniu działalności charytatywnej w Krakowie”. Gdy z okazji 100. rocznicy Konstytucji 3 maja powołano Bractwo Królowej Korony Polskiej, podobne lwowskiemu (w 1891 r.), troska

o odrodzenie duchowe, opieka edukacyjna zwłaszcza dla rzemieślników i służących stała się najpilniejszym zadaniem J.S. Pelczara. W 1893 r., gdy już istniały pękające w szwach przytuliska dla służących, a ochmistrzynie, które zajmowały się domem służących traciły siły, postanowił oddać to dzieło w ręce osób konsekrowanych. Szukał takiego zgromadzenia. Domy pierwotnie znajdowały się przy ul. Szewskiej, potem Mikołajskiej. Znalazł bezhabitowe opiekunki Sług Jezusa pozostające pod opieką o. Honorata Koźmińskiego, z którym doprowadził do sprowadzenia opiekunek do Krakowa. Na czele zgromadzenia stanęła Klara Ludwika Szczęsna. W 1894 r. J.S. Pelczar kupił dom przy ul. św. Krzyża 10, gdzie na większą skalę prace mogły być prowadzone.

Ubrał siostry w habity. Miały trudnić się opieką nad chorymi, dziećmi, najbiedniejszymi. A pragnąc osobnego zgromadzenia, uzyskał zgodę kardynała Albina Dunajewskiego, co nastąpiło w 1894 r. Celem było «podniesienie stanu służących i robotnic pod względem duchowym i materialnym». [...] Był przewodnikiem duchowym, organizatorem, ojcem nade wszystko. Zabiegał o głęboką formację sióstr, miał oblicze dobrotliwego ojca” – mówiła s. J. Kupczewska.

Zacytowała założyciela Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego (sercanek): „Nie wszystko szło tak, jak sobie życzyłem, ale nie żałuję ni trudu, ni ofiar, ni boleści. Bóg ode mnie tego wymagał”.

Biskup Jan Wątroba, obecny na konferencji, podziękował za nią. Wspominał, że dla profesora, dziekana, rektora uczelni i ojca założyciela zgromadzenia ss. sercanek Rzeszów był miejscem, gdzie rozpoczął edukację. Tam kończył gimnazjum, jest patronem diecezji rzeszowskiej, gdzie działa Instytut Teologiczny i parafia jego imienia, a także siedziba prowincji krakowskiej sióstr sercanek.

Zapytany, jaki ślad, wzorem biskupa Pelczara, po swojej działalności biskupiej chciałby pozostawić, odpowiedział, że „należy choć trochę naśladować świętego i żyć według jego wskazań duchowych”. Bp J. Wątroba podziękował za zorganizowanie tej konferencji obydwu uczelniom i zgromadzeniu ss. sercanek.

Wspomniano także, że bp Pelczar był miłośnikiem muzyki i śpiewu. Siostry poinformowały, że dokonano rekonstrukcji organów w ich siedzibie przy ul. Garncarskiej – wyglądają obecnie jak za czasów Pelczara i powróciły tam w takim samym wizerunku i brzmieniu. Siostry postulowały, by bp Pelczar był patronem dziennikarzy, mediów i nauki, obok Franciszka Salezego.

Materiały sesji zostaną opublikowane.

19 stycznia 2022, w dniu wspomnienia św. Józefa Sebastiana Pelczara, o godz. 18.30 w kościele Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego przy ul. Garncarskiej 24 odprawiona została Msza św. pod przewodnictwem JE Arcybiskupa Salvatore Pennacchio, Nuncjusza Apostolskiego w Polsce. ■

Arcybiskup Piero Marini doktorem honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w 102. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II (18 V 2022)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Maciej Gradowski

Wkatedrze na Wawelu Arcybiskup Piero Marini przewodniczył wieczornemu nabożeństwu – Nieszporom.

Rektor UPJPII, ks. prof. Robert Tyrała, przywitał uczestników uroczystości: „Przychodzimy do wawelskiej katedry, gdzie chcemy kroczyć śladem naszej patronki Jadwigi i Ojca św. Jana Pawła II, aby dokonać uroczystego aktu promocji doktorskiej jednego z najbliższych współpracowników naszego Patrona, który przez wszystkie lata papieskiego – polskiego – pontyfikatu, na ołtarzach świata, pomagał papieżowi, ale także i nam, dobrze się modlić podczas papieskich uroczystości”.

Po modlitwie abp. Piero Mariniemu został wręczony dyplom honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Bliski współpracownik Jana Pawła II, mistrz papieskich celebracji liturgicznych, znakomity znawca posoborowej liturgii został honorowym nauczycielem uczelni m.in. „za wzorowy sposób sprawowania urzędu ceremoniarza papieża św. Jana Pawła II, zapisanie się na trwałe w dziejach Kościoła jako wybitny znawca problematyki związanej z liturgią sprawowaną przez biskupa rzymskiego, którą dostosowywał do wymogów czasów współczesnych wraz z uwzględnieniem powszechnego wymiaru Kościoła, umożliwienie poznania procesu redakcji posoborowych ksiąg li-

turgicznych, za uświadomienie Kościoła, w szczególności jego świętej liturgii, któremu od dziesiątków lat służy z całym oddaniem; także za autentyczną i dyskretną troskę o liturgię papieską podczas apostolskich wizyt św. Jana Pawła II w Polsce, przez co wykazał życzliwość i szacunek dla naszej Ojczyzny, szczególnie w Krakowie w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia”.

Jan Paweł II odbył 132 podróże apostolskie, odwiedził ze swoją misją ponad 900 miast na całym świecie, 317 parafii Rzymu. Arcybiskup Piero Marini był odpowiedzialny za liturgiczną oprawę, do jego posługi należało dostosowanie jej do wielu narodów na różnych kontynentach – ich tradycji i kultur.

„Abp Piero Marini jest wyjątkowym świadkiem przemian soborowych i ich realizacji w całym Kościele, a także ich realnym współtwórcą i praktykiem z racji pełnionego urzędu papieskiego mistrza ceremonii. Niepowtarzalna relacja abp. Mariniego ze św. Janem Pawłem II, wzajemne zaufanie i pragnienie «budzenia Kościoła w duszach» (Romano Guardini) przyczyniły się do uprzystępnienia liturgii w nowym duchu i na wszystkich szerokościach geograficznych” – mówiła podczas laudacji s. prof. Adelajda Sielepin.

„Niezmiernie się cieszę, że mogę być tu w Krakowie, w tym pięknym mieście, gdzie przez lata Jan Paweł II był biskupem i gdzie poznałem go po raz pierwszy w roku 1973, prawie pięćdziesiąt lat temu. Cieszę się również, że jestem tu 18 maja, dokładnie w dniu, kiedy w 1920 roku urodził się Karol Wojtyła. Podczas jego długiego pontyfikatu przez wiele lat świętowaliśmy wspólnie jego urodziny...” – powiedział, rozpoczynając swój wykład abp Piero Marini, który zatytułował go „Świadectwo o Świętym Janie Pawle II, darze dla Kościoła i dla mojego życia”. Abp Marini mówił o wielkim znaczeniu liturgii i jej ścisłym związku z życiem kościelnym, przypomniał, że żaden papież wcześniej nie odwiedził osobiście tylu kościołów rozproszonych po całym świecie, by dzielić się posoborowym dziedzictwem, realizując je poprzez „oddanie się jako ten, który służy do dyspozycji świętego ludu Bożego w głoszeniu Ewangelii i sprawowaniu świętych tajemnic”.

Jedną z nich była modlitwa brewiarzowa papieża Jana Pawła II, którą wspominał, dziękując i gratulując nowemu doktorowi honoris causa UPJPII, abp Marek Jędraszewski, metropolita krakowski, Wielki Kanclerz UPJPII. Przypomniał tym samym wydarzenie z 2002 r., z tej właśnie katedry, gdy nastąpiła półgodzinna cisza, także w mediach na całym świecie,

które transmitowały wydarzenie – Jan Paweł II modlił się przy konfesji św. Stanisława. Był „zatopiony” w modlitwie.

Ks. Rektor UPJPII, dziękując uczestnikom uroczystości, wspominał dzień 8 marca 1964 r., kiedy to abp Karol Wojtyła, obejmując pasterską troskę nad archidiecezją krakowską w tym miejscu, mówił: „Zdajemy sobie wszyscy dobrze sprawę, że wejść do tej katedry nie można bez wzruszenia. Więcej powiem: nie można do niej wejść bez drżenia wewnętrznego, bez lęku; bo zawiera się w niej – jak w mała której katedrze świata – ogromna wielkość, którą przemawia do nas cała nasza historia, cała nasza przeszłość [...] szczególnie jest niewątpliwie sarkofag św. Stanisława, biskupa krakowskiego. Ale jakież się pod tym słowem mieści świadectwo! [...] Tradycja: czasem to słowo zdaje się dla nas brzmieć przeszłością tylko, zdaje się dla nas mówić o tym, co umarło [...]. Tymczasem nie! Tradycją jest to, co było wielkie, prawdziwie dobre i dlatego zasługuje, ażeby żyło dalej. Tradycja to jest to, co rodzi nowe życie”.

„Dzisiaj do historii tej katedry dołączyła nasza uroczystość – nadania doktoratu honoris causa naszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II dla Arcybiskupa Piero Mariniego” – dziękował Rektor UPJPII. ■

Uroczystość pobłogosławienia placu pod budowę Kampusu Jana Pawła II (8 VI 2022)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Maciej Gradowski

„Parafrazując słowa papieża Jana Pawła II, chciałoby się powiedzieć tak, jak on na Błoniach 8 czerwca 1997 r., a więc 25 lat temu, «długo czekałaś Jadwigo», długo czekałaś nasza papieska uczelnia na ten moment dokończenia Kampusu Jana Pawła II w Krakowie” – mówił rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała, otwierając uroczystość.

Już oficjalnie Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie ogłosił budowę Kampusu Jana Pawła II przy ul. Bobrzyńskiego 10 w Krakowie na os. Ruczaj. Uroczyste pobłogosławienie placu budowy nastąpiło w 20. rocznicę obecności Patrona uczelni właśnie w tym miejscu. 17 sierpnia 2002 r., w drodze z sanktuarium w Łagiewnikach na ul. Franciszkańską, Ojciec Święty pobłogosławił budowę nowej Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej. Mówił wówczas do zgromadzonych przedstawicieli uczelni, a także innych uczelni z całej Polski: „Bardzo dziękuję za ten przystanek z Łagiewnik na Franciszkańską, bardzo dziękuję. Pragnę powiedzieć, że codziennie modłę się za wasze uczelnie [...]. Vivat Academia, vivat professores [...], ma kwitnąć akademia [...]. Szczęść Boże na dalsze lata, także i w tym nowym miejscu”.

„Dwie dekady później społeczność Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie rozpoczyna nowy etap swojej działalności” – mówił rektor UPJPII, a witając

gości, dziękował za wspieranie tak ważnej dla uczelni inwestycji.

Abp Marek Jędraszewski, który dokonał aktu pobłogosławienia placu pod budowę nowego kampusu, powiedział, że życzy uniwersytetowi, by otwarte na inspirację z nieba, tworzyły człowieka świadomego swych możliwości i tego, czym jest wolność. Mówił, że przed uczelnią stoi wielkie zadanie i z tego powodu szuka dla siebie przestrzeni, jak również, że należy prosić Boga, by znajdujący się w niej wykładowcy i studenci mogli odszukiwać prawdę, dzięki której będą mogli głosić orędzie humanizmu. „Ten humanizm wspaniałymi, złotymi zgłoskami zapisał się dzięki św. Janowi Pawłowi II. Te dwie postaci: św. królowa Jadwiga i św. Jan Paweł II niech patronują temu uniwersytetowi, niech inspirują tych, którzy będą chcieli czytać księgi życia w niej zawarte i o nich poświadczają. Niech w tym wszystkim króluj Chrystusowy krzyż” – wskazał Wielki Kanclerz UPJPII.

Podczas uroczystości obecni byli m.in.: kard. Stanisław Dziwisz, rektor UJ prof. Jacek Popiel, kanclerz AGH Henryk Ziolo, minister Piotr Cwik, minister Włodzimierz Bernacki, wojewoda małopolski Łukasz Kmita, marszałek województwa małopolskiego Witold Kozłowski.

Historia budowy Kampusu liczy ponad dwie dekady, nie udało się bowiem zrealizować początkowego, rozbudowane-

go planu w czasie, gdy powstawała biblioteka. Uczelnia jednak, rozproszona w kilku budynkach w centrum Krakowa, przez ten okres oczekiwania swój rozwój wiązała z powstaniem zespołu dydaktyczno-administracyjnego, w którym cała uczelnia mogłaby funkcjonować w jednym miejscu.

Projekt budowy przedstawił prof. Krzysztof Ingarden, gdyż to właśnie pracownia Ingarden & Ewý Architekci jest twórcą projektu Kampusu Jana Pawła II. Koncepcja zakłada uzyskanie nowoczesnego i funkcjonalnego kompleksu gmachu biblioteki i nowo powstającego budynku dydaktycznego. Reprezentacyjny plac, nawiązujący do Hali Turbacz, w którego centrum stać będzie pomnik św. Jana Pawła II, połączy strefy wejściowe obu budynków. Zaawansowane technologie i system trigeneracji uczynią budynek energetycznie dodatnim – będzie w stanie wytworzyć więcej energii niż jej zużyć. Projekt zakłada również część gastronomiczną i parkingi. Infrastruktura i otoczenie zaprojektowano z myślą o dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Rektor UPJPII podczas uroczystości podziękował kard. Stanisławowi Dziwiszowi, od którego uczelnia otrzymała kamień węgielny, pochodzący z drzwi świętych w bazylice św. Piotra, pod budowę budynku dydaktycznego: „On bę-

dzie nam wszystkim przypominał (w przyszłości zamontowany przy drzwiach wejściowych do budynku) o naszym Patronie, Wielkim Papieżu Janie Pawle II. Dziękuję Księżę Kardynałowi za ten wymowny dla nas dar”.

Ks. Rektor przywołał słowa, którymi 22 czerwca 1983 r. papież Jan Paweł II modlił się podczas spotkania w Domu Arcybiskupów Krakowskich z przedstawicielami UPJPII (wówczas PAT): „**Wszchemogący wieczny Boże, źródło wszelkiej mądrości i wiedzy, prosimy Cię, racz błogosławić Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, jej profesorom, pracownikom i studentom. Spraw, aby uczelnia ta, wsparta przemożnym wstawiennictwem fundatorki Wydziału Teologicznego, błogosławionej królowej Jadwigi i jej profesora św. Jana z Kęt, przysłużyła się Kościołowi powszechnemu i Ojczyźnie naszej, kulturze umysłu i serca, prowadząc poprzez wieki pokolenia Polaków w prawdzie i miłości ku pełni życia i chwały w Jezusie Chrystusie Panu naszym**» – Tę modlitwę czynimy dzisiaj naszą i gorąco ufamy, że jeśli ta sprawa (budowy) pochodzi od Boga, to on sam dokończy dzieła jakie rozpoczął” – mówił rektor. ■

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

wybudujmy
razem
**JANA PAWŁA II
JOHN PAUL II
CAMPUS** let's build
together

kampus.upjp2.edu.pl

Uroczyste Nieszpory i Msza św. w katedrze wawelskiej w 25. rocznicę kanonizacji św. królowej Jadwigi (8 VI 2022)

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Maciej Gradowski

Uroczystość w katedrze na Wawelu odbyła się w roku 625-lecia erygowania Wydziału Teologicznego, w 25. rocznicę kanonizacji Świętej Jadwigi Królowej, w 25. rocznicę spotkania Ojca Świętego Jana Pawła II z przedstawicielami świata nauki i kultury. Nieszporom oraz Mszy św. przewodniczył Ksiądz Kardynał Stanisław Dziwisz.

W homilii, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała przypomniał słowa papieża, patrona uczelni, że „uniwersytet powołany jest do służby prawdzie, bo człowiek przekracza granice poszczególnych dyscyplin wiedzy, tak aby ukierunkować je ku owej prawdzie i ku ostatecznemu spełnieniu swego człowieczeństwa”. Wzywał dalej do wypełnienia posługi myślenia, bowiem kierując tym wzniosłym i trudnym ideałem, każdy naukowiec spełnia funkcję sumienia krytycznego, wobec tego wszystkiego, co człowieczeństwu zagraża, lub co go pomniejsza. Kładł nacisk także na wrażliwość etyczną, ponieważ dzięki wrażliwości moralnej zachowana zostaje bardzo istotna dla nauki więź pomiędzy prawdą a dobrem. Bardzo zaś ważnym warunkiem zdrowego rozwoju nauki jest, wedle Jana Pawła II, uwzględnienie integralnej koncepcji osoby ludzkiej, dlatego że powinno się formować ludzi nie tylko kompetentnych w swojej specjalizacji, „ale nade wszystko w autentyczną mądrość. Tylko tak uformowani, będą oni

mogli wziąć na swe barki odpowiedzialność za przyszłość Polski, Europy i świata”.

„Jakże wszystkie te postulaty są dzisiaj aktualne!” – mówił Rektor. „To jest ewidentny program dla każdej uczelni, a dla Papieskiego Uniwersytetu nade wszystko. To są słowa, które papież wypowiedział z głębi swojego serca, ale zwłaszcza miłując czynem i prawdą. One są dla nas nadal wyzwaniem do realizacji!”.

Przed południem 25. rocznicę kanonizacji św. Jadwigi Królowej uczcili uczniowie, nauczyciele i reprezentanci szkół noszących Jej imię. Mszy św. przewodniczył Rektor UPJPII ks. prof. Robert Tyrała. Homilię skierowaną do uczniów wygłosił dziekan Kapituły Metropolitalnej, a jednocześnie dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII ks. prof. Jacek Urban.

Uroczystość szkół im. św. Jadwigi rozpoczęła się prze-marszem z krakowskiego Rynku na wzgórze wawelskie. Po Mszy św. nagrody z rąk rektora Uniwersytetu Papieskiego oraz małopolskiej kurator oświaty Barbary Nowak odebrali laureaci V Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Złote Lilie Jadwigi Andegaweńskiej, który w tym roku odbywał się pod hasłem „Jadwiga matką Uniwersytetu”. Finalista Konkursu otrzymał indeks UPJPII. ■

List intencyjny UPJPII i AGH w sprawie budowy Kampusu Jana Pawła II

tekst: Anna Żmuda-Muszyńska, rzecznik prasowy AGH
zdjęcia: Justyna Kastelik

Mając na względzie współpracę w krakowskim ośrodku akademickim, obejmującą tworzenie przestrzeni dla rozwoju naukowego oraz osobistego studentów i pracowników, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ks. prof. dr hab. Robert Tyrała oraz rektor Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie prof. dr hab. inż. Jerzy Lis podpisali 20 czerwca 2022 r. list intencyjny

w sprawie budowy budynku dydaktycznego na Kampusie Jana Pawła II.

Akademia Górniczo-Hutnicza, posiadając bogate doświadczenie w prowadzeniu tego rodzaju przedsięwzięć, udzieli Uniwersytetowi Papieskiemu Jana Pawła II w Krakowie wszechstronnej pomocy w zorganizowaniu i sprawowaniu nadzoru nad realizacją tej inwestycji.

Rektor UPJPII ks. Prof. Robert Tyrała zaznacza, że pomoc i wsparcie służb AGH będą realizowane na kilku płaszczyznach. Pierwszą z nich jest pomoc uniwersytetowi m.in. w utworzeniu w UPJPII zespołu, który poprowadzi tę inwestycję. Najważniejszym zadaniem tego zespołu będzie nadzór nad realizacją inwestycji, w tym nad rozliczeniami finansowymi z wykonawcą i instytucjami zewnętrznymi.

Ostatnim etapem działania zespołu będzie odbiór inwestycji i przekazanie do użytkownika.

Rektor AGH w Krakowie prof. Jerzy Lis podkreśla: „Zawierając wstępne porozumienie z UPJPII, mamy na względzie praktykę wieloletniej współpracy wszystkich uczelni w krakowskim ośrodku akademickim, która obejmuje wiele różnorodnych wspólnych inicjatyw. Konferencje, seminaria, wspólne projekty badawczo-rozwojowe to tylko jeden aspekt takiej współpracy. Istotne jest także dzielenie się doświadczeniem i dobrymi praktykami związanymi z zarządzaniem i sprawnym przeprowadzaniem ważnych i kluczowych dla uczelni inwestycji. Jestem przekonany, że służby techniczne AGH będą dużym merytorycznym wsparciem dla zespołu z UPJPII”. ■

Rozmowa z ks. dr. hab. Piotrem Majerem, prof. UPJPII, kanonistą, kierownikiem Katedry Kanonicznego Prawa Małżeńskiego na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i konsultorem Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski.

Po 39 latach od ogłoszenia przez Ojca Świętego Jana Pawła II nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego i po 38 latach od wydanego jego polskiego tłumaczenia, dzięki Wydawnictwu Pallottinum, mamy zaktualizowany przekład na język polski, którego dokonał Ksiądz Profesor.

Kodeks Prawa Kanonicznego jest najważniejszym dokumentem, aktem prawnym w Kościele, taką – można powiedzieć – podstawą do konsultacji w kwestii prawa kanonicznego. Oprócz Kodeksu jest oczywiście szereg innych przepisów, nie tylko bowiem do Kodeksu sprowadza się całe prawo kościelne. Został on promulgowany przez Jana Pawła II w 1983 r. w języku łacińskim – jak ogromna większość dokumentów kościelnych – i w takim języku obowiązuje. Nie wszyscy znają jednak łacinę tak, by móc konsultować tekst prawny. Potrzebne więc są tłumaczenia na języki narodowe. W 1984 r. ks. prof. Edward Szafranski z Kielc, profesor ówczesnej Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, dokonał pierwszego tłumaczenia na język polski. To była rzecz dobra, bo wydarzyła się bardzo szybko: w 1983 r. Kodeks został ogłoszony, a w 1984 można było już opublikować polskie tłumaczenie. Kiedy wstąpiłem do seminarium, właśnie w 1984 r., to pierwszą książką, którą wypożyczyłem z biblioteki był Kodeks Prawa Kanonicznego, o którym mówiono wówczas jako o nowości, co bardzo mnie zaciekało.

Nie przypuszczałem, że będę się kiedyś tym profesjonalnie zajmował, a teraz ojcowie pallotyni przysyłają nowe wydanie tłumaczenia zrobionego przeze mnie.

Co było głównym powodem konieczności nowego przetłumaczenia kodeksu?

Wielką korzyścią było to, że pierwsze tłumaczenie było szybkie, ale niestety nie było ono wolne od błędów. A potem ono się utrwaliło i wielu duchownych, kanonistów, pracowników sądów kościelnych, ludzi zainteresowanych kwestiami prawa kanonicznego, wszyscy oni korzystali z tego tłumaczenia, które jednak pewną liczbę błędów zawierało.

Na czym te błędy polegały? Proszę o kilka przykładów.

Najbardziej jaskrawy merytoryczny błąd w tłumaczeniu pojawił się w przepisach o namaszczeniu chorych. Z kolei „osiągnięcie używania rozumu” to przykład sformułowania bardzo kłopotliwego z językowego punktu widzenia.

W przypadku namaszczenia chorych dotychczasowe tłumaczenie zawierało sformułowanie „niebezpieczeństwo śmierci”, a przecież Kościół naucza, że sakrament chorych nie jest dla umierających, że to nie jest „ostatnie namaszczenie” i nie trzeba czekać na zaistnienie niebezpieczeństwa śmierci, żeby korzystać z tego sakramentu, bo on ma działanie umacniające w chorobie, niosące łaskę, a nie przygotowujące na śmierć. I rzeczywiście w tekście łacińskim nie pojawia się wcale słowo „śmierć”, czy „niebezpieczeństwo śmierci”, ale autor tłumaczenia tak to ujął i tak się utrwaliło. A tekst przepisu za-

wiera wskazanie, że sakramentu tego można udzielić wiernemu, który z powodu choroby lub starości znajduje się w niebezpieczeństwie. Jest mowa więc o jakimś zagrożeniu, ale nie rozstrzyga się, że ma to być wyłącznie niebezpieczeństwo śmierci. Nie każda choroba przecież musi prowadzić do śmierci. Kolejny problem stanowiło odszukanie i przywrócenie słów czy całych fraz, które w poprzednim tłumaczeniu zostały zupełnie pominięte. Ale najwięcej było tekstów, które trzeba było poprawić stylistycznie: szyk zdania, interpunkcję, tak, żeby dobrze brzmiało, żeby po polsku było to bardziej przystępne, a tym samym bardziej komunikatywne. Wiele jest też w tekście bardzo specjalistycznych zwrotów, które trzeba było oddać bardziej precyzyjnie. Na przykład słowo „vis”. Słownikowo ten termin znaczy tyle co „siła”. Po włosku tłumaczą „violenza”, czyli „przemoc”. Dotychczas mówiliśmy o nieważności małżeństwa z tytułu „przymusu i bojaźni”, a dzisiaj: z powodu „przemocy i bojaźni”. Przemoc ma charakter siły fizycznej i dla specjalistów prawa ma to znaczenie.

Jak technicznie praca nad kodeksem przebiegała?

Oczywiście nie robiłem tego sam. Współpracowałem z panią redaktor dobrego, znanego wydawnictwa Wolters Kluwer, zajmującego się specjalistycznymi publikacjami właśnie głównie z zakresu prawa. W tej oficynie wydałem w 2009 r. Kodeks Prawa Kanonicznego z komentarzem, będący tłumaczeniem hiszpańskiego wydania i dostosowaniem go do polskich warunków. Już wtedy, pracując nad tą edycją, poprawiłem niektóre kanony, te ewidentnie przetłumaczone błędnie. A ponieważ jestem konsultorem Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski, zaproponowałem kiedyś, aby się za kodeks wziąć i go poprawić, bo tekst jest niekiedy wręcz niezrozumiały. Nie mówiąc już o takim nieprzystającym do tego dzieła żargonie kościelnym, że pozwolę sobie wspomnieć np. określenie – „pozbawiony wystarczającego używania rozumu”, przecież taki zwrot aż wstrząsa człowiekiem, który chce, żeby było zrozumiale po polsku powiedziane, a tu brzmi fatalnie. I na takie rzeczy też pani redaktor bardzo zwracała uwagę.

Przy tłumaczeniu takiej publikacji, jaką jest kodeks, nie można sobie pozwolić na „wolną rękę” czy jakiś „literacki polot”. To chyba było duże wyzwanie – napisać poprawniej, ładniej, ale pozostając bardzo wiernym tekstowi.

Oczywiście ograniczeniem jednak jest tekst łaciński, bo ja nie mogę pisać tekstów prawnych tak, żeby one ładnie brzmiały, tylko trzeba je przełożyć. Gdy się przekłada literaturę piękną, jakiś kryminał, powiedzmy, to tłumacz może sobie pozwolić na pewną swobodę, dowolność, może nawet z lekka odbiegać od tekstu oryginalnego. Tu jest inna sytuacja.

Kolejna trudność polega na tym, że język polski nie jest językiem romańskim, wywodzącym się z łaciny. Niekiedy w łacinie mamy ładne sformułowanie, proste. Dam przykład – „iudex unicus”, bardzo często występujące, czyli dosłownie „sędzia pojedynczy”. W dotychczasowym tłumaczeniu wprowadzono termin „sędzia jednoosobowy”, ...ale czy może być sędzia dwuosobowy, trzyosobowy? Taki z trzema głowami? A więc, żeby to adekwatnie móc przetłumaczyć, trzeba było sięgnąć do polskiego języka prawniczego. A zgodnie z nim „iudex unicus” należało przełożyć na „sędzia orzekający w składzie jednoosobowym”. Czyli krótkie, zrozumiałe sformułowanie łacińskie jest niemożliwe do oddania po polsku w nieskomplikowany sposób. Podobnie „usus rationis”, czyli „używanie rozumu”. W języku polskim „używanie rozumu” nieco zgrzyta. I trzeba było szukać sposobów, żeby z jednej strony zachować wierność tekstowi oryginalnemu, a z drugiej strony, żeby to po polsku brzmiało prosto, zrozumiale.

Jest takie włoskie powiedzenie – „Traduttore, traditore”, czyli „tłumacz to zdrajca”, bo niezależnie od tego, jak dobry byłby ten tłumacz i jak wiele by wkładał wysiłku w swoją pracę, to i tak tłumaczenie z konieczności odejdzie od oryginału. Ale chciałem jako prawnik, jako kanonista, człowiek, który się tym zajmuje, chciałem sprawić, by było lepiej. Ostatnio usłyszałem opinię jednej ze studentek naszego Wydziału Prawa Kanonicznego, pani po świeckich studiach prawniczych,

czyli obytej z językiem prawniczym, i ona mi mówi, że nie rozumie tego, co w Kodeksie jest, bo jest on napisany językiem innym niż ten, którym posługują się prawnicy.

A więc należało po pierwsze – błędy poprawić, po drugie – poprawić styl, żeby to brzmiało ładnie, po trzecie – zharmonizować język prawa kanonicznego z językiem prawniczym. Na przykład, gdy chcemy wszcząć sprawę w sądzie, zgodnie z terminologią stosowaną w prawie polskim wnosimy „pozew”, czyli pismo, w którym piszemy, czego żądamy, czego chcemy, żeby sąd przyznał. Nie wiedzieć czemu w prawie kanonicznym zamiast „pozew” używa się sformułowania „skarga powodowa”. Dlaczego określenia tej samej rzeczywistości w obu porządkach prawnych mają być różne? Prawnik świecki, gdy usłyszy słowo „skarga”, rozumie to słowo zupełnie inaczej – skargę można złożyć na jakąś decyzję np. sądu, administracyjną, a pismo kwalifikowane, od którego się proces rozpoczyna, to jest „pozew”.

Dużo było takich przypadków, gdzie trzeba było ujednoczyć słownictwo?

Nie chciałbym dużo mówić o sprawach technicznych, które są zrozumiałe tylko dla wąskiego grona specjalistów, ale podam jeszcze jeden przykład spośród zwrotów używanych w sądach – „umorzenie instancji” albo „rezygnacja z instancji”. Ja przetłumaczyłem to inaczej – jako „umorzenie postępowania”, czy „zrzeczenie się postępowania”. Celem przyświecającym próbie zharmonizowania języka kanonistycznego z polskim językiem prawniczym była chęć posiadania płaszczyzny porozumienia, bo przecież my kanoniści także jesteśmy prawnikami i chcemy być dobrze rozumiani przez innych prawników.

To było 5 lat rzeczywiście bardzo intensywnej pracy?

Tak, ale przy wypełnianiu wszystkich innych zajęć, jak praca akademicka, prowadzenie wykładów, pisanie publikacji, więc nie było to tak, że tłumaczyłem codziennie od rana do wieczora. Poza tym popracowało się miesiąc, dwa, potem trzeba było to przekonsultować. Projektów, wersji tłumaczenia było chyba pięć. Prosiłem też o pomoc innych kanonistów: ks. prof. Leszka Adamowicza z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i o. prof. UPJPII Piotra Skoniecznego OP.

Do pracy służyło Księdzu Profesorowi tłumaczenie kodeksu obowiązujące przez bez mała 40 lat. Z czegoś jeszcze Ksiądz korzystał?

Tak, to tłumaczenie zatwierdzone przez Konferencję Episkopatu Polski z 1984 r., ale ja też porównywałem tekst z tłumaczeniami na inne języki. Jest na stronie internetowej Wydziału Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego możliwość zrobienia takiej synopsy tekstów paralelnych. Zestawia się tekst łaciński i np. tłumaczenie włoskie, hiszpańskie, angielskie, niemieckie. I sobie porównywałem, i szukałem, jak pewne sformułowania zostały przełożone tu, tu i tu.

Jak już wspominałem, w językach romańskich wiele problemów wcale się nie pojawia. Jak np. takie sformułowanie: „małżeństwo zawarte i niedopełnione” po łacinie brzmi: „matrimonium ratum et non consummatum”. Co to jest to małżeństwo *ratum*, małżeństwo zawarte i niedopełnione? To nie chodzi o to, że to jest małżeństwo zawarte w kościele. „Zawarte” to jest „contractum”, od czasownika „contrahere” – „zawieram” małżeństwo. *Ratum* to jest coś więcej niż *contractum*. Nie można powiedzieć „małżeństwo ratyfikowane”, bo po polsku „ratyfikować” można umowy międzynarodowe, a tutaj chodzi o małżeństwo sakramentalne, czyli małżeństwo między ochrzczonymi zawarte, które Pan Jezus podnosi do godności sakramentu – to właśnie jest *matrimonium ratum*. Małżeństwo między nieochrzczonymi nie może być *ratum*, chociaż też jest „zawarte” i tu jest ubóstwo języka polskiego. Hiszpan przetłumaczył *matrimonio rato*, Włoch *matrimonio rato*, a Anglik co zrobił? – zostawił po łacinie *matrimonium ratum*, bo nie znalazł w swoim języku takiego słowa, które by dobrze oddawało ten imiesłów *ratum*. Ja dlatego po polsku zostawiłem jak było dotychczas „małżeństwo zawarte”, ale w nawiasie pozostawiłem „matrimonium ratum”, żeby było wiadomo.

Inna trudność – „chrzestny” – *patrinus*, które to słowo wywodzi się od pater, czyli ojciec. Chrzestny ojciec, matka chrzestna, czyli *matrina* od *mater*. *Matrina* wywodzi się od matki. Ci rodzice chrzestni – oni są jakby zastępczymi rodzicami, rodzicami w wierze takiego ochrzczonego, czy to dziecka czy dorosłego. Oni mają wspierać rodziców w wychowaniu chrześcijańskim takiego człowieka. A po polsku *patrinus* to „chrzestny”, więc nie ma tego źródłosłowu – „rodzic” (ojciec, matka, rodzice chrzestni). Po konsultacji z innymi prawnikami zaproponowałem, że w nowym tłumaczeniu nie będzie terminu „chrzestni”, tylko „rodzice chrzestni”. Nie „chrzestny”, tylko „ojciec chrzestny”, nie „chrzestna”, tylko „matka chrzestna” – żeby było podkreślone to pochodzenie słowa od rodziców.

Ze „świadkami bierzmowania” też jest problem. Świadek bierzmowania – kto to jest? Wiadomo, że bierzmowany ma świadka, a kto to jest świadek w języku polskim? Świadek to jest ktoś, kto widzi, żeby ewentualnie zdać sprawę, zaświadczyć, opowiedzieć, że coś się dokonało... świadek wypadku, świadek w sądzie. A świadek bierzmowania? Jego zadaniem nie jest zaświadczenie – tak, prawda, ten był bierzmowany, tylko to jest też *patrinus*. I tak jest po łacinie – to samo słowo, *patrinus*. Ale jak wobec tego po polsku przetłumaczyć: na „chrzestny” nie, bo tym razem nie chodzi o chrzest, tylko o bierzmowanie. Wymyślili „świadek bierzmowania”...no i to jest tłumaczenie fatalne, ale ja już nie potrafiłem tego

przekładu szczęśliwiej zmodyfikować. Choć niektórzy próbowali i w starej literaturze, tłumaczyli jako „ojciec przy bierzmowaniu”. Mocno się zastanawiałem, czy zmienić to tłumaczenie dotychczasowe i nie zdecydowałem się, bo już tak jest zakorzenione i utrwalone...

Czuje Książd Profesor niedosyt...

No tak, bo trzeba stale objaśniać, o co chodzi... Mierzyć się z ograniczeniami języka polskiego, musieć przedstawiać kontekst słowa, bo nie da się łacińskiego terminu zawsze przetłumaczyć tak precyzyjnie, z czym języki romańskie nie mają problemu: tam są po prostu *patrini* po włosku, po hiszpańsku *padrinos*. Ale już po angielsku są... *sponsors*.

Rozmawiamy o nowym tłumaczeniu, a jeszcze chciałabym poruszyć kwestię księgi VI. Zmiany wprowadzone przez papieża Franciszka 1 czerwca 2021 r. konstytucją apostolską *Pascite gregem Dei* (Paście stado Boże) weszły w życie 8 grudnia ub. roku. Na jej podstawie została znowelizowana księga VI Kodeksu Prawa Kanonicznego o sankcjach karnych w Kościele.

To nowe tłumaczenie polegało nie tylko na wprowadzeniu poprawek w stylu, w języku, ale także na zamieszczeniu wszystkich nowelizacji kodeksu prawa kanonicznego. Już Jan Paweł II dokonał pierwszej nowelizacji, czyli zmienił kanony Kodeksu przez siebie ustanowionego, Benedykt XVI także wprowadzał takie nowelizacje, a najwięcej wprowadził papież Franciszek. On po pierwsze zmienił znacząco prawo procesowe, czyli przepisy dotyczące stwierdzenia nieważności małżeństwa, a po drugie, w ostatnim czasie, zmienił prawo karne, czyli zreformował zupełnie VI Księgę Kodeksu Prawa Kanonicznego. W dużej części trzeba było ją tłumaczyć od nowa, bo to był przecież tekst zupełnie nowy.

Ogólna idea tych zmian jest taka, że biskup, czyli pasterz, musi posługiwać się także prawem karnym. Dotychczas z prawa karnego w Kościele rzadko korzystano. Uważano, że pasterz ma inne środki niż kary. Że powinien oddziaływać przykładem, upomnieniem, wezwaniem, zachętą, a kara to jakoś tak nie pasuje do Ewangelii, a zwłaszcza do tej konstruowanej przez media Franciszkowej wizji Kościoła. Tymczasem jednak ten sam papież Franciszek, który sprawnie wrażliwy i, jak mówią niektórzy, liberalnego papieża (a liberalizm raczej trudno pogodzić z surowością kar), reformuje prawo karne kościelne i przypomina biskupom: tak, macie w ręku to narzędzie i musicie z tego narzędzia korzystać. Trzeba karać za czyny złe, za przestępstwa. Co ciekawe, papież Franciszek osadza to prawo karne w misji zbawczej Kościoła. Kara służy zbawieniu. Na pierwszy rzut oka wydawać by się mogło, że to nie ma nic wspólnego ze sobą. Bo jak kara, czyli pozbawienie jakiegoś dobra, ma służyć zbawieniu człowieka? Otóż jednym z celów kary jest cel poprawczy. Po to się karze człowieka, przestępcę, żeby się poprawił. Skoro on się poprawia, to odstępkuje od swych złych czynów. Nawraca się. I w ten sposób właśnie kara ma służyć zbawieniu

Jest na przykład kara za żądanie większej ofiary za sakramenty, jak to należy rozumieć?

Papież w reformie prawa karnego, właśnie tej księgi VI, określił nowe przestępstwo, czyli żądanie za posługi religijne czegoś więcej niż prawo przewiduje. W Polsce nie ma to tak bardzo zastosowania, gdyż w Polsce nie ma ustalonych kwot. Jest ofiara, „co łaska” jak się zwykło mówić, ale w innych krajach jest to ustalone. Np. za msze św. w dzień powszedni tyle, w niedziele tyle. W Austrii czy w Niemczech ustala to konferencja biskupów. Być może nie jest to do końca dobre, bo przeradza się w jakąś opłatę za usługę. Ja nie jestem za tym, żeby tak było. Trzeba mieć wycucie i dostosować się do możliwości ofiarodawcy. No i gdyby taki ksiądz nie miał słusznej granicy w żądaniu opłaty, z pewnością łamałby prawo.

Jeśli chodzi o przestępstwa seksualne, są jakieś zmiany?

Nie ma nowych rzeczy. W Kodeksie znalazły się pewne nowe przepisy, np. dotyczące pornografii dziecięcej, co dotychczas też było kwalifikowane jako przestępstwo, ale nie było ujęte w Kodeksie Prawa Kanonicznego, tylko w innych pozakodeksowych przepisach.

Tak samo unormowano kwestię wykorzystywania osób tzw. bezbronnych albo bezradnych, nawet jeśli są już pełnoletnie, a z powodu jakichś uwarunkowań fizycznych czy psychicznych nie są w pełni „decyzyjne”. Bo jeśli ktoś wykorzystywałby osobę sparaliżowaną, to sytuacja jest oczywista, ale jeśli dotyczyłoby to np. osoby znajdującej się w depresji albo psychozie, czyli osoby, która ze względu na okoliczności nie jest w stanie się bronić, to prawo kanoniczne karze tak samo sprawcę, jak gdyby to było wykorzystanie seksualne dziecka. Wprowadzono także w nowym Kodeksie to, że nie tylko księża czy zakonnicy mogą być karani za tego rodzaju czyny, ale także osoby świeckie, które działają w strukturach kościelnych, np. świecki pracownik czy wykładowca naszego uniwersytetu, albo pracownik parafii: kościelny, organista, dyrygent chóru, itd. Takie osoby też podlegają karom kościelnym. Oczywiście te kary kościelne są nakładane niezależnie i to trzeba wyraźnie zaakcentować, że ukaranie za przestępstwo w prawie kanonicznym wcale nie oznacza, że sprawca jest wolny od odpowiedzialności przed państwowym wymiarem sprawiedliwości. To, że ksiądz zostanie ukarany kanonicznie, nie zwalnia go z kary za przestępstwo, którą ma mu wymierzyć powszechny sąd świecki. Odpowiada zarówno kanonicznie, jak i odpowiada przed sądem państwowym.

Czy możemy powiedzieć, że mamy wydany w języku polskim Kodeks, który jest już w pełni dobry, by nie rzec doskonały?

Ja jestem może nie tyle perfekcjonista, ale trochę skrupulant i myślę, nawet przeglądając to swoje nowe tłumaczenie, że gdzieś tam można było tłumaczyć jeszcze inaczej, że tu i ówdzie można było zrobić jeszcze lepiej. Ktoś tam kiedyś będzie to może po mnie poprawiał, ale to tłumaczenie, które było, obowiązywało 38 lat. Pewnie i to moje też trochę będzie służyło. A może papież zmieni Kodeks? Potrzeba będzie zupełnie nowego? Choć sądzę, że to nie będzie szybko. Prace nad Kodeksem z 1983 r. trwały około 20 lat. Nawet gdyby papież zapowiedział reformę tego Kodeksu, to pewnie trwałoby długo, więc za mojego życia to raczej nie nastąpi. Ale nowe tłumaczenie jeszcze za mojego życia może ktoś zrobić.

I trzeba zawsze pamiętać, że to jest tłumaczenie, oryginał jest po łacinie!

Dziękuję za rozmowę.

/rozmawiała Marta Mastyló/

Władze UPJPII z modlitwą zawierzenia na Jasnej Górze (9 I 2022)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Krzysztof Mleczeko

W kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze, w jubileuszowym roku 625-lecia erygowania Wydziału Teologicznego w Krakowie oraz obchodzonego w grudniu 2021 r. 40-lecia Papieskiej Akademii Teologicznej, władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zawierzyły Uczelni opiece Maryi.

Modlitwę Apelu Jasnogórskiego poprzedziły słowa JM Rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyrały, który m.in. przypomniał o korzeniach uczelni wywodzącej się z Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej. Wspomniał także o szczególnych zadaniach, jakie stoją przed uczelniami katolickimi i kościelnymi, w tym przed Uniwersytetem Papieskim, w dziedzinie edukacji i wychowania.

„Składamy u Twoich stóp naszą historię i teraźniejszość, ale także naszą przyszłość” – mówił Rektor, zawierając

Uczelnię Matczynemu Sercu Maryi. „*Matko Najświętsza, wypraszaj nam – Nauczycielom Akademickim, Pracownikom, Studentom i Doktorantom Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, siły ciała i ducha, abyśmy wypełnili do końca naszą misję «idźcie i nauczajcie», którą zlecił nam Twój Syn Zmartwychwstały. Tobie oddajemy wszystkie owoce naszego życia i posługi myślenia oraz poszukiwania prawdy. Tobie zawierzamy losy naszego Uniwersytetu. Tobie polecamy nas samych. Tobie ufamy i Tobie wyznajemy za naszym świętym Patronem św. Janem Pawłem II: „Totus Tuus, Maria! Totus Tuus!”*” – zakończył modlitwę Rektor UPJPII.

W uroczystości uczestniczyli także: dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki; ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor ds. po-

lityki kadrowej i promocji; ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki oraz dyrektor Szkoły Doktorskiej; ks. prof. dr hab. Jan Dziejic, dziekan Wydziału Teologicznego;

ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych; o. Fidelis Maciołek, kanclerz UPJPII. ■

UPJPII ponownie z modlitwą na Jasnej Górze (12 VI 2022)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Justyna Kastelik, TV Trwam

W kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze w dniu, w którym Kościół obchodzi Święto Trójcy Przenajświętszej, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. Robert Tyrała zawierzył Uczelnię opiece Maryi.

Modlitwę Apelu Jasnogórskiego poprzedziły słowa, w których Rektor UPJPII dziękował za 625 lat istnienia najstarszego w Polsce Wydziału Teologicznego, z którego wywodzi się papieska uczelnia. Przypomnił wydarzenie sprzed kilku dni, kiedy to 8 czerwca wspólnota akademicka rozpoczęła nowy, ważny etap swojej historii, a mianowicie akt pobłogosławienia placu pod budowę Kampusu Jana Pawła II. Przywołał słowa Ojca Świętego Jana Pawła II, który w 2002 r. właśnie w tamtym miejscu, gdzie wówczas miała stanąć biblioteka UPJPII, błogosławił akademickiej wspólnocie: „vivat Academia, vivant professores [...] ma kwitnąć academia [...] szczęść Boże na dalsze lata, także i w tym nowym miejscu”.

„Pomnij na te słowa Matko nasza, Twojego wstawienia wzywamy i prosimy o Boże błogosławieństwo dla tego dzieła ku przyszłości naszej uczelni. Zawierzamy Ci projektantów i budowniczych oraz odpowiedzialnych za tę budowę z Ojcem Kanclerzem na czele. Ufamy, że dzieło to

służyć będzie kolejnym pokoleniom studentów, doktorantów, profesorów i pracowników. Aby zaś mogło być dziełem Boga, zaczynamy od modlitwy i prosimy – oręduj za nami przed Trójcą Świętą” – modlił się Rektor.

W modlitwie zawierzył opiece Maryi obecnych i przyszłych studentów UPJPII, zaakcentował, że wyzwaniem dla Uniwersytetu jest właściwe odczytywanie znaków czasu:

„Pragniemy, aby nasz Uniwersytet był wspólnotą, w której zdobywanie wiedzy łączy się z promocją szacunku do każdego człowieka i z troską o właściwe kształtowanie serc naszych studentów, by też otwierać ich na to, co najważniejsze i co nie przemija”.

Zawierając całą wspólnotę akademicką UPJPII Matce Najświętszej, prosił o siły ciała i ducha, do wypełniania misji „idźcie i nauczajcie”, o nadzieję dla chorych i potrzebujących, o pokój na Ukrainie i na całym świecie:

„Tobie oddajemy wszystkie owoce naszego życia i posługi myślenia oraz poszukiwania prawdy. Tobie zawierzymy losy naszego Uniwersytetu. Tobie polecamy nas samych. Tobie ufamy i Tobie ponownie wyznajemy za naszym Patronem św. Janem Pawłem II: *Totus Tuus, Maria! Totus Tuus!*”.

W uroczystości uczestniczyli także: dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki; ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji; ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki oraz dyrektor Szkoły Doktorskiej; ks. prof. dr hab. Jan Dziejic, dziekan Wydziału Teologicznego;

ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych; o. Fidelis Maciołek, kanclerz UPJPII, dr hab. Katarzyna Drąg, dyr. Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, pracownicy administracji i biblioteki.

Wielka Matko Boga-Człowieka

Najświętsza Maryjo, co jasnej bronisz Częstochowy

Pani nasza najukochańsza, Królowo Polski

Stajemy dzisiaj przed Tobą, razem ze wszystkimi Polkami i Polakami w naszej Ojczyźnie i na całym świecie, o godzinie, która nas wszystkich zawsze jednoczy, i która każdego dnia przypomina nam, że mamy Matkę i Orędowniczkę.

Gdy cały Kościół czci dzisiaj Trójcę Przenajświętszą, wyznajemy naszą wiarę i odnawiamy jej zobowiązania, także do głębszego życia duchowego i do nadziei. Chcemy wiarę i chrzest otrzymany wypełnić w swoim życiu i miłować codziennie czynem i prawdą.

Matko nasza Maryjo,

przychodzą dzisiaj do Ciebie przedstawiciele Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II z Krakowa. Przynosimy w naszych sercach dziękczynienie za wszelkie łaski i dary od Twojego Zmartwychwstałego Syna. Dziękujemy za 625 lat Twojej obecności pomiędzy nami, w roku świętowania naszego jubileuszu najstarszego Wydziału Teologicznego w Polsce.

8 czerwca tego roku nasza akademicka wspólnota rozpoczęła ważny etap swojego życia. Nasz Wielki Kanclerz błogosławił plac, na którym rozpocznie się budowa Kampusu Jana Pawła II. On sam będąc między nami w 2002 roku, mówił wówczas na tym miejscu: „bardzo dziękuję za ten przystanek z Łagiewnik na Franciszkańską, bardzo dziękuję [...] pragnę powiedzieć, że codziennie modłę się za wasze uczelnie [...] vivat Academia, vivat professores [...] ma kwitnąć akademie [...] szczęść Boże na dalsze lata, także i w tym nowym miejscu”.

Pomnij na te słowa Matko nasza, Twojego wstawiennictwa wzywamy i prosimy o Boże błogosławieństwo dla tego dzieła ku przyszłości naszej uczelni. Zawierzamy Ci projektantów i budowniczych oraz odpowiedzialnych za tę budowę z Ojcem Kanclerzem na czele. Ufamy, że dzieło to służyć będzie kolejnym pokoleniom studentów, doktorantów, profesorów i pracowników. Aby zaś mogło być dziełem Boga, zaczynamy od modlitwy i prosimy – oręduj za nami przed Trójcą Świętą.

Teraz też decyduje się przyszłość naszej uczelni, bo czekamy na nowych studentów. Ci młodzi ludzie wybierają właśnie w tym czasie swoją przyszłość, idąc za marzeniami. I oni sami są przyszłością narodu i Kościoła. Dlatego ich także chcemy Tobie, Maryjo zawierzyć.

Idąc zaś za wskazaniem Piotra naszych czasów papieża Franciszka i pomni na wielowiekową tradycję naszej uczelni, chcemy odczytywać znaki czasu. Chcemy podejmować z odwagą nowe wyzwania. Pragniemy, aby nasz Uniwersytet był wspólnotą, w której zdobywanie wiedzy łączy się z promocją szacunku do każdego człowieka i z troską o właściwe kształtowanie serc naszych studentów, by też otwierać ich na to, co najważniejsze i co nie przemija.

Matko Najświętsza,

wypraszaj nam – nauczycielom akademickim, profesorom i pracownikom, studentom i doktorantom, absolwentom, pracownikom emerytowanym, dobroczyńcom i darczyńcom Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, siły ciała i ducha, abyśmy wypełnili naszą misję „idźcie i nauczajcie”. Chorym i potrzebującym pomocy przynieś nadzieję. I uprosz łaskę pokoju w Ukrainie i na całym świecie.

Tobie oddajemy wszystkie owoce naszego życia i posługi myślenia oraz poszukiwania prawdy. Tobie zawieramy losy naszego Uniwersytetu. Tobie polecamy nas samych. Tobie ufamy i Tobie ponownie wyznajemy za naszym Patronem św. Janem Pawłem II: Totus Tuus, Maria! Totus Tuus! ■

Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej już działa

tekst: Justyna Kuska

Naukowcy z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie od dwóch lat pracują nad stworzeniem portalu internetowego **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej**. W całości będzie on gotowy do końca 2022 r. Jednak już teraz można korzystać z pierwszych zeskanowanych i udostępnionych w Internecie materiałów z zasobów Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie oraz Archiwum Archidiecezji Lwowskiej. Są one dostępne pod adresem: caak.upjp2.edu.pl.

Projekt **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** realizuje **Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków** Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich. Do końca 2022 r. w Internecie udostępnionych zostanie ponad **tysiąc jednostek archiwalnych** wchodzących w skład trzech zasobów archiwalnych o unikalnym znaczeniu naukowym, kulturowym i historycznym: Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Archiwum Archidiecezji Lwowskiej oraz ar-

chiwów parafialnych diecezji bielsko-żywieckiej. Przez trzy lata wykonanych zostanie ponad **pół miliona najwyższej jakości skanów**, które następnie zostaną opublikowane w serwisie **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej**.

Zgodnie z harmonogramem projektu, w **grudniu 2021** na stronie **udostępniono pierwsze materiały** pochodzące z zasobów Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie oraz Archiwum Archidiecezji Lwowskiej. Wśród opublikowanych na stronie zasobów znalazły się:

- *Akta wizytacji biskupich*, Archiwum Archidiecezji Lwowskiej
- *Księgi konsystorskie* z okresu staropolskiego, Archiwum Archidiecezji Lwowskiej
- *Acta officialia*, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie
- *Acta episcopalia*, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie

- *Libri ordinationum*, Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie

Akta wizytacji biskupich to zbiory protokołów wizytacyjnych i dokumentów dotyczących wizytacji parafii i dekanatów przez miejscowych ordynariuszy. Zawierają szereg szczegółowych opisów parafii i świątyń: począwszy od patronatów i wezwań, przez stan zachowania obiektów sakralnych i plebańskich, opis wyposażenia, obecność szkół i szpitali parafialnych, a skończywszy na zaleceniach powizytacyjnych. Akta te są prawdziwą skarbnicą wiedzy na temat poszczególnych parafii archidiecezji lwowskiej.

Księgi konsystorskie zawierają wpisy połączonych kancelarii arcybiskupiej i oficjała generalnego diecezji, tworzących razem z sędziami, notariuszem i pisarzem konsystorz generalny. Urzędnicy najczęściej zajmowali się konfliktami na tle spadkowym, patronalnym i uposażeniowym. Dokumentację gromadzono w archiwum znajdującym się w domu kapituły katedralnej, a czuwał nad nią wyznaczony kanonik.

Acta officialia to jeden z najstarszych i najważniejszych zbiorów Archiwum Kurii Metropolitalnej. Wchodzące w jego skład woluminy zawierają akta czynności sądowych oficjałów krakowskich, czyli duchownych pełniących w imieniu biskupa jurysdykcję sądową w zakresie prawa kościelnego i w granicach diecezji. Relacje rejestrowane w aktach oficjałów pozwalają poznać problemy, przed jakimi stawał Kościół i jego krakowscy pasterze w przeciągu niemal czterystu lat od początku XV stulecia aż po koniec XVIII wieku.

Acta episcopalia to akta biskupie, w których rejestrowano czynności biskupów. Odnotowane tu zarządzenia dla duchownych i wiernych pozwalają nie tylko poznać sposób sprawowania władzy przez ordynariuszy, ale także odnaleźć wiele cennych informacji dotyczących poszczególnych parafii i ich mieszkańców. Wpisy te mają charakter pełnego dokumentu lub relacji o dokonanej czynności prawnej – możemy tu również znaleźć zeznania w sprawach niespornych, np. rezygnacje z beneficjum kościelnego lub wzmianki dotyczące wydarzeń w kraju, diecezji czy na dworze biskupim.

Libri ordinationum były przede wszystkim spuścizną działalności sufraganów i rejestrowały czynności pontyfikalne (zazwyczaj jednego biskupa pomocniczego). Ich treść stanowią rejestry święceń kapłańskich wszystkich stopni czy konsekracji obiektów sakralnych. Nie zawsze jednak wyglądają podobnie – zdarzało się, że sufragani kontynuowali tom poprzednika, czasami zabierali swoją księgę, przynosząc się na ordynariat innego biskupstwa lub polecali wpisywać swoje czynności pontyfikalne do ksiąg biskupich (*Acta episcopalia*).

Projekt **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** to odpowiedź na rosnące od lat, a obecnie pogłębione z powodu pandemii, zainteresowanie cyfrowym dostępem do obiektów reprezentujących dziedzictwo nauki. Ze względu na analogową postać dokumentów archiwalnych oraz w wielu przypadkach ich zły stan zachowania dostęp do nich jest ograniczony. Szerokie udostępnienie tak dużej ilości dokumentów przyczyni się nie tylko do ich ochrony, ale i umożliwi korzystanie z tej wyjątkowej spuścizny szerokiego gronu naukowców, historyków, historyków sztuki, genealogów, nauczycieli, przewodników turystycznych, młodzieży szkół średnich i wyższych, pasjonatów i wszystkich zainteresowanych bez wychodzenia z domu.

Do końca 2022 r. strona caak.upjp2.edu.pl będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne materiały archiwalne. Do tego czasu postępy prac digitalizacyjnych oraz kulisy funkcjonowania Pracowni można śledzić na kontach projektu **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** w serwisach społecznościowych oraz na blogu.

Projekt „**Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej**” uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach **Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa**. Oś priorytetowa: **II E-administracja i otwarty rząd**; Działanie: **2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego**; Poddziałanie: **2.3.1 Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki**.

Wartość dofinansowania: 7 328 560,43 PLN ■

„Globalne starzenie się w globalnej perspektywie”

tekst: dr Maria Łuszczczyńska, Tomasz Książ
zdjęcia: archiwum GARP

Wraz z końcem czerwca zakończono realizację międzynarodowego projektu „Global Ageing Research Partnership” (GARP). Projekt był finansowany w ramach programu Akademiczne Partnerstwa Międzynarodowe przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA). W grudniu 2018 konsorcjum, składające się z ośrodków akademickich z całego świata (University of Ottawa – LIFE Research Institute, Kanada; Hong Kong University – Sau Po Center on Ageing, Hong Kong; University of Applied Sciences Upper Austria, Austria oraz Jean Monnet University, Francja) z Uniwersytetem Papieskim jako liderem, rozpoczęło prace projektowe.

Projekt był odpowiedzią na zauważoną w środowisku gerontologów, pedagogów, socjologów, psychologów, demografów i innych badaczy procesów starzenia się potrzebę przeanalizowania fundamentów metodologicznych badań nad starością ze względu na jej różnorodność, różnice w celach poszczególnych badań. Celem projektu było zainicjowanie pogłębionej refleksji metodologicznej, nad standardami i procedurami, a także procesami badań nad starością przez przedstawicieli szerokiego środowiska specjalistów międzynarodowych, mających w dorobku rozliczne badania nad starością, prowadzone ze względu na różnorodność perspektyw, kultur i doświadczeń. Interesariuszami projektu i jego odbiorcami były przede wszystkim osoby zainteresowane prowadzeniem rzetelnych studiów badawczych na

temat starości – badacze zjawiska starzenia się, naukowcy reprezentujący różnorodne dyscypliny naukowe, ale też przedstawiciele instytucji badawczych, zawodów medycznych i pokrewnych im firm farmaceutycznych, przedsiębiorcy działający w obszarze *silver economy* i *silver market*, pracodawcy, politycy lokalni, przedstawiciele władz centralnych, przedstawiciele zawodów pomocowych, w końcu same osoby starsze.

Dzięki kontaktom międzynarodowym naszego Partnera z Kanady konsorcjum GARP zostało zsięciowane z International Longevity Centre – jedną z największych na świecie międzynarodowych organizacji zajmujących się tematem starzenia, ciałem doradczym/ekspertskim dla ONZ. Z połączenia współpracy ILC-Global Alliance i GARP powstała grupa robocza pod nazwą Positive Aspects of Caregiving Team (PACT). Wspólne działania były realizowane w trzech podgrupach roboczych: grupa ds. danych ilościowych, grupa ds. systemów polityk społecznych, grupa ds. grantu.

Projekt w założeniach miał charakter głównie mobilnościowo-warsztatowy, jednak ze względu na wybuch pandemii jego realizacja w oryginalnej formie nie była możliwa. Konsorcjum projektowe, wychodząc naprzeciw zaistniałym okolicznościom, dokonało szeregu zmian, przez co projekt nabrał charakteru naukowo-badawczego, a jego efekty i rezultaty stały się „twardsze”. Wśród nich wymienić należy:

- publikacje naukowe w wysokopunktowanych, prestiżowych wydawnictwach (1. Maria Łuszczczyńska (ed.) *Researching Ageing. Methodological Challenges and their Empirical Background*, Routledge 2020; 2. Maria Łuszczczyńska & Marvin Formosa (ed.) *Ageing and COVID-19. Making Sense of a Disrupted World*, Routledge 2021; 3. Maria Łuszczczyńska, *Ageing as a Social Challenge. Individual, Family and Social Aspects in Poland*, Routledge 2021; 4. Linda J. Garcia, Louise Bélanger-Hardy, Jeffrey Jutai, Maria Łuszczczyńska (ed.) *Well-Being in Later Life: The Notion of Connected Autonomy*, Routledge 2022; Numer Specjalny czasopisma naukowego „Frontiers in Public Health” – *Shifting the Narrative on Unpaid Care for Older Adults: Perspectives on Positive Caregiving Experiences and Outcomes*);
- 5 raportów na temat stanu badań nad starzeniem się w krajach partnerskich: w Austrii, Kanadzie, Francji, Hong Kongu, Polsce;
- materiały edukacyjno-dydaktyczne *Real relief for Caregivers through Social Assistive Robots*, wyprodukowane przez partnera z Austrii;
- kompendium dot. tworzenia grantów pt. *Investigating Flourishing in Caregivers of Older Adults*;
- aplikację grantową *Międzynarodowe konteksty kulturowo-społeczne w doświadczaniu starości przez osoby starsze* (w języku polskim i angielskim);

- szkolenia na temat analizy danych podłużnych i obsługi programu dla 38 uczestników (30 godzin);
- warsztaty metodologiczne *Connected autonomy* zorganizowane dla blisko 40 uczestników w Kanadzie;
- webinaria: *Geron-Infusion Education* – organizowane przez partnera z Hong Kongu; *Ageing and prevention issue* oraz *Supportive relations in Ageing* zorganizowane przez zespół francuski;
- spotkania robocze – *kick-off meeting* w Polsce oraz *closing meeting* we Francji.

Dzięki doskonałej współpracy i determinacji wszystkich zespołów Konsorcjum udało się, pomimo wielu trudności spowodowanych pandemią, pomyślnie dokończyć projekt, którego efekty i zasięg przerosły wyjściowe założenia i zamierzenia. W imieniu zespołu projektowego działającego w ramach UPJPII (dr Maria Łuszczczyńska – kierownik projektu, Barbara Olejarz – koordynator ds. finansowych, Tomasz Książ – koordynator ds. administracyjnych), jak i wszystkich partnerów zachęcamy do odwiedzenia strony projektu (<https://garp.upjp2.edu.pl>) w celu zapoznania się z efektami naszej pracy. ■

Spotkanie pracowników i przyjaciół (także z UPJPII) Krakowskiego Hospicjum dla Dzieci im. ks. Józefa Tischnera

„Kie pudziemy z tela, to nos bedzie skoda / Po górach, dolinach płakać bedzie woda”
(*Filozofia po góralsku*)

tekst: Emilia Tyralewska

zdjęcia: Justyna Kastelik

Kilka dni przed 22 rocznicą śmierci wybitnego uczonego i niezapomnianego kapłana, ks. prof. Józefa Tischnera, w dniu 18 czerwca 2022 r. odbyło się w Łopusznej, jak każdego roku, spotkanie pracowników i przyjaciół Krakowskiego Hospicjum dla Dzieci im. ks. Józefa Tischnera, które rozpoczęło się tradycyjnie od modlitwy nad grobem Patrona Hospicjum. Modlitwę poprowadził proboszcz parafii Łopuszna ks. Kazimierz Foltyn, który od ośmiu lat bardzo życzliwie przyjmuje tę wspólnotę, także w progach plebanii.

Po uroczystościach na cmentarzu uczestnicy udali się do łopuszańskiego kościoła. Eucharystii przewodniczył kapelan Hospicjum ks. Józef Habina. Zarówno Prezes Rady Nadzorczej Hospicjum Adam Cieśla, jak i ks. proboszcz Kazimierz Foltyn wprowadzili we wzruszających, wspomnieniowych słowach w rocznicowy charakter i głęboko teologiczny sens tej Liturgii. Ks. prof. Jarosław Jagiełło, dzie-

kan Wydziału Filozoficznego UPJPII i członek Rady Patronackiej Fundacji, oraz ks. dr hab. Miłosz Hołda, członek Rady Fundacji, współkoncelebrowali Mszę św. w intencji śp. Księdza Józefa Tischnera i zmarłych podopiecznych Hospicjum. W swojej konferencji ascetycznej ks. prof. Jagiełło zwrócił uwagę na wielką wyobraźnię miłosierdzia Patrona, którą Hospicjum już od 18 lat stara się jak najlepiej urzeczywistniać w swojej codziennej posłudze na rzecz chorych dzieci i ich rodzin.

Pięknym akcentem towarzyszącym modlitwie był śpiew Agnieszki Cudzych do akompaniamentu muzycznego Joachima Nikodema Mencla na lirze korbowej.

Zwieńczeniem spotkania był obiad w nowotarskiej restauracji, któremu towarzyszyły spontaniczne rozmowy i rozważania. ■

XIV Krakowskie Dni Integracji

tekst: mgr Anna Rutka, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Krakowskie Dni Integracji odbywają się corocznie od 2007 r., obecnie przy ich organizacji współpracuje na mocy porozumienia międzyuczelnianego 8 krakowskich uczelni wyższych: Uniwersytet Ekonomiczny (będący zarazem głównym koordynatorem wydarzenia), Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Rolniczy, Politechnika Krakowska i Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego. W 2019 r. do Porozumienia dołączył także Urząd Miasta Krakowa.

W ramach KDI odbywają się warsztaty, szkolenia i wykłady poświęcone szeroko ujętej tematyce integracji osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w społeczności akademickiej. Poruszane w trakcie KDI kwestie mają na celu uświadomić i uwrażliwić uczestników na potrzeby, ograniczenia, możliwości i rozwiązania w zakresie niepełnosprawności. W tym roku z ramienia UPJPII odbyły się dwa wydarzenia nawiązujące do kwestii niepełnosprawności – spotkanie *O barierach bez barier*, zorganizowane przez Zrzeszenie NA RZECZ Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPII, którego gośćmi byli dr Monika Pyrczak-Piega i mgr Daniel Zawodnik, oraz szkolenie *Ustawy o dostępności drogą do zmian w Polsce*, prowadzone przez mgr Natalię Brzeszczyńską.

W ramach KDI corocznie wręczane są też nagrody Integralia – główna nagroda zostaje wręczona członkowi kadry uczelnianej, który wykazał się szczególną aktywnością na rzecz osób z niepełnosprawnościami. W tym roku nagroda główna została przyznana prof. dr hab. Janinie Filek, która od lat jest sojusznikiem osób ze szczególnymi potrzebami i dba o ich sprawiedliwe i włączające traktowanie. Każda z uczelni biorących udział w KDI wręcza również nagrody wewnętrzne. W 2022 r. UPJPII wyróżniło w taki sposób dr hab. Katarzynę Drąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UPJPII, oraz dr Joannę Małochę z Instytutu Historii UPJPII, których wrażliwość i zaangażowanie wspierają studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami. ■

Rozwój współpracy IDMiKS ze szkołami średnimi w ramach umów partnerskich

tekst: IDMiKS

zdjęcia: Adrian Midor

Po okresie pandemii rozkwita na nowo współpraca Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej ze szkołami partnerskimi.

W Akademickim Centrum Medialnym gościliśmy pod koniec maja dwie grupy młodzieży licealnej na warsztatach telewizyjnych i fotograficznych. 20 maja odwiedziła nas grupa z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Żywcu. 26 maja gościliśmy uczniów z Liceum Ogólnokształcącego w Trzebini. Pracownicy IDMiKS: red. mgr Bernadeta Cich, ks. dr Seweryn Puchała, mgr Dawid Kaczmarczyk oraz ks. dr Paweł Kaszuba przygotowali warsztaty i sprawowali opiekę nad przebiegiem wizyt. Z przyjemnością obserwujemy duże zainteresowanie nauczycieli i młodzieży zajęciami i dostępem do infrastruktury Akademickiego Centrum Młodzieży. Organizowane

w IDMiKS warsztaty rozwijają kompetencje medialne uczniów i jednocześnie są doskonałą okazją do promocji wszystkich kierunków studiów prowadzonych w IDMiKS.

Lista szkół partnerskich zainteresowanych współpracą z UPJPII ciągle się poszerza. Kolejna umowa została podpisana 24 maja 2022 r., gdy w IDMiKS gościliśmy delegację z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. ks. prof. Józefa Tischnera w Limanowej: p. Roberta Sajdaka, zastępcę dyrektora Szkoły oraz ks. Rafała Słombę, nauczyciela i koordynatora współpracy. Dzięki podpisanej z ramienia WNS przez ks. dziekana Michała Drożdża i z ramienia IDMiKS przez dyr. Katarzynę Drąg umowie partnerskiej będzie możliwa w najbliższym roku akademickim współpraca z młodzieżą uczącą się na nowych medialnych profilach w limanowskiej placówce. Liczymy na owocną współpracę! ■

Model organów piszczalkowych dla studentów muzyki kościelnej

tekst i zdjęcia: Instytut Muzyki Kościelnej

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie w ramach grantu „Zintegrowany Plan Rozwoju UPJPII” wzbogacił się o unikatową aparaturę badawczą. Wielofunkcyjny, przenośny model organów piszczalkowych, pomocny przy prowadzeniu zajęć z organoznawstwa, został zaprojektowa-

ny przez wykładowcę naszej uczelni, dr. Filipa Presseisena z Instytutu Muzyki Kościelnej. Wykonawcą była renomowana firma „Andrzej Sutowicz Organmistrzostwo”.

Model umożliwia nie tylko zrozumienie różnic w budowie poszczególnych piszczałek i ich wpływu na barwę, ale przede wszystkim organoleptyczne sprawdzenie zasady działania różnorodnych systemów traktur i wiatrownic

(klapowo-zasuowych, górnozaworowych mechanicznych i pneumatycznych, dolnozaworowych i bocznoszaworowych), połączeń stolarskich, konduktów i elementów uszczelnień, włącznie z okleinami nakładek klawiszy. Jest to najprawdopodobniej pierwszy tego rodzaju model organów w Polsce i jeden z nielicznych tak rozbudowanych modeli na świecie. ■

Unikam patosu – rozmowa z Anną Sobczak, radcą prawnym, a jednocześnie... poetką

Mam w ręku tomik Pani wierszy z notką o autorce napisaną w stylu dość... żartobliwym.

Uwielbiam żartować. Nie lubię sztywnych formułek, że się urodziła, jeszcze nie umarła itd. Podobny stosunek mam do wszelkiego rodzaju hołdów czy odznaczeń, do których nawet byłam proponowana, działając w Samorządzie Radców Prawnych, ale odmawiałam. Takie odznaczenie kojarzyło mi się zawsze z aksamitną poduszczyką, która szła za trumną jakiegoś człowieka i jakoś dziwnie wydawało mi się to obojętne.

Żadnych dowodów wdzięczności?

Dobre słowo, to mnie najbardziej ujmuje, bo wszyscy jesteśmy trochę próżni i lubimy być dopieszczani.

Twórczość poetycka to nie jest dla Pani nowy sposób wyrażania swoich emocji, refleksji?

Jako dziecko, chyba 8-letnie, już pisałam. Rymowałam wówczas upiornie, to było okropne, takie siłowanie się ze słowem. Pamiętam w szkole podstawowej okres fascynacji Powstaniem Warszawskim, rozczytywałam się wówczas w poezji Baczyńskiego, jak napisałam właśnie w biografii – czytałam niewłaściwe książki. Wychowałam się w domu, w którym czytelnictwo było rzeczą bardzo wartościową i nie było ograniczeń. Ważnym okresem w moim życiu było liceum. Miałam

świetną klasę, pomijam, że matematyczno-fizyczną, z której mam znajomych artystów, aktorów. Bardzo lubiliśmy bawić się słowem, to właśnie wtedy zaczęłam pisać białe wiersze.

Kiedy zaczęła Pani uważać swoje wiersze za bardziej dojrzałe? Wydany pierwszy tomik to wiersze pochodzące z jakiego okresu?

Ja się z nim bardzo długo nosiłam. Poza tym zawsze twierdziłam, że piszę dla siebie. Czytałam mojemu tacie, mojemu mężowi, ale nigdy nie sądziłam, że to może mieć jakąś siłę oddziaływania.

Takie dojrzałe wiersze, wydaje mi się, że zaczęłam pisać, będąc jeszcze w liceum. Ja dość wcześnie byłam emocjonalnie rozwinięta, dojrzała. Gdy czytałam te wiersze, tacie było trudno uwierzyć, że mogę się pokusić na takie refleksje, że mogę coś takiego i o czymś takim pisać, o czym wtedy pisałam.

To zapewne kwestia wrażliwości, jak i tych nieodpowiednich książek?

Na pewno. Choć biorąc pod uwagę mój zawód, to ja powinnam być absolutnie pozbawiona wrażliwości, mnie wrażliwość przeszkadza, dlatego że praca prawnika, podobnie jak lekarza, ma przed sobą przyszłość w momencie, gdy pozostajemy z dystansem do spraw, które prowadzimy. Ja musiałam się naprawdę bardzo dużo uczyć, żeby tę moją wrażliwość, jaką mam, oddzielić od tych codziennych spraw. Zdarza mi się np. prowadzenie bardzo typowej sprawy, jakich wiele, a tu nagle – nie wiem, czy jest to kwestia człowieka, który z nią przychodzi, czy takiego, a nie innego przedstawienia tej sprawy, czy kwestia jakiegoś okresu w moim życiu, że taka sprawa, do której zawsze miałam dystans, nagle staje się źródłem emocji niesamowitych, że ja ją odchrorowuję całkiem normalnie. Zdarzają się takie przypadki, incydentalne rzecz jasna. Natomiast fakt, że trzeba być na co dzień takim trochę zimnym człowiekiem, z dystansem do spraw, spowodowało że pojawił się tomik *Moja druga Anna*, bo tu można powiedzieć coś, do czego dystansu już mieć się nie musi.

Tak, to jestem ja, jakiej ludzie nie znają. Jak ten tomik ofiarowałam ludziom, których znam od zawsze, np. mojemu byłemu współnikowi, on nie mógł uwierzyć, że to ja napisałam, że to jestem ja, ponieważ ludzie mnie znają zupełnie z innej strony, z innej bajki. Nikt by się nie spodziewał, że ja mogę coś takiego pisać, w sposób tak emocjonalny.

Nie lubi się Pani na co dzień tak odkrywać?

Wstydę się chyba, po prostu.

A przecież pisanie poezji to pewnego rodzaju ekshibicjonizm.

Myślę, że dojrzałam do tego, żeby robić coś więcej niż tylko to, czego wymaga ode mnie moja praca. Nie wiem... może coś po sobie zostawić? Zostawię, bo dwa tomiki już wydane... Ja się w tej chwili nauczyłam mówić o swoich uczuciach i dzielić swoimi uczuciami z innymi ludźmi. To nie jest takie proste, choć w dobie mediów społecznościowych gros osób nie zrobi kroku bez poinformowania świata o tym, co robi, gdzie i z kim jest... ta komunikacja ze światem bywa jednak bardzo powierzchowna.

Ja miałam dług w stosunku np. do mojego taty. Mój tata, najważniejszy mężczyzna mojego życia, lubił te wiersze i ja mu obiecałam, że je wydam. Bo on mi bardzo kibicował. Ja byłam bardzo młoda, jak straciłam tatę, zdawałam wtedy egzamin radcowski, który miałam miesiąc po jego śmierci. Musiałam być twarda, przez całe życie... i musiałam pokazy-

wać, że się trzymam, że pomagam trzymać się innym i nie ma sensu do wielu spraw wracać. W tej chwili, może to kwestia wieku, stwierdziłam, że mu ten dług spłacam. I myślę, że jak on na mnie patrzy skądś tam, to wiem, że się uśmiecha.

Wiersz odnoszący się do mamy też jest bardzo wzruszający.

Tak, to jest podziękowanie im za to, że miałam tak wspaniały dom. Miałam niesamowite szczęście, że wychowałam się przy takich rodzicach, w takim domu, co ogromnie cenię. Oni oboje nie żyją. Zbierając rzeczy, które po nich pozostały, znalazłam m.in. listy, które moi rodzice pisali do siebie, najpierw jak ja się urodziłam, a później mój brat. To jest niesamowite. Moi rodzice skończyli studia, później 5 lat byli małżeństwem i w końcu ja przyszłam na świat. To były czasy, gdy do szpitala położniczego nie wpuszczano mężczyzn i ja nagle odkryłam listy, które mój 30-letni tata pisał do mojej 28-letniej mamy, gdy ona leżała na porodówce, a ona mu odpisywała. Oni w tych listach zastanawiali się, jak chcieliby mnie wychować, jakim ja będę dzieckiem. To coś niesamowitego. Nigdy o tym nie mówili, ja te listy po prostu znalazłam, jak już ich ze mną nie było. Więc spłacam ten dług, pragnę się podzielić tymi wartościami, które oni mi dali, które oni we mnie zostawili.

Gdy jakiś czas temu musiałam pożegnać się z moim ukochanym psem, a właściwie – przyjaciółką „na dobre i na złe” – wpadł mi w ręce po raz pierwszy Pani wiersz, idealnie obrazujący mój ówczesny stan, a i z perspektywy czasu nie mniej wzruszający.

To przecież jest członek rodziny, tu nie ma żadnych wątpliwości, więc trzeba i jego uwiecznić jakoś.

Przemijanie to ważny motyw Pani wierszy?

Przemijanie jest czymś naturalnym. Ja z przemijaniem jestem pogodzona i to też wynika z tego, co przeżyłam i co mi przekazali rodzice. Trzeba podchodzić do życia ze spokojem, bo ono będzie nam przynosiło bardzo różne zdarzenia. I te dobre, i te złe. Natomiast trzeba to traktować w sposób naturalny. I trzeba o tym pisać, bo może niektórzy odbiorcy nie zauważają, że tak jest... że przemijamy.

Pogodzenie z nieuchronnością przemijania z jednej strony, a z drugiej powtarzane za Horacym „Carpe diem”?

Ja życie z moimi rodzicami mam już za sobą, kolekcjonuję te wspomnienia jak cenne kamyczki. O nich, o tych bliskich, których już nie ma. A ja w tej chwili nauczyłam się, być może jest to związane z moją chorobą, że trzeba się uśmiechać, że trzeba się cieszyć, że trzeba zauważać w każdym dniu coś, co jest w nim fajne.

Ale załamania też muszą przychodzić, jakiś bunt, pytanie dlaczego?

Nie ma we mnie czegoś takiego, co byłoby chyba naturalne, ludzkie, że się rozplaczę i spytam „dlaczego ja”? We mnie tego nie ma. Oczywiście, bywają załamania. Przeżywałam taki okres... nawet gniewu na moich rodziców, że oni mnie tu zostawili. Był gniew, jak dostałam diagnozę, że jak to? Ich nie ma, ja jestem chora, co mnie właściwie jeszcze spotka?

Kiedy to było?

W 2017 r. postawiono diagnozę – stwardnienie rozsiane, ale już wcześniej byłam chora, tyle że nie wiedziałam, co mi jest. Jest i bunt i załamanie, i czasami sobie popłaczę, tak się rozczulę nad sobą...

Ale mimo to zawsze jest Pani uśmiechnięta.

To nie jest uśmiech wymuszony. Ja po prostu się cieszę. A propos książek, które czytałam – ja byłam wychowana na *Ani z Zielonego Wzgórza*. We mnie chyba jest coś takiego.

Ania z Zielonego Wzgórza, Mały Książę, czyli takie książki odległe od codzienności. Kornel Makuszyński. To był człowiek, który tworzył szczęśliwych ludzi na kartach swoich powieści. Ja się uśmiecham, miałam uśmiechniętych rodziców. Pamiętam, gdy miałam błogosławieństwo rodziców przed zawarciem ślubu z moim mężem. Klęczeliśmy w pokoju i mój tata podszedł do nas, podniósł mnie z tych klęczek i powiedział – „z uśmiechem, z dystansem, z humorem, tego wam życzę”. I tak właśnie jest.

Moja druga Anna to bardzo ładnie wydany tomik. Kto dokonał wyboru wierszy? Poza tym książeczka jest ładnie ilustrowana.

Sama dokonałam wyboru, a o ilustracje poprosiłam moją koleżankę z Zakopanego. Teraz, z perspektywy czasu, może bym coś zmieniła, ale skupiłam się szybko na drugim tomiku, do którego podeszłam już z większym znanstwem.

O mężu Pani pięknie pisze...

No bo go kocham. Mam w nim bardzo mocne wsparcie w życiu. My nie mamy dzieci. I w momencie, gdy stało się jasne, że tych dzieci mieć nie będziemy, to musieliśmy sobie przeformatować życie, bo jesteśmy tylko my dwoje. Staramy

się cieszyć z tego, co jest... Ja się boję starości. Boję się starości właśnie takiej samotnej. Ale tego chyba boi się każdy. My staramy wspierać się nawzajem. Jesteśmy takim partnerskim, zresztą jednozawodowym małżeństwem, mąż jest adwokatem. Ale nie przenosimy pracy do domu. Nawet jeżeli musimy popracować w domu, to nie roztrząsamy tego, co się wydarzyło, my po prostu żyjemy. Mąż jest zakopiańczykiem. Mój tata zawsze marzył o zięciu góralu, jako krakus, który kochał Tatry. Dużo chodził po górach, a jak tato tak sobie wymarzył, to krąg mojego zainteresowania był ograniczony automatycznie, no i miałam pierwsze zakodowane pytanie – skąd jesteś?

I bardzo się polubili. Bo ojciec córki jest bardzo wymagający zwykle i wychodzi z założenia, że jeszcze się taki nie narodził, co byłby godzien tej jego córki, a tu – od razu się dogadali.

Pani kontakt z Uniwersytetem Jana Pawła II w Krakowie?

Mam w kancelarii wielu klientów, natomiast tu jest wyzwanie zawodowe. Jest to dla mnie na pewno zaszczyt. Ja to odbieram w takich kategoriach – jak tak czasami siedzę sobie w Sali Senackiej, to myślę – skąd żeś ty się tu dziewczyno wzięła? Dla mnie to na pewno jest jakiś prestiż, a poza tym ja lubię tutaj przychodzić i lubię rozmawiać tutaj z ludźmi. Dla mnie to jest coś nie tylko zawodowego, ale mam wrażenie, że ocieram się o metafizykę. Ja jestem osobą wierzącą i wydaje mi się, że z domu wyniosłam taki mądry sposób wierzenia w Boga. Tata nade wszystko uczył nas szacunku dla drugiego człowieka, niezależnie od tego, jakie ma on poglądy. Pokazywał nam cerkiew i o niej opowiadał, zabrał nas do kościoła ewangelickiego, poszerzał nam po prostu horyzonty, ucząc poszanowania innych. Mama jak rano wstawiała, czy kładła się spać, zawsze się przeżegnała. Ona nie demonstrowała tej swojej wiary w jakiś zewnętrzny, szalony sposób, ale ona po prostu żyła w zgodzie z Panem Bogiem i ja też tak żyję.

Zwracają się tu do Pani osoby z różnymi problemami prawnymi, zapewne nieraz z trudnymi, jest nowa Konstytucja dla nauki, dużo się nowego dzieje. Zawsze znajduje Pani cierpliwość?

Muszę. Nauczyciele akademicy żyją w takim swoim specyficznym świecie i niektóre kwestie trzeba im tłumaczyć sposobem. Cały figiel w tej pracy polega na tym, że trzeba do drugiego człowieka nauczyć się mówić jego językiem. Ale, jak mówiłam, lubię przychodzić na uczelnię i lubię rozmawiać.

Na koniec wróćmy jeszcze do nowego, drugiego tomiku. Czy to zbiór wierszy znów z różnych lat, czy Pani twórczość z ostatniego czasu? O czym nam tym razem te strofy opowiedzą? Jakie światy nazwą lub odkryją?

Tytuł mojego nowego tomiku to *Okruszki na klawiaturze*. Bo czytelnik, jak ptaszek, może sobie „dziubnąć” wiersz o tym i owym. Zresztą wiersze nie są w żaden sposób usystematyzowane. Raz o miłości, raz o samotności, a innym razem jakaś historyjka podpatrzona z okna samochodu. I dla młodszych, i dla starszych. Na pewno moja choroba zmieniła mi optykę i to przekłada się na wiersze, ale nie oznacza to, że czytelnik siądzie, przeczyta dwa pierwsze wiersze, rozplacze się, wyrwie sobie włosy z głowy i popadnie w depresję. Myślę, że wiele osób znajdzie tam coś o sobie lub dla siebie. Ja mam w tym tomiku swoje ulubione wiersze, np. *Pożegnanie z Afryką* czy wiersz bez tytułu o pożegnaniu z wędrownkami po Tatrach, bo na wózkach to ja nie dam rady, zresztą, jak to ktoś powiedział, „SM to choroba, w której nawet zmęczenie jest zmęczone”. Ja sprostuję: zmęczenie **bywa** zmęczone, ale jak się może pracować, pisać wiersze i różne inne rzeczy, wtedy naprawdę to nie ma znaczenia. Więc już zapowiadam i obiecuję (a to jest obietnica publiczna, więc nie można się od niej bez konsekwencji prawnych uchylić), że jak tylko tomik się ukaże, to taki ciepłutki, pachnący drukiem, podaruję Pani i Jego Magnificencji Księdzu Rektorowi. Z uśmiechem...

Dziękuję za rozmowę

/rozmawiała Marta Mastyló/ ■

„Kościół po pandemii – wyzwania i zadania”

tekst: ks. Dariusz Nawara

12 stycznia 2022 r. odbyła się międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. *Kościół po pandemii – wyzwania i zadania* zorganizowana przez Katedrę Katolickiej Nauki Społecznej UPJPII w Krakowie.

Jej celem było stworzenie przestrzeni do dyskusji nad współczesnymi wyzwaniami i zagrożeniami dla Kościoła oraz zwrócenie uwagi na problemy występujące w duszpasterstwie i społeczeństwie. Podjęty temat jest ciągle niezwykle ważny, ponieważ zdarzenie krytyczne, jakim jest światowa pandemia SARS-CoV-2 dotyczy wszystkich ludzi, ma wymiar globalny. Pandemia doprowadziła do wirtualizacji większości naszego życia, co konsekwentnie dotknęło także wspólnoty Kościoła. Zwyczajny brak możliwości uczestniczenia w Eucharystii wymógł na mediach społecznego przekazu transmitowanie celebracji liturgicznych.

W konferencji wzięło udział 12 prelegentów reprezentujących różne uczelnie: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II

w Krakowie, Instytut Teologiczny św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Uniwersytet Narodowy Politechnikę Lwowską, Studium Franciszkańskie w Krakowie oraz Uniwersytet Trnavski w Bratysławie.

Uczestnicy, którzy słuchali referatów, pochodzili z 6 krajów: Polski, Ukrainy, Włoch, Turcji, Norwegii i Niemiec. W czasie konferencji miał miejsce atak hakerski z Turcji, który trwał ok. 3 minut. Zaprezentowane przez to zostały obraźliwe i wulgarne treści. Dzięki czujności organizatorów szybko udało się jednak opanować sytuację.

Największa ilość uczestników połączonych w jednym momencie wyniosła 71. Serdeczne podziękowania organizatorzy składają firmie „L8”, która zajęła się obsługą techniczną konferencji. ■

Kościół i Eucharystia – międzynarodowe sympozjum Publikacja książki pt. *Eucharystyczna wspólnota jako pokłosie obrad*

tekst: Katedra Eklezjologii UPJPII

Katedra Eklezjologii Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, kierowana przez o. prof. dra hab. Andrzeja Napiórkowskiego, pod patronatem Komitetu Nauk Teologicznych PAN-u, po raz kolejny próbuje wprowadzać nas w nadprzyrodzony wymiar Bosko-ludzkiej wspólnoty, a tym razem w samo serce Kościoła, jakim jest niewątpliwie Eucharystia. „Eucharystia tworzy Kościół. Ci, którzy przyjmują Eucharystię, są ściślej zjednoczeni z Chrystusem, a tym samym Chrystus łączy ich ze wszystkimi wiernymi w jedno Ciało, czyli Kościół”. To przesłanie towarzyszyło ogólnopolskiemu międzynarodowemu sympozjum pt. *Kościół i Eucharystia*, jakie odbyło się w murach naszej uczelni w dniach 28 lutego i 1 marca br.

Współczesna nadmierna socjologizacja kościelnej wspólnoty domaga się przywrócenia należnego jej ujęcia misterium. Ujmowanie Kościoła bez jego odniesienia do Trójjedynego Boga jest absolutnie nie do przyjęcia. Opisując tajemnicę i rzeczywistość Kościoła, trzeba ujmować go od wewnątrz (*ad intra*) i równocześnie od zewnątrz (*ad extra*). Stąd teologia ujmuje Kościół jako rzeczywistość ziemską i niebiańską, materialną i duchową, grzeszną i świętą, spełnioną i eschatologiczną.

Nad tym obszarem badań pochyliło się 19 prelegentów z kraju i z zagranicy, prezentujących 13 ośrodków naukowych (Kraków, Lublin, Opole, Poznań, Wrocław, Bydgoszcz, Warszawa, Katowice, Rzym, Użhorod, Luksemburg, Bolonia, Watykan). 15-minutowe referaty, jakie wygłaszano przez dwa dni, dopełniła książka pt. *Eucharystyczna Wspólnota*, zawierająca wystąpienia prelegentów w całej rozciągłości.

To już trzynasty tom naszych *Cracoviensis Cogitatio Ecclesialis*, za którym stoją naukowcy pracownicy Katedry Eklezjologii, a w szerszej perspektywie Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu, stanowiący strukturę Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Z tych *Krakowskich Medytacji o Kościele* wciąż uczymy się właściwie rozpoznawać tajemnicę Kościoła, właśnie dzięki Eucharystii. Ona jest bowiem nie tylko koroną wszystkich sakramentów, ale centrum i szczytem kościelnego życia, gdyż Zmartwychwstały włącza we wspólnotę wiary wszystkich swoich braci i siostry do swojej ofiary uwielbienia oraz dziękczynienia, złożonej raz na zawsze Ojcu Niebieskiemu w sposób doskonały na drzewie krzyża. Przez tę ofiarę chwalebny Pan nieustannie wylewa swojego Ducha na mistyczne Ciało, którym jest Kościół Trójjedynego Boga. ■

Jedność w wielości – archiwistyka jako dziedzina interdyscyplinarna – konferencja naukowa (9 VI 2022)

tekst: Anna Czocher, Joanna Małocha
grafika: Justyna Kastelik

Archiwistyka i interdyscyplinarność to hasła przewodnie, wokół których 9 czerwca 2022 r. toczyły się on-line obrady konferencji naukowej *Jedność w wielości – archiwistyka jako dziedzina interdyscyplinarna*. Organizatorami konferencji były: Katedra Archiwistyki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Stowarzyszenie Archiwistów Kościelnych, Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie.

Prowadząc od lat zajęcia dydaktyczne na naszym Uniwersytecie oraz współpracując z wieloma placówkami archiwalnymi, obserwujemy dynamikę, z jaką rozwija się archiwistyka, jak ewoluje podejście do zagadnień związanych z zarządzaniem dokumentacją, którego częścią jest jej archiwizowanie, jak zmieniają się potrzeby i oczekiwania użytkowników archiwów oraz wzrasta ich rola społeczna. Jednocześnie przekształcaniu podlega samo środowisko archiwistów, tworząc bardzo zróżnicowaną wewnątrznie grupę zawodową. Zamiarem organizatorów konferencji było stworzenie przestrzeni do dyskusji i dzielenia się doświadczeniami związanymi z zagadnieniem interdyscyplinarności oraz podjęcia refleksji, jak wyraża się ona w archiwistyce, z czego wynika i jakim celom służy.

Konferencję objęli swym patronatem dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, naczelny dyrektor Archiwów Państwowych, prezes Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych oraz prezes Polskiego Towarzystwa

Teologicznego, a patronat medialny sprawowały TVP3 Kraków i Radio Kraków.

Otwierając obrady, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. prof. dr hab. Jacek Urban podkreślił aktualność podjętej problematyki. Opierając się na własnych wieloletnich doświadczeniach pracy w archiwum, zwrócił uwagę na różnorodność zagadnień, z jakimi mają do czynienia archiwiści oraz na wszechstronne kompetencje, którymi muszą się wykazywać.

Obrady zostały podzielone na pięć sesji tematycznych, podczas których swoje referaty zaprezentowało siedemnaście prelegentów z krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych i archiwów (m.in. Universität Wien, Archiwum Polskiej Misji Katolickiej we Francji, Konsulat honorowy w Keszthely, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie, Archiwum Państwowe w Częstochowie). Podczas pierwszej sesji zostały przedstawione współczesne powiązania archiwistów z bibliologami i informatologami, aspekty prawne działania archiwów oraz – co szczególnie aktualne – kwestie związane z bezpieczeństwem zbiorów archiwalnych. Kolejne sesje poświęcone zostały projektom interdyscyplinarnym bazującym na archiwaliach, kompetencjom, jakie powinien posiadać współczesny archiwista, oraz potencjałowi interdyscyplinarnemu zbiorów

archiwalnych. Przedmiotem obrad były także kwestie związane z genealogią i biografistyką. Co ważne, prelegenci prezentowali poszczególne zagadnienia z różnych perspektyw – archiwów państwowych, archiwów kościelnych, ale i archiwizowania dokumentacji w małych jednostkach organizacyjnych takich jak... ochotnicze straże pożarne. Każdej z sesji towarzyszyła ożywiona dyskusja, a z wirtualną salą konferencyjną połączyło się ogółem około 150 osób. Nad techniczną obsługą konferencji czuwał doktorant ks. mgr Paweł Andrejczuk.

Podczas konferencji odbyło się wręczenie książki pamiątkowej poświęconej p. mgr Magdalenie Marosz i p. mgr Janowi Masłowskiemu, emerytowanym pracownikom Katedry Archiwistyki UPJPII.

Podsumowując obrady, kierownik Katedry Archiwistyki ks. prof. dr hab. Józef Marecki podkreślił potrzebę dyskusji nad kierunkami rozwoju archiwistyki i wyraził nadzieję, że konferencja zapoczątkuje cykl tego typu wydarzeń. ■

Doświadczenia, praktyki i wyzwania społecznej odpowiedzialności uczelni. UPJPII sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni

Konferencję o Społecznej Odpowiedzialności Uczelni (SOU) zorganizowały Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwo Edukacji i Nauki. Tematem spotkania były *Doświadczenia, praktyki i wyzwania społecznej odpowiedzialności uczelni*. Do grona sygnatariuszy Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni dołączyły kolejne szkoły wyższe, w tym Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

W imieniu UPJPII Deklarację SOU podpisała dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki.

Deklaracja Społecznej Odpowiedzialności Uczelni (SOU) stanowi wyraz dobrowolnego zaangażowania szkół wyższych w promowanie zrównoważonego rozwoju i społecznej odpowiedzialności w programach kształcenia oraz rozwiązaniach zarządczych i organizacyjnych uczelni.

Podczas konferencji rozmawiano o Deklaracji SOU, efektach działania Grupy roboczej ds. SOU oraz zaprezentowano przykłady wdrażania zasad SOU zebrane w trzech katalogach dobrych praktyk publikowanych przez MFIPR od 2019 r.

Swoją premierę miał również Katalog Dobrych Praktyk Uczelni za rok 2021.

W panelu Rektorów reprezentujących uczelnie, które przystąpiły do Deklaracji SOU w 2017 r., dyskutowano o doświadczeniach płynących z kilku lat wdrażania zasad Deklaracji SOU w praktyce. Ponieważ społeczna odpowiedzialność uczelni to także współpraca nauki z biznesem oraz kształcenie przyszłych liderów biznesu – podczas konferencji nie zabrakło tych wątków w rozmowie na temat odpowiedzialności przedsiębiorstw w zakresie nauki i rozwoju technologii.

Do grona sygnatariuszy Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni dołączyło kolejnych 77 uczelni z całej Polski, co sprawiło, że łączna liczba sygnatariuszy Deklaracji SOU w latach 2017, 2019 i 2022 r. wynosi 160 uczelni.

Konferencja w formule hybrydowej jest dostępna w kanale MFIPR na YouTube. Paneliści oraz nowi sygnatariusze Deklaracji SOU wzięli udział w konferencji osobiście w siedzibie MFIPR w Warszawie. ■

Międzynarodowa konferencja z cyklu „Education in the Family – Family in Education” – poświęcona rodzinie i edukacji

tekst: Paulina Hornik
zdjęcia: M. Kalemba

W dniach 16–17 maja 2022 r. miała miejsce na naszej Uczelni druga z kolei międzynarodowa konferencja z cyklu „Education in the Family – Family in Education” poświęcona rodzinie i edukacji, organizowana przez Instytut Pedagogiki i Nauk o Rodzinie UPJPII we współpracy z Uniwersytem w Debreczynie (Wydziału Edukacji Dzieci i Pedagogiki Specjalnej).

Konferencja zgromadziła 34 prelegentów z kilku krajów Unii Europejskiej (Węgry, Chorwacja, Rumunia, Finlandia, Polska) oraz licznie przybyłych studentów, a odbywała się w budynku Biblioteki Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Obrady koncentrowały się wokół tematyki rodziny i wychowania. Zajmowano się wychowaniem w rodzinie, rolą rodziny w systemie edukacyjnym, społecznym wsparciem edukacji w rodzinie oraz edukacją mniejszości etnicznych. Obrady realizowane były w sześciu sesjach, w języku angielskim. Konferencję otworzył rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała oraz dziekan Wydziału Edukacji Dzieci i Pedagogiki Specjalnej w Uniwersytecie w Debreczynie dr Gortka-Rákó Erzsébet. Wykłady w poszczególnych sesjach odbywały się w dwóch salach w wersji hybrydowej, za pośrednictwem platformy

MS Teams. Wykłady odbywające się w auli były transmitowane przez internetową Telewizję UPJPII.

Komitet naukowy konferencji współtworzyli: rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, dr Katarzyna Salamon, prof. Biczó Gábor oraz dr hab. Veronika Bocsi, natomiast w skład komitetu organizacyjnego pod przewodnictwem ks. dr. hab. Grzegorza Godawy, prof. UPJPII wchodził: dr hab. Veronika Bocsi, dr Paulina Hornik, mgr Magdalena Ochońska oraz mgr Marcelina Kalemba. Na słowa uznania zasługują także studenci pedagogiki oraz nauk o rodzinie, którzy zaangażowali się w przygotowanie konferencji, dbając o serdeczne przyjęcie przybyłych gości. Konferencja stworzyła przestrzeń do przyjrzenia się wychowaniu w rodzinie, realizowanemu w różnych uwarunkowaniach psychospołecznych. Była także okazją do wypracowania nowych form pomocy rodzinie w wychowaniu i edukacji przez wymianę doświadczeń międzynarodowej wspólnoty teoretyków i praktyków wychowania.

Dzięki dotacji uzyskanej w ramach konkursu „Krakowskie Konferencje Naukowe” organizowanego przez Urząd Miasta Krakowa wraz z Polską Akademią Umiejętności, zagraniczni goście zwiedzili między innymi Muzeum Rynku

Podziemnego oraz zostali zaproszeni na uroczystą kolację w jednej z krakowskich restauracji. Konferencja była również okazją do nieformalnych kontaktów naukowych i zawarcia znajomości, które zaowocowały kontynuacją współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi.

Wszystkim zaangażowanym w to wyjątkowe wydarzenie, jakim była konferencja, składamy serdeczne podziękowania

oraz zapraszamy do zapoznania się z dodatkowymi materiałami na stronie internetowej: www.pedagogy-conference.eu. Kolejna konferencja z cyklu „Education in the Family – Family in Education” planowana jest w przyszłym roku w Debreczynie na Węgrzech. ■

XVI Konferencja Etyki Mediów 18–19 maja 2022

tekst: Yulia Kutepova, mgr Urszula Dyrzc

zdjęcia: A. Bajno, K. Fundament, M. Sydor, Y. Kutepowa

XVI Konferencję Naukową Etyki Mediów zorganizował Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej w dniach 18–19 maja 2022 r. w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Temat przewodni tegorocznego spotkania brzmiał: *Bezinteresowność w mediach – interesowne media*. Patronat honorowy nad Konferencją objął Jego Magnificencja ks. prof. dr hab. Robert Tyrała, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a patronat naukowy Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej.

Na uroczystym otwarciu w auli Biblioteki Głównej UPJPII zebranych ekspertów i gości powitali: ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych – przewodniczący Konferencji; dr hab. Katarzyna Drąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej – zastępca przewodniczącego i sekretarz Konferencji oraz prof. dr hab. Iwona Hofman – prezes Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, a także prorektor prof. dr hab. Małgorzata Duda.

O godzinie 9.30 rozpoczęła się I sesja plenarna, zatytułowana *W poszukiwaniu bezinteresowności w mediach*. Sesję przewodniczyła prof. dr hab. Iwona Hofman, reprezentująca Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Prof. ucz. dr hab. Wojciech Furman z Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawił swój referat *Interes skryty za mitem? Przykład deklaracji firmy Google*. Prof. dr hab. Tadeusz Kononiuk z Uniwersytetu Warszawskiego poruszył temat służby w zawodzie dziennikarza. Tematem referatu prof. ucz. dr hab. Damiana Guzka z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach była wizja dialogu papieża Franciszka w recepcji użytkowników mediów, zaś prof. ucz. dr hab. Krzysztof Stępnik z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego wystąpił z referatem *Reklama religijna w działaniach Kościoła katolickiego w Polsce na rzecz Ukrainy*.

Po przerwie kawowej oraz briefingu medialnym o godzinie 11.45 rozpoczęły się dwie sesje: dyskusyjna pt. *Dylemat wojny. Agresja Rosji na Ukrainę w relacjach dziennikarzy*, która była transmitowana przez uniwersytecką telewizję JP2TV oraz plenarna w języku angielskim pt. *Delimmas of Disinterestedness in the media*. Sesja dyskusyjna została zorganizowana przy współpracy i pod patronatem Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich z udziałem dziennikarzy-korespondentów wojennych, czyli praktyków. Przewodniczącą była dr Jolanta Hajdasz – dyrektor Centrum Monitoringu Wolności Prasy SDP. Uczestnikami dyskusji byli: red. Paweł Bobołowicz – korespondent Radia Wnet i Kuriera Wnet, red. Jacek Łęski – korespondent TVP S.A., red. Marcin Mamoń – korespondent Dziennika Polskiego i Gazety Krakowskiej oraz gość specjalny: dziennikarz z Ukrainy. W tym samym cza-

nie trwała II plenarna sesja, przewodniczącym której był dr Piotr Drąg (UPJPII). W sesji wzięło udział pięcioro prelegentów: doc. dr Teresa Roncakova oraz mgr Nikola Mahefkova z Katolickiego Uniwersytetu w Ruzombergu (Słowacja) wystąpiły z referatem *Celebrity priests in public space: shepherds or provocateurs?*, dr Can Zeyrek z Phillipps-University of Marburg (Niemcy) z referatem *Media in autocracies: indoctrination and the construction of a fictitious world*, dr Paulina Guzik (UPJPII) z referatem *Does objectivity in media still exist?* oraz dr Anisus K. Verghese (Independent researcher, India-Poland) z referatem *The moral and ethical delimitations of personal branding*.

O godzinie 14.30 rozpoczęły się trzy równoległe sesje tematyczne: *Dylemat interesowności reklamy, Historyczne odskłony bezinteresowności w mediach* oraz sesja w języku angielskim *Disinterestedness in the Journalistic mission*. Pierwszą sesję poprowadziła prof. dr hab. Katarzyna Pokorna-Ignatowicz z Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Drugą sesję tematyczną pod patronatem sekcji Historii Mediów Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej poprowadziła dr hab. Katarzyna Drąg (UPJPII). Trzecią sesję tematyczną w języku angielskim poprowadziła dr Paulina Guzik (UPJPII).

Następne sesje tematyczne odbyły się w godzinach 16.30–18.15. Tematem pierwszej z nich była *Perspektywa bezinteresowności w kontekście mediów*. Poprowadził ją prof. ucz. dr hab. Wojciech Furman z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Równoległą sesję tematyczną poprowadził ks. dr Sławomir Soczyński SDS (UPJPII). Jej przewodnim tematem była interesowność w Sieci. Tematem trzeciej sesji tematycznej była bezinteresowność w misji mediów, a poprowadziła ją dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin. Pierwszy dzień Konferencji zakończyła uroczysta kolacja, podczas której była okazja do integracji środowiska medioznawców i wymiany poglądów.

19 maja o godzinie 9.00 rozpoczęto drugi dzień Konferencji. Równoległe odbywały się dwie sesje tematyczne: *Bezinteresowność dziennikarska*, której przewodniczyła prof. ucz. dr hab. Marta Bolińska z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz *Polityczne konteksty interesowności* z przewodniczącym prof. ucz. dr hab. Mirosławem Lakomym z Akademii Ignatianum w Krakowie.

W tym samym czasie, po raz pierwszy w historii Konferencji Etyki Mediów, odbyła się sesja studencka *Obraz młodzieży kreowany przez media*. Sesję poprowadzili studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: Aleksandra Kaczkoś, Anna Oprych oraz Patryk Tendera. W roli ekspertów wystąpili: o. dr hab. Michał Legan OSPPE oraz dr Aleksandra Urzędowska. Prelegentami również byli studenci III roku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Nad organizacją sesji studenckiej czuwała mgr

Jolanta Kogut. Panel studencki dał szansę młodym adeptom nauki na postawienie pierwszych konferencyjnych kroków i zebranie doświadczeń.

Ostatnią, zamykającą spotkanie, sesję plenarną *Dylematy wartości w interesownych mediach* poprowadził ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII. Prof. ucz. dr hab. Marta Bolińska z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach przedstawiła referat *Zaczęło się od Braille'a: o wyjątkowej relacji Haliny Lubicz-Kirszke i Michała Kaziowa*. Prof. ucz. dr hab. Mirosław Lakomy z Akademii Ignatianum w Krakowie przedstawił referat *Od szlachetnej współpracy do korporacjonizmu, czyli ewolucja bezinteresowności nowych mediów*, a o. dr hab. Michał Legan OSPPE (UPJPII) omówił temat archetypu mesjańskiego na ekranie jako szczytowej formy wielkoduszności. Ostatnim wystąpieniem był referat *Dar bezinteresow-*

ności czy użyteczność interesowności, który został przygotowany przez ks. prof. dr hab. Michała Drożdża.

O godzinie 13.15 odbyło się uroczyste podsumowanie i zakończenie Konferencji, podczas którego głos ponownie zabrali główni organizatorzy wydarzenia: ks. dziekan Michał Drożdż oraz dyr. Katarzyna Drąg. Do gości konferencji płynęły podziękowania za przyjęcie zaproszenia, przygotowane przez nich referaty, zaangażowanie w rozwój etyki mediów w polskich i zagranicznych ośrodkach naukowych. Zapowiedziano podtrzymanie wieloletniej tradycji organizacji Konferencji Etyki Mediów na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. W maju 2023 r. odbędzie się jej XVII edycja. A czas pomiędzy spotkaniami konferencyjnymi wypełni praca nad przygotowaniem kolejnych części wielotomowej serii publikacji pt. *Etyka Mediów*. ■

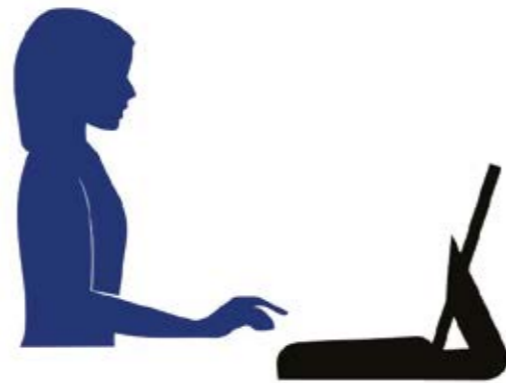

4th International Conference

Media for Man

Participation and use of media
– creativity, competence, ethicsJanuary 19, 2022
start: 10:30 AM

Place: on-line (Zoom)

Sprawozdanie z 4th International Conference Media for Man – Participation and use of media – creativity, competence, ethics, Kraków 19 stycznia 2022

tekst: mgr Marta Cerkaska

W dniu 19 stycznia 2022 r. odbyła się czwarta edycja międzynarodowej konferencji *Media for Man*, której organizatorem był Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Temat przewodni konferencji brzmiał *Participation and use of media – creativity, competence, ethics*. Obrady zgromadziły badaczy z ośrodków naukowych z Austrii, Słowacji, Niemiec i Polski. Konferencja odbyła się w formie on-line i była transmitowana przez telewizję JP2TV na kanale YouTube.

W części inauguracyjnej zebranych gości przywitała dr Katarzyna Drąg, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. Słowo powitania i życzenia udanych obrad skierował do uczestników JM Rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Robert Tyrała w formie listu, który odczytał dr Piotr Drąg. Prowadząca konferencję przeczytała także list powitalny skierowany do gości przez ks. prof. dr hab. Michała Drożdża, dziekana Wydziału Nauk Społecznych UPJPII, a zarazem przewodniczącego Konferencji.

Pierwszą sesję konferencji prowadziła dr Katarzyna Drąg. Jako pierwszy z prelegentów swój referat pt. *Media for Man – but what if they don't use them? Decline of on-line dialogue due to young people's increasing unwillingness to engage in discourse in social media and the spiral of silence 2.0 – analysis and solution approach* przedstawił prorektor University of Applied Sciences in Burgenland prof. dr, MBA, Michael Roither. Następnie głos zabrała dr Jana Pecnikova z University of Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy,

która wystąpiła z prelekcją pt. *Intercultural competences in media – challenges and barriers*. Dwa kolejne wystąpienia należały do prelegentów z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Najpierw mgr Aleksandra Mirek-Rogowska przedstawiła referat *Key competencies in infodemic – a reflection on the fight against disinformation*, który powstał we współpracy z nieobecnym na konferencji prof. dr. hab. Krzysztofem Gajdką, prof. UPJPII. Ostatni referat w tej sesji przedstawiła dr Aleksandra Urzędowska na temat *Word-forming creativity of a Polish social media user. Sociolinguistic profile*. Po wystąpieniach prelegentów otwarto dyskusję, podczas której zwracano uwagę m.in. na rolę kompetencji w komunikacji w mediach społecznościowych oraz niezbywalność kompetencji informacyjnych.

W drugiej sesji, której przewodniczyła dr Aleksandra Urzędowska, przedstawiono trzy referaty. Jako pierwsza wystąpiła doc. dr Terezia Roncakova z Uniwersytetu Katolickiego w Ruzomberku. Przedstawiła wykład pt. *How do liberals call conservatives? Lexical analysis of media texts*. Następnie wystąpił duet: mgr Kamila Rączy i mgr Anna Teler z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, które przedstawiły referat na temat *Ethical boundaries and communication potential of creativity in digital. Reflections based on the Tik-tok #holokaustchallenge and famous hand signal*. Część prelekcijną tej sesji zamknął referat mgr Marty Cerkaskiej z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pt. *Podcast as a medium for scientific and specialist content creators. Study of the competences of Polish*

podcasters. Później nastąpiła dyskusja, podczas której prelegenci ustosunkowali się do uwag uczestników i dyskutanta.

Trzecią, a zarazem ostatnią sesję konferencji moderował dr Piotr Drąg. W tej części jako pierwszy prelegent głos zabrał dr Can Zeyrek z Uniwersytetu w Marburgu, który przedstawił referat pt. *The new despot's creativity in using and blocking (digital) media – media manipulation in Erdogan's autocracy*. Następnie swój referat na temat *The use of social media as a challenge for children – a psychological perspective* przedstawiła dr Natalia Hass z Franciscan University of Steubenville (Kampus w Austrii). Ostatnia prezentacja należała do dr Katarzyny Drąg, której tematyką było *Importance of non-verbal competences in network communication*. Konferencję zwińczyła interesująca dyskusja,

która ogniskowała się wokół dwu zagadnień: działalności i roli mediów społecznościowych w państwie pod rządami autorytarnymi oraz wagi edukacji medialnej w procesie wychowania kompetentnych kolejnych pokoleń użytkowników mediów, zwłaszcza mediów społecznościowych.

Podczas podsumowania 4th International Conference Media for Man dr Katarzyna Drąg podziękowała osobom zaangażowanym w organizację tego spotkania oraz uczestnikom, którzy zechcieli się podzielić wynikami swoich badań. Dzięki transmisji na kanale YouTube JP2TV w konferencji uczestniczyło kilkuset słuchaczy, goście z Czech oraz studenci IDMKS. Wyrażono nadzieję, że następna, piąta edycja konferencji Media for Man będzie mogła odbyć się w formie stacjonarnej w Krakowie. ■

The Catholic Church Towards The Problem of Smoking Harm Reduction – konferencja w Rzymie (25 V 2022)

tekst i zdjęcia: Robert Nęcek

Podczas seminarium *Kościół katolicki wobec problemu redukcji negatywnych skutków palenia*, które odbyło się 25 maja na Papieskim Uniwersytecie Santa Croce w Rzymie, pod patronatem watykańskiej Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka, podkreślono znaczenie ograniczania szkód związanych z paleniem tytoniu i wezwano do szerszego, skoncentrowanego na człowieku podejścia do problemu uzależnienia od tytoniu.

Wśród prelegentów seminarium znaleźli się m.in. prefekt Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka Kardynał

Michael Czerny, stały przedstawiciel Watykanu przy ONZ i WHO arcybiskup Fortunatus Nwachukwu, arcybiskup metropolita łódzki Grzegorz Ryś, biskup Ariel Torrado Mosconi z diecezji Nueve de Julio, ks. prof. Robert Nęcek z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, prof. Alejandro Jose Videla ze Szpitala Uniwersyteckiego Austral w Buenos Aires, dr Bartosz Arłukowicz – przewodniczący Komisji Specjalnej Parlamentu Europejskiego ds. Walki z Rakim, prof. Paul Aveyard z Uniwersytetu w Oxford, prof. Szczepan Cofta ze Szpitala Klinicznego UM w Poznaniu.

Seminarium zorganizowano z okazji corocznego, ustanowionego przez WHO, Światowego Dnia bez Tytoniu (World No Tobacco Day – WNTD). Dzień ten jest doskonałą okazją do podniesienia świadomości na temat śmiertelnych skutków palenia tytoniu oraz do rozmowy na temat ograniczania szkodliwości palenia. Liczba zgonów na świecie spowodowanych przez COVID-19 przekroczyła 6 milionów. Tymczasem każdego roku z powodu palenia i chorób związanych z paleniem umiera 8 milionów ludzi, którym nie poświęca się uwagi ani nie pomaga wystarczająco w walce z nałogiem. W liście skierowanym do organizatorów i uczestników seminarium papież Franciszek napisał:

„Kultura życia jest dziedzictwem, którym chrześcijanie muszą dzielić się ze wszystkimi. Każde życie ludzkie, jedyne i niepowtarzalne, ma nieocenioną wartość. Trzeba to głosić wciąż na nowo, z odwagą słów i czynów. Mam nadzieję, że refleksja nad tym szczególnym problemem może pomóc wielu ludziom uświadomić sobie, że zdrowie fizyczne jest darem Bożym, który Pan nam ofiarował, i o który musimy odpowiedzialnie dbać”.

W swoim wystąpieniu prefekt Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka kardynał Michael Czerny podkreślił że: „[...] aby stworzyć środowisko, w którym nowi klienci nie będą eksperymentować z tytoniem, a aktywni palacze będą zachęceni do rzucenia palenia, wszyscy partnerzy muszą współpracować przy wdrażaniu środków kontroli palenia, które skutecznie ograniczą popyt na papierosy. Rządy i państwa muszą zapewnić swoim obywatelom łatwy dostęp do pomocy w rzuceniu palenia [...]”.

Ksiądz prof. Robert Nęcek, kierownik Katedry Edukacji Medialnej Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji

Społecznej na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, w swoim wystąpieniu odniósł się do problemu prawa osoby uzależnionej do informacji: „[...] każdy człowiek ma prawo do pełnej informacji w kontekście redukcji skutków i szkodliwości palenia. Na świecie istnieje wiele strategii i planów walki ze skutkami palenia – od skrajnej prohibicji do walki z uzależnieniem poprzez terapie zastępcze, również te oparte na nowych technologiach, które zmniejszają, choć nie eliminują skutków palenia w zupełności. Patrząc na zagadnienie redukcji skutków palenia przez pryzmat nauki Kościoła, należy uznać, że każde działanie, którego efektem jest przyczynienie się do redukcji szkodliwości nikotynizmu, jest działaniem na rzecz poprawy zdrowia, a więc jest działaniem na rzecz wspólnego dobra. Dlatego komunikacja, która jest powiązana z prawem do pełnej informacji – w tym przypadku informacji o redukcji szkodliwości palenia papierosów – staje się promowaniem kultury bliskości i służy integralnemu rozwojowi osoby ludzkiej”.

Przesłanie przedstawicieli Kościoła katolickiego obecnych na seminarium jest jasne: musimy zjednoczyć wszystkie dostępne środki i wiedzę, a także podjąć działania administracyjne, aby stworzyć nowe przepisy umożliwiające wsparcie dla tych, którzy potrzebują pomocy w walce z uzależnieniem, jakim jest palenie papierosów, ponieważ wszyscy zgadzamy się, że nie ma większej wartości niż ludzkie życie i zdrowie, których ochrona jest prawem każdego człowieka. Należy dążyć do całkowitego wyeliminowania papierosów z przestrzeni publicznej, a dostępne metody redukcji szkód związane z paleniem powinny być przedmiotem dalszych badań i stać się powszechnie dostępne. Kardynał Michael Czerny wezwał wszystkich do odwagi, do nadziei,

mówiąc: „[...] idziemy naprzód z odnowionym zaangażowaniem, nie tracąc nadziei. Jak powiedział papież Franciszek: «Oczywiście, nadzieja musi być realistyczna. Wymaga ona uznania wielu niepokojących kwestii, z którymi boryka się nasz świat oraz wyzwań, które czają się na horyzoncie. Wymaga nazwania problemów po imieniu i znalezienia odwagi, aby je rozwiązać. [...] Właśnie w świetle tych sytuacji nie możemy porzucić nadziei. A nadzieja wymaga odwagi. Oznacza uznanie, że zło, cierpienie i śmierć nie będą mia-

ły ostatniego słowa, i że nawet najbardziej skomplikowane pytania mogą i muszą być stawiane i rozwiązywane. Bo nadzieja jest cnotą, która nas inspiruje i sprawia, że idziemy naprzód, nawet gdy przeszkody wydają się nie do pokonania”.

Na zakończenie seminarium uczestnicy skupieni wokół idei „Amici pro Sanitate” podpisali tzw. Deklarację Rzymską wyrażającą wolę kontynuowania pracy na rzecz redukcji skutków palenia www.amicipro.org ■

Nikotynizm, promocja zdrowia, social marketing – konferencja (31 V 2022)

tekst: ks. Robert Nęcek

zdjęcia: Robert Woźniak, Wikipedia

W Szpitalu Klinicznym im. Heliodora Świącickiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, w sali konferencyjnej Oddziału Hematologii, 31 maja 2022 r., w dniu, gdy obchodzony jest Światowy Dzień bez Papierosa, odbyła się konferencja poświęcona problematyce szkodliwości palenia papierosów, skutków uzależnienia od nikotyny i konieczności mobilizacji do działań antynikotynowych.

Udział w konferencji wzięli prof. med. Przemysław Mitkowski, prezes Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, prof. med. Rodryg Ramlau, kierujący pionem onkologicznym szpitala, prof. med. Szczepan Cofta, naczelny lekarz Szpitala, dr med. Daria Springer, ambasador Przemysław Hauser-Schoneich oraz ks. prof. Robert Nęcek z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie jako gość specjalny

i jeden z organizatorów watykańskiej konferencji *Kościół wobec nikotynizmu*.

Prof. Przemysław Mitkowski zauważył, że „nawet jeden papieros wypalany każdego dnia powoduje, że ryzyko zawału rośnie o 50 proc., w porównaniu do tej populacji, która nie pali papierosów. Ryzyko rośnie o 400 proc., jeżeli ktoś wypala do paczki dziennie. Jeśli powyżej dwóch paczek – to nawet ośmiokrotnie”.

Z kolei dr Daria Springer ze szpitala klinicznego stwierdziła, że 90 proc. z blisko ponad 500 badanych czynnie palących osób jest bardzo zmotywowanych do zaprzestania palenia. „To, co stoi na przeszkodzie, to uzależnienie. Zbadaliśmy poziom uzależnienia od nikotyny. Okazało się, że 75 proc. z tych osób jest wysoce uzależniona od nikotyny. Dlatego wiele prób rzucenia palenia jest nieskutecznych”.

Według prof. Rodryga Ramlau „dym papierosowy to zabójca, który doprowadza często nie tylko do rozwoju procesu nowotworowego, ale również do wielu innych schorzeń tytoniozależnych. Mamy świadomość tego, że co najmniej 7, jeśli nie 8 jednostek chorobowych z onkologii jest powiązanych z paleniem papierosów. Wynika to z prostej przyczyny. Ponad 6 tys. związków kancerogennych występuje w dymie tytoniowym. Te związki powstają w procesie spalania suszu przy wysokich temperaturach”.

Ambasador Przemysław Hauser-Schoneich przypomniał, że Stolica Apostolska jest żywo zainteresowana promowaniem redukcji palenia i promocją zdrowia. Z tej racji profilaktyka zdrowotna jest godna uwagi i warta podkreślenia na każdej płaszczyźnie.

Prof. Szczepan Cofta natomiast, pulmonolog, mówiąc o nowotworach, podkreślił, że z powodu palenia „w Poznaniu

tylko z powodu jednego – raka płuca – dziennie umierają dwie osoby, w Wielkopolsce siedem osób”.

W tym kontekście ks. prof. Robert Nęcek skupił się na zagadnieniu social marketingu jako promocji zdrowych zachowań. Marketing społeczny polega na zastosowaniu technik marketingu komercyjnego do analizy i realizacji programów, które będą oddziaływać na realne zachowania osób i grup społecznych w celu poprawienia stanu zdrowia społeczeństwa. „Ma więc na celu wpływać na pozytywne zachowania i artykułować ważne przestrogi. Chodzi więc o programy i kampanie, których celem jest zmiana zachowań w celu prewencji zachowań patologicznych lub promocji zdrowia. Chodzi o to, że zdrowie jest dobrem wspólnym, ale troska o zdrowie stanowi zobowiązanie moralne”. ■

Wokół Synodu Zamojskiego 1720: nauka – spotkania – wrażenia

tekst i zdjęcia: Viktoriya Semenova

Sesja studencka, która się odbyła w Krakowie 6-7 grudnia 2021 r., była planowana jako konferencja naukowa dla studentów i młodych naukowców z Ukrainy, Białorusi i Polski. Nieoczekiwanie natomiast stworzyła ona kontekst, w którym z łatwością można dostrzec początki wspólnoty naukowej zarówno przedstawicieli tych krajów, jak i przedstawicieli różnych Kościołów. Efekt tego wydarzenia naukowego sprawiedliwie można nazwać szczytem całego projektu pod długim, ale treściwym tytułem *Wielokulturowe dziedzictwo Rzeczypospolitej w kształtowaniu europejskiej mentalności Słowian Europy Środkowo-Wschodniej. Interdyscyplinarne badanie wpływów łacińskich na kulturę bizantyjsko-słowiańską inspirowane 300. rocznicą Synodu Zamojskiego*, realizowanego w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Dialog”.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele dwunastu ośrodków naukowo-badawczych trzech krajów (Białorusi, Ukrainy, Polski): Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi w Mińsku, Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku, Homelski Uniwersytet Państwowy im. Franciszka Skoryny w Homlu, Iwano-Frankowski Uniwersytet Teologiczny św. Jana Złotoustego, Katolicki Uniwersytet Ukraiński we Lwowie, Kijowskie Seminarium Greckokatolickie w Kniażyczach, Wyższy Instytut Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie, Uniwersytet Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa

w Kijowie, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Zakład Studiów Polsko-Ukraińskich UJ w Krakowie, Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy UPJPII w Krakowie.

Ilość uczestników oraz jakość ich referatów pokazały, że postawione w projekcie cele – upowszechnienie wyników badań naukowych zaplanowanych w projekcie, umiędzynarodowienie nauki polskiej, poszukiwanie potencjalnych doktorantów, zmiana wizerunku Polski u wschodnich sąsiadów, polepszenie relacji polsko-ukraińskich i polsko-białoruskich – zostały nie tylko osiągnięte, ale będą podstawą do dalszej komunikacji naukowej i międzynarodowej.

Konferencję uroczysto otworzył Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Jego Magnificencja ks. prof. dr hab. Robert Tyrała. Następnie uczestników sesji pozdrowili: Konsul i Radca Ambasady RP w Kijowie Jacek Goćłowski, Konsul Honorowy Ukrainy w Tarnowie Bartłomiej Babuška, Wizytator Apostolski dla wiernych obrządku bizantyjskiego na Białorusi archimandryta omoformy Sergiusz Gajek, Kanclerz Kurii Greckokatolickiej w Mińsku ks. Jauhien Usoszyn, dyrektor Instytutu Liturgicznego UPJPII i kierownik projektu ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM.

Swoimi wrażeniami po odbyciu konferencji podzielili się studenci i młodzi naukowcy Białorusi, Ukrainy i Polski:

„Uważam za zaszczyt możliwość dołączenia się do naukowo-praktycznej konferencji *Wokół Synodu Zamojskiego 1720. Religia – kultura – nauka*, która odbyła się w Krakowie 6-7 grudnia 2021 r. Jestem bardzo wdzięczna zarówno jej organizatorom, szczególnie ks. dr. hab. Przemysławowi Nowakowskiemu CM, za opiekę i troskę, którą świadczyli przez cały czas mojego pobytu na Uniwersytecie Jana Pawła II w Krakowie, jak i wszystkim badaczom, którzy mieli szczęśliwą okazję być obecnymi na żywo. Wspaniałą atmosferę tego wydarzenia tworzyły nie tylko kwestie Synodu Zamojskiego podejmowane podczas obrad w części oficjalnej, ale również urok nieformalnej części konferencji. Miałam możliwość poszerzyć swoją wiedzę na temat Krakowa dzięki dobrze zaplanowanym wycieczkom oraz poznałam nowych ludzi, którzy tak samo jak ja doceniają dziedzictwo historyczne”.

Valeriia Orzhykhovska

(Wyższy Instytut Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie)

„Konferencja pozostawiła pozytywne wrażenia. Nadzwyczajnie trafny był format konferencji, który zabezpieczył komunikację, dyskusję, wymianę poglądów i opinii między uczestnikami. Wysoki poziom przygotowania uczestników sesji pozwolił mi poszerzyć znajomość tematyki związanej z Synodem Zamojskim oraz jego wpływu na historię Europy, a międzynarodowy charakter konferencji pozwolił na omówienie problemowych kwestii pod różnym kątem naukowym”.

Oleh Martyniak

(Uniwersytet Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa w Kijowie)

„[...] celem niniejszej konferencji było zjednoczenie tych, których, mimo wszelkich trudności, dotyczy dziedzictwo Synodu Zamojskiego, aby dzielić się tym dziedzictwem poprzez ponowne jego przemyślenie. Pragnienie jedności i dzielenie się – to są słowa opisujące ducha konferencji, który objawiał się we wszystkim – od referatów po wspólne kolacje”.

Eduard Berdnyk

(Katolicki Uniwersytet Ukraiński we Lwowie)

„To była dla nas pierwsza konferencja międzynarodowa. Dni, które spędziliśmy w Krakowie, stały się dla nas okazją do poszerzenia horyzontu naszych zainteresowań badawczych, znajomości i doświadczenia kulturowego poza granicami Ukrainy.

Zarówno 300 lat temu w Zamościu, jak i teraz w Krakowie, uczestnicy spotkania pochodzili z różnych kontekstów i obszarów kulturowych. Właśnie dlatego to spotkanie pozwoliło nam budować mosty porozumienia i współpracy na przyszłe lata.

Najserdeczniejsze słowa wdzięczności dla organizatorów konferencji składamy na ręce organizatorów konferencji – za ich ofiarność i profesjonalizm oraz za możliwości wypoczynku kulturowego i wspólnego czasu razem.

Liubomyr Dmytryshyn, Bogdan Mahurskyy, Valentyn Rubakha
(Kijowskie Seminarium Greckokatolickie w Kniażyczach)

„Ciekawe i zawierające ważne treści referaty zmusiły mnie do głębszego spojrzenia na wydarzenie Synodu Zamojskiego, uświadomiły jego globalność i odkryły podobieństwo tego synodu do diamentu, mającego wiele różnych krawędzi – historyczną, religijną, kulturową, polityczną, prawną, metodologiczną. Podczas konferencji głęboko poruszyła mnie otwartość referentów i obecnych naukowców oraz możliwość lekkiej i prostej komunikacji z nimi. Chciałbym wyrazić wdzięczność organizatorom, którzy nie tylko zebrali przedstawicieli uczelni wyższych z trzech państw, ale sprzyjali rewolucyjnemu przemyśleniu wydarzenia Synodu 1720 r. Właśnie podczas ich wystąpień można było usłyszeć o ciekawych szczegółach i okolicznościach obrad Synodu oraz o aktualnych naukowych pytaniach, które wywołuje, a na które rzadko zwracali uwagę dotychczasowi jego badacze. Z pewnością mogę stwierdzić, że konferencja w Krakowie dała możliwość szerokiego spojrzenia nie tylko na wydarzenie Synodu Zamojskiego, ale też na wyciągnięcie odpowiednich wniosków o jego aktualności także dzisiaj”.

Sviatoslav Onyshkevych
(Katolicki Uniwersytet Ukraiński we Lwowie)

„Jeszcze nigdy w moim życiu nie miałem możliwości uczestniczenia w podobnej konferencji. Szczególnie ucieszyło to, że odbyła się w takim historycznym miejscu jak Kraków. Sama nazwa konferencji *Wokół Synodu Zamojskiego 1720: religia – kultura – nauka* w całości charakteryzuje treść i jakość konferencji. Dla mnie natomiast spotkanie zarówno z solidnymi, jak i młodymi naukowcami z Ukrainy i Polski było bezcennym doświadczeniem. Uważam, że międzynarodowa konferencja została świetnie zorganizowana i odbyła się dynamicznie – z dyskusjami i omówieniem referatów. Nieobecni referenci mieli możliwość dołączyć się on-line.

Szczególne podziękowania należą się księdzu dr. hab. Przemysławowi Nowakowskiemu CM za życzliwość, entuzjazm i troskę! Wszystko, co dotyczy konferencji, mogę podsumować jednym słowem – wybitnie!”

Uladzimir Shypila
(Połocki Uniwersytet Państwowy, Białoruś) ■

III Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego na Jasnej Górze

tekst IDMiKS

zdjęcia: Biuro Prasowe Jasna Góra

9 czerwca 2022 r. na Jasnej Górze odbyło się III Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego pt. *Bańki informacyjne. Kościół-społeczeństwo-media*.

Na zaproszenie kierownika Katedry Teologii Mediów o. dr. hab. Michała Legana odpowiedziała grupa pracowników Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. W trakcie spotkania wygłoszone zostały następujące referaty:

- ks. prof. dr hab. Michał Drożdż – *Homo Internetus wyzwaniem dla Kościoła*
- ks. dr Sławomir Soczyński – *Cyfrowe filtry narzędziem tworzenia osobistego i niepodważalnego uniwersum informacyjnego*
- ks. dr Paweł Kaszuba – *Manipulacja informacjami, przestępstwa teleinformatyczne i Infoterroryzm*
- dr hab. Katarzyna Drąg – *Kompetencje informacyjne jako narzędzie przeciwdziałania dezinformacji*
- dr hab. Klaudia Cymanow-Sosin – *Czy filter bubble może być dobrodziejstwem?*
- o. mgr Marcin Ciechanowski – *Audycje ewangelizacyjne – od anonimowych społeczności słuchaczy do wspólnot sieciowych*

- red. Aleksandra Mieczysława – *Bańka tlenowa – o zaleczeniach korzystania z internetu na przykładzie kanału Shir Hadash*
- o. dr hab. Michał Legan – *Bańki informacyjne: ujęcie antropologiczne*

- ks. dr Dariusz Raś – *Pandemiczny niesmak po lodach Ekipy Friza. Konsumencki fake news dla najmłodszych*
- red. mgr Bernadeta Cich – *Próba wyjścia z bańki – możliwy i niemożliwy proces.*

Ważną częścią spotkania była ożywiona dyskusja nad rozumieniem zjawiska bańki informacyjnej oraz konsekwencjami funkcjonowania odbiorców we współczesnych zależnościach informacyjnych Sieci. Dyskusję podsumował, wyznaczając jednocześnie ciekawe zagadnienia badawcze związane z tematem obiegu informacji w świecie mediów społecznościowych, ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych.

Po obradach uczestnicy modlili się podczas Mszy św. w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej, polecając sprawy Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej i wspominając patrona Colloquium Teologii Mediów ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego. Owocem III Colloquium z Teologii Mediów będzie publikacja naukowa. ■

Share & Inspire – doktoranci umiędzynaradawiają swoje badania

tekst: Ewelina Grądzka

W Konstytucji Apostolskiej *Veritatis Gaudium* papież Franciszek postawił przed nami zadanie realizowania kryterium „inter- i transdyscyplinarności realizowanego z mądrością i kreatywnością w świetle Objawienia” oraz „pilnej potrzeby tworzenia sieci pomiędzy różnymi instytucjami, które w każdej części świata, uprawiają i krzewią studia kościelne, zdecydowanie realizując niezbędne współdziałanie z instytucjami naukowymi w różnych krajach i z tymi, które są inspirowane różnymi tradycjami kulturowymi i religijnymi”.

Dzięki pomysłowi dr Anny Rozmus, lektorki języka angielskiego ze Studium Języków Obcych przy UPJPII, oraz w konsekwencji zmian, jakie wywołała pandemia COVID-19, grupie doktorantów ze Szkoły Doktorskiej udało się z sukcesem odpowiedzieć na to wezwanie. International Doctoral Research Conference 2022 – Share & Inspire in the times of pandemic (5-6 maja 2022) zdołała zgromadzić społeczność młodych naukowców z różnych części świata (Wielka Brytania, Belgia, Włochy, Argentyna, Indie, Francja, Rumunia, Hongkong/Chiny, Czechy, Hiszpania) oraz z różnych dyscyplin naukowych. Pierwotny pomysł dr Rozmus miał na celu oswojenie doktorantów z publicznymi wystąpieniami w języku angielskim oraz stworzenie przestrzeni do inspirowania się nawzajem swoimi badaniami. „W 2017 i 2018 przeprowadziłam ankiety wśród kursantów kursu Academic English oraz rozmowy, które potwierdziły bardzo pozytywny odbiór wydarzenia, a także chęć uczestnictwa w kolejnych edycjach, włączenie się w organizację i otwarcie na doktorantów z innych uczelni” – wspomina dr Rozmus. W latach 2017-2018 udawało się zgromadzić

grupę doktorantów (ale też i magistrantów czy nawet licencjatów) z naszej uczelni. W 2019 pojawiło się już 60 uczestników z różnych uniwersytetów: UPJPII, UJ, UW, UŚ, UJK, URZ, UKSW, KUL, Lund University, University of Vienna. Pandemia pokrzyżowała plany realizacji konferencji w kolejnym roku, ale już w 2022 r. sprawiła, że otwarcie się na pracę w systemie on-line umożliwiło zorganizowanie wirtualnej wersji konferencji. Otworzyło to nowe możliwości. Zarówno prace komitetu organizacyjnego, jak i samo wydarzenie przebiegało zdalnie. Mała grupa doktorantek II roku Szkoły Doktorskiej (Ewelina Grądzka – przewodnicząca, Alina Bortkevich, Urszula Dyrz, s. Agnieszka Ziemińska) zajmowała się stroną organizacyjną. Do prowadzenia sesji zaproszono pracowników naukowych UPJPII. Byli to: s. prof. Teresa Obolevitch, ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak, dr hab. Paweł Polak, prof. UPJPII; ks. dr. hab. Wojciech Grygiel, prof. UPJPII; dr Roman Krzanowski. Prof. Polak zainaugurował konferencję interesującym wykładem pt. *Predator Journals – a global threat*. W większości uczestnikami wydarzenia okazali się doktoranci z dyscypliny filozofia (21 na 29 prelegentów). Także zdecydowana większość zagranicznych uczestników należała do tego grona (10 filozofów na 13 prelegentów zagranicznych).

Liczby pokazują, że zaczynamy coraz prężniej działać w międzynarodowym środowisku naukowym, a spotkanie to zainspirowało naszych doktorantów do podejmowania kolejnych inicjatyw dotyczących współpracy międzynarodowej, które rozwijać się będą w nowym roku akademickim.

Link do wydarzenia: <https://drc.upjp2.edu.pl/> ■

Konferencja Areopagi XIX i XX wieku: książka, media, komunikacja jako nośniki wartości – zmartwychwstańcy w kręgu mediów i wartości (8 III 2022)

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin

8 marca 2022 r. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie wraz z Prowincją Polską Zgromadzenia Zmartwychwstańców zorganizował konferencję naukową, która odbyła się Centrum Resurrectionis Zmartwychwstańców przy ul. Stefana Pawlickiego 1. Składała się ona z dwóch części: *Media i komunikacja społeczna XIX i XX wieku: „korytarz wartości”* oraz *Medialna i wydawnicza twórczość Zmartwychwstańców w kontekście historii polskiej, europejskiej i amerykańskiej*.

Część pierwsza poświęcona została mediom jako istotnemu czynnikowi tworzącemu współczesną kulturę. Udział w niej wzięli profesorowie i doktoranci z Uniwersytetu Papieskiego oraz wysłannik z Archiwum Generalnego Zmartwychwstańców z Rzymu. Po otwarciu konferencji, którego dokonał ks. Krzysztof Jan Swół CR, przełożony Polskiej Prowincji Zmartwychwstańców oraz powitaniu przez pracowników w imieniu ks. prof. dr. hab. Roberta Tyrały, rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, rozpoczęła się sesja przedpołudniowa, której przewodniczył: ks. dr hab. Dariusz Tabor CR, prof. UPJPII.

Pierwszy referat dotyczył korelacji pomiędzy wartościami, jakie były promowane w mediach XX w., a współczesną hierarchią wartości, jaka jest widoczna w różnego rodzaju mediach, ze szczególnym uwzględnieniem nowych mediów i ich oddziaływania na użytkowników. Dr hab. Klaudia

Cymanow-Sosin z Instytutu Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, kierownik dyscypliny nauk o komunikacji społecznej i mediach WNS UPJPII, członek Rady Naukowej konferencji, wystąpieniem zatytułowanym *(R)ewolucja w obrębie przewodnich idei i wyznawanych wartości na przykładzie perswazyjności medialnej* rozpoczęła tym samym debatę o potrzebach nowego spojrzenia na komunikację bezpośrednią interpersonalną i zapośredniczoną medialnie, jaka toczyła się w części dyskusyjnej. W części przedpołudniowej wyniki swoich poszukiwań naukowych przedstawił także doktorant, ks. mgr Paweł Szymanowski CR z Archiwum Generalnego Zmartwychwstańców w Rzymie, prezentując autorskie spojrzenie na *„Dziennik Chicagowski” – 70 lat w służbie polskiej społeczności na środkowym Zachodzie Ameryki*. Była to naukowa retrospekcja uwzględniająca nie tylko wkład zgromadzenia w tworzenie się mediów drukowanych w Ameryce Południowej, ale i przedstawienie ciekawej analizy medioznawczej.

W kończącym sesję przedpołudniową referacie zaprezentowała się także doktorantka pierwszego roku Szkoły Doktorskiej na Wydziale Nauk Społecznych, mgr Honorata Uniwersał, która wygłosiła referat pt. *Współczesny przekaz medialny Zmartwychwstańców – analiza treści dostępnych w domenie publicznej*.

W sesji popołudniowej, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan WNS i członek Rady Naukowej Konferencji, przedstawiono następujące referaty: ks. mgr Maciej Gawlik CR z Instytutu Historii UPJPII zajął się tematem *Pamiętników zmartwychwstańców w 2. połowie XIX wieku*; ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, reprezentujący Wydział Nauk Społecznych UPJPII w precyzyjny sposób opisał trudny i ważki temat dotyczący *Potrzeby bezpieczeństwa etycznego wobec zagrożenia „postprawdą”*, wpisując się w debatę, jaka na polu medioznawców toczy się w ostatnich latach wśród najwybitniejszych przedstawicieli w obrębie tej dyscypliny.

Po przerwie głos zabrał także ks. dr Wojciech Mleczko CR z Instytutu Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, a tematem jego wystąpienia była *Publicystyka prasowa ks. Pawła Smolikowskiego CR*. Wszystkie wystąpienia

prelegentów oraz wypowiedzi audytorium – pytania oraz glosy do referatów podsumował w zakresie naukowym i organizacyjnym przewodniczący Rady Naukowej konferencji ks. dr hab. Dariusz Tabor CR, prof. UPJPII.

Pokłosiem konferencji będzie interdyscyplinarna publikacja zawierająca referaty o tematyce medioznawczej, prasoznawczej i historycznej. Referaty dotyczące nauki o książce, komunikacji społecznej, bibliotekoznawstwa, historii sztuki oraz całej sfery kultury wizualnej będą odzwierciedleniem podjętych podczas konferencji naukowych tematów i przyczynią się z pewnością do popularyzacji wiedzy naukowej na temat tytułowych areopagów ostatnich stuleci, w które wpisują się z pewnością: książka, media i komunikacja jako nośniki wartości. ■

Bp dr Wiesław Lechowicz nowym biskupem polowym Wojska Polskiego. Ingres do katedry polowej w Warszawie (12 II 2022)

Bp Wiesław Lechowicz, dotychczasowy biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej i wieloletni delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej, który zgodnie z decyzją papieża Franciszka został powołany na stanowisko biskupa polowego Wojska Polskiego, oficjalnie objął funkcję w sobotę 12 lutego br., podczas uroczystego ingresu do katedry polowej w Warszawie.

Ks. dr Wiesław Lechowicz urodził 22 grudnia 1962 r. w Dąbrowie Tarnowskiej. W 1981 r. ukończył szkołę średnią (I LO w Tarnowie), a po złożeniu egzaminu dojrzałości wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Święcenia kapłańskie otrzymał 24 maja 1987 r. z rąk biskupa tarnowskiego Jerzego Ablewicza.

Po święceniach pracował jako wikariusz przez 4 lata w Krościenku nad Dunajcem, a następnie przez rok w parafii św. Jadwigi w Dębicy. W 1992 r. został skierowany na studia specjalistyczne z teologii pastoralnej w Ateneo Romano della Santa Croce. Po powrocie ze studiów pracował przez rok w parafii św. Mikołaja w Bochni, a następnie w parafii Matki Bożej Niepokalanej w Nowym Sączu.

W 1997 r. rozpoczął wykłady z homiletyki, a potem także z teologii pastoralnej na Wydziale Teologicznym w Tarnowie. W roku 1998 został mianowany kapelanem biskupa tarnowskiego Wiktora Skworca, a po zwolnieniu z tej funkcji, we wrześniu 1999 r., objął obowiązki prefekta Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. W dniu 24 lutego 2004 r. biskup tarnowski powierzył mu obowiązki rektora Seminarium. Pełniąc obowiązki w Seminarium, podjął studia z prawa kanonicznego w Instytucie Prawa Kanonicznego przy Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, które sfinalizował w 2002 r. obroną pracy licencjackiej pt. *Kanoniczna organizacja stałej formacji duchowieństwa w diecezji tarnowskiej w latach 1917–2000. Studium porównawcze kościelnego prawa powszechnego, ogólnopolskiego i tarnowskiego – diecezjalnego*.

Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Robert Tyrała przesłał list gratulacyjny, wyrażając w nim m.in. dumę z powierzenia bp. Wiesławowi Lechowiczowi, absolwentowi Papieskiej Akademii Teologicznej, kolejnej i tak odpowiedzialnej funkcji, jaką jest biskup polowy Wojska Polskiego, zwłaszcza w tym czasie.

„Przychodzę do Ordynariatu Polowego nie jako żołnierz, ale jako biskup i duszpasterz. Jest to dla mnie pociechą przy najmniej na tym pierwszym etapie i sądzę, że tak pozostanie do końca w tym znaczeniu, że moim pierwszym i najważniejszym zadaniem będzie niesienie *żołnierzom, funkcjonariuszom i ich rodzinom Dobrej Nowiny, dzielenie się doświadczeniem wiary, towarzyszenie tym ludziom w różnych sytuacjach ich życia*” – powiedział bp Wiesław Lechowicz podczas spotkania w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się 10 lutego. Powiedział także, że wprawdzie nie służył w wojsku, ale środowisko jest mu drogie „ponieważ kocham moją Ojczyznę, Polskę. Kocham wszystkich, którzy dbają o bezpieczeństwo, pokój i wolność Ojczyzny”. Mówiąc o priorytetach w swojej posłudze biskupa polowego zaznaczył, że musi ona uwzględniać bieżącą, pełną napięcia sytuację międzynarodową oraz to, co dzieje się na granicy polsko-białoruskiej.

Szczególną troską i uwagą, obok żołnierzy, funkcjonariuszy służb mundurowych i ich rodzin, nowy biskup pragnie objąć kapelanów wojskowych, których planuje odwiedzić w pierwszych miesiącach swojej posługi.

Poprzednikiem bp. Wiesława Lechowicza na stanowisku biskupa polowego Wojska Polskiego był bp dr Józef Guzdek, absolwent PAT, biskup pomocniczy Archidiecezji Krakowskiej od 2004 r. W 2010 r. papież Benedykt XVI mianował go biskupem polowym WP, w miejsce zmarłego w katastrofie smoleńskiej bp. Tadeusza Płońskiego.

16 lipca 2021 r. gen. bryg. bp Józef Guzdek został mianowany arcybiskupem metropolitą białostockim. 4 września ub.r. nastąpił ingres Arcybiskupa do katedry białostockiej. ■

Ks. Krzysztof Kudławiec, absolwent PAT, został mianowany przez papieża Franciszka biskupem diecezji Daule w Ekwadorze

źródło: KAI

22 kwietnia 2022 r. Ojciec Święty Franciszek mianował ks. Krzysztofa Kudławca biskupem diecezji Daule w Ekwadorze. Biskup nominat ma 52 lata i pochodzi z Gorlic z parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

Nowy biskup urodził się 19 września 1969 r. w Gorlicach-Gliniku Mariampolskim. Studiował teologię na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Świecenia kapłańskie przyjął w 1995 r. z rąk bp. Kazimierza Górnego jako kapłan diecezji rzeszowskiej.

Po święceniach kapłańskich ks. Kudławiec w latach 1995–1998 był wikariuszem parafii pw. św. Michała Archanioła w Nockowej. Następnie w latach 1998–2000 był wikariuszem parafii katedralnej pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rzeszowie. W latach 2001–2002 przebywał w Centrum Formacji Misyjnej w Warszawie, przygotowując się do posługi misyjnej.

W 2002 r. wyjechał do Ekwadoru, gdzie był odpowiedzialny za organizację IX Krajowego Kongresu Misyjnego w Portoviejo. Ostatnio był proboszczem parafii św. Franciszka z Asyżu w Calderón, wikariuszem biskupim i dyrektorem Papieskich Dziel Misyjnych w archidiecezji Portoviejo. ■

O. prof. Jarosław Kupczak powołany do Rady Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”

Podczas 390. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski obradujący w Częstochowie biskupi powołali Ojca Profesora Jarosława Kupczaka na członka Rady Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” ósmej kadencji (2021–2024).

O. prof. dr hab. Jarosław Kupczak jest teologiem, kierownikiem Katedry Antropologii Teologicznej na Wydziale Teologicznym, dyrektorem Ośrodka Badań nad Myślą Jana Pawła II UPJPII, popularyzatorem myśli św. Jana Pawła II. Jest także wykładowcą papieskich uczelni – św. Tomasza i Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie. ■

Nowy skład Rady Naukowej Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie kadencji 2022–2026

Dnia 31 marca 2022 r. w siedzibie Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Naukowej Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie kadencji 2022–2026. W skład nowego gremium weszło 12 osób reprezentujących różne uczelnie wyższe i ośrodki naukowo-badawcze. Są to:

prof. dr hab. Krzysztof Stopka, UJ
 prof. dr hab. Andrzej Mączyński, UJ
ks. prof. dr hab. Józef Wolczański, UPJPII
 prof. dr hab. Waław Uruszczak, emeryt UJ
 prof. dr hab. Piotr Borek, rektor UP
 dr hab. Janusz Pezda, prof. UJ
 prof. dr hab. Wojciech Krawczuk, UJ
 dr hab. Tomasz Pudłocki, prof. UJ

mgr Joanna Laskosz, Archiwum Nauki PAU i PAN
 dr Rita Majkowska, emeryt, Archiwum Nauki PAU i PAN
 prof. dr hab. Barbara Bilińska, UJ
 dr hab. Maria Stinia, prof. UJ

W spotkaniu uczestniczyli nadto: prof. dr hab. Jan K. Ostrowski, prezes PAU; prof. dr hab. inż. Andrzej Jajszczyk, prezes Oddziału PAN w Krakowie, i prof. dr hab. Szczepan Biliński, sekretarz generalny PAU.

Przewodniczącym Rady wybrano prof. W. Uruszczaka, wiceprzewodniczącym prof. P. Borka, sekretarzem mgr J. Laskosz. Zebrani przyjęli jednogłośnie sprawozdanie z dokonań Archiwum PAU i PAN za rok 2021, zaaprobowali program działalności na rok bieżący oraz dyskutowali o inicjatywach digitalizacji zasobów archiwalnych z zakresu historii nauki proweniencji polskiej przechowywanych we Lwowie. ■

Dr Maciej Zakrzewski z WHiDK UPJPII nominowany do Nagrody Literackiej im. Józefa Mackiewicza

W przypadku ważnych nagród, do jakich niewątpliwie należy Nagroda Literacka im. J. Mackiewicza, już sama nominacja jest wielkim osiągnięciem. To wielka radość, gdy nominacja do tak prestiżowej nagrody przypada pracownikowi naukowemu UPJPII.

Maciej Zakrzewski, dr nauk politycznych, od 2012 r. pracownik Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, kierownik specjalizacji Historia Doktryn Politycznych i Prawnych. Stypendysta Fundacji Lanckorońskich i Fundacji Augusta Cieszkowskiego. Autor m.in.: *W obronie konstytucji. Myśl polityczna Henry'ego St. John Bolingbroke'a* (2012); *Rewolucja konserwatywna – przypadek polski. Myśl polityczna środowiska „Buntu Młodych” i „Polityki” (1931–1939)*, redaktor licznych wyborów tekstów z zakresu polskiej myśli politycznej. Publikuje m.in. w łamach dwumiesięcznika „Arcana” i miesięcznika „Nowe Książki”.

Nagroda została ufundowana w celu upamiętnienia postaci i dzieła Józefa Mackiewicza, jednego z najwybitniejszych pisarzy polskich XX w. i działacza politycznego, bezkompromisowego przeciwnika totalitaryzmu komunistycznego. W tym roku przypada 120. rocznica urodzin Józefa Mackiewicza. Decyzją Sejmu RP jest on patronem roku 2022.

Nagroda literacka imienia J. Mackiewicza została przyznana po raz pierwszy w 2002 r. w 100. rocznicę urodzin pisarza. Honoruje się nią corocznie autorów za utwory literackie (powieści, eseje, poezję) i publicystyczne (w tym polityczne), a także rozprawy historyczne, krytycznoliterackie i filozoficzne, które w szczególny sposób popularyzują rodzimą kulturę, historię i tradycję. Na nagrodę składa się obecnie 10 tys. dolarów oraz złoty medal z wizerunkiem Józefa Mackiewicza i cytatem – jego dewizą – „*Jedynie prawda jest ciekawa*”. ■

Nagroda literacka imienia J. Mackiewicza została przyznana po raz pierwszy w 2002 r. w 100. rocznicę urodzin pisarza. Honoruje się nią corocznie autorów za utwory literackie (powieści, eseje, poezję) i publicystyczne (w tym polityczne), a także rozprawy historyczne, krytycznoliterackie i filozoficzne, które w szczególny sposób popularyzują rodzimą kulturę, historię i tradycję. Na nagrodę składa się obecnie 10 tys. dolarów oraz złoty medal z wizerunkiem Józefa Mackiewicza i cytatem – jego dewizą – „*Jedynie prawda jest ciekawa*”. ■

Ks. prof. dr hab. Dariusz Oko został laureatem Nagrody im. św. Grzegorza I Wielkiego, przyznawanej przez miesięcznik „Niezależna Gazeta Polska – Nowe Państwo”.

Nagroda im. Grzegorza I Wielkiego przyznawana jest od kilkunastu lat politykom, ludziom ze świata nauki i wybitnym osobom, „które potrafiły z odwagą przeciwstawić się kłamstwu, walcząc o nagłośnienie prawdy”. Laureatami nagrody są m.in. Lech Kaczyński, Kornel Morawiecki, Bogdan Chazan, ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, Krzysztof Czabański, Antoni Macierewicz, Julia Przyłębska.

Na patrona nagrody wybrano jednego z najwybitniejszych papieży, świętego, doktora i reformatora Kościoła katolickiego.

Nagrodę im. św. Grzegorza Wielkiego wręczono ks. prof. Dariuszowi Oko 28 lutego 2022 r. w Filharmonii Warszawskiej, podczas Gali Człowiek Roku 2021 Strefy Wolnego Słowa.

Nagrodę Człowiek Roku Tygodnik „Gazeta Polska” przyznał dr. Piotrowi Naimskiemu, sekretarzowi stanu, pełnomocnikowi rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej. Natomiast laureatem Nagrody Klubów „Gazety Polskiej” został dr. hab. Przemysław Czarnek, minister edukacji i nauki. ■

Dr Piotr Pajor, kierownik kierunku historia sztuki na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego, otrzymał stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców

W terminie od 1 do 31 grudnia 2021 r. rektorzy uczelni oraz dyrektorzy instytutów PAN, instytutów badawczych oraz instytutów międzynarodowych przedstawili Ministrowi Edukacji i Nauki 1719 wniosków o przyznanie stypendium dla wybitnych młodych naukowców wykazujących się znaczącymi osiągnięciami w działalności naukowej.

Ocena merytoryczna wniosków została dokonana przez Zespół doradczy do oceny wniosków o przyznanie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców, w skład którego weszli eksperci reprezentujący wszystkie 47 dyscyplin naukowych i artystycznych.

Spośród wniosków osób spełniających warunki otrzymania stypendium – Minister Edukacji i Nauki przyznał stypendia 215 młodym naukowcom, w tym pracownikowi naukowemu UPJPII. ■

Ks. prof. dr hab. Józef Stala został powołany do Zespołu ds. opracowania kierunków rozwoju nauk o rodzinie

Na podstawie par. 8, ust. 2 Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 28 grudnia 2021 r. Pełnomocnik Ministra Edukacji i Nauki do Spraw Rodziny 9 marca 2022 r. powołał „Zespół do spraw opracowania kierunków rozwoju nauk o rodzinie”, w skład którego został wytypowany ks. prof. dr hab. Józef Stala, pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Teologicznego (Seksja w Tarnowie) Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. ■

Ks. prof. dr hab. Józef Stala członkiem Rady Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Minister Finansów Magdalena Rzeczkowska, działając na podstawie § 13 ust. 3 i ust. 4 Statutu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) z siedzibą w Warszawie, dokonała zmian w składzie Rady Fundacji i na wniosek z dnia 26 kwietnia 2022 r. Ministra Edukacji i Nauki, prof. Przemysława Czarneka, powołała w dniu 9 maja 2022 r. ks. prof. dr. hab. Józefa Stalę w skład Rady Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji na nową kadencję. ■

Ks. prof. dr hab. Piotr Kroczek, pracownik naukowy UPJPII na Wydziale Prawa Kanonicznego, został powołany na drugą czteroletnią kadencję Kościelnego Inspektora Danych Osobowych

Na to stanowisko powołali ks. prof. Piotra Krocza biskupi obradujący 6 czerwca 2022 r. na Jasnej Górze. ■

Ojciec Michał Legan, paulin, rzecznik prasowy Jasnej Góry, został nowym kierownikiem Redakcji Audycji Katolickich TVP

Wyboru dokonano podczas zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w Zakopanem.

O. Legan jest doktorem teologii, medioznawcą, duszpasterzem, wykładowcą na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Ukończył studia filozoficzne i dziennikarskie, współpracował z Telewizją Kraków w redakcji programów katolickich. Jest rekoлекcjonistą i vlogerem: od 2011 r. autorem codziennego wideokomentarza do Ewangelii „Kilka słów o Słowie”.

O. Michał Legan święcenia kapłańskie przyjął 29 maja 2010 r. na Jasnej Górze z rąk abp. Stanisława Nowaka. Następnie pracował duszpastersko w paulińskiej parafii Prima Porta w Rzymie. W 2015 r. papież Franciszek mianował go Misjonarzem Miłosierdzia. ■

Ks. dr hab. Robert Nęcek, prof. UPJPII uhonorowany tytułem „Zasłużony dla Gminy Nowy Targ” 2022 przez Radę Gminy

Tytuł „Zasłużony dla Gminy Nowy Targ” przyznaje się wybitnym Osobowościom za promowanie Regionu i bycie jego ambasadorem w świecie. ■

I miejsce studentów UPJPII w XII Konkursie Prawa Kanonicznego na UKSW

tekst: WPK

W dniu 16 marca 2022 r. Wydział Prawa Kanonicznego UKSW wraz z działającym przy nim Kołem Naukowym Utriusque Iuris już po raz dwunasty zorganizował doroczny Konkurs Prawa Kanonicznego. Temat XII edycji brzmiał: *Małżeństwo kanoniczne: poszczególne przeszkody zrywające i wady zgody*. W finale Konkursu, który został przeprowadzony w formie zdalnej, wzięli udział przedstawiciele czterech ośrodków: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studenci rywalizowali między sobą w klasyfikacji drużynowej i indywidualnej.

Podobnie jak w poprzednim roku, również i w bieżącej edycji nasz Uniwersytet odniósł sukces. Nasi studenci: **Anna Olejarz, Bartosz Migacz** z IV roku WPK UPJP II

i **dk. Dominik Jemielita CM** z WT UPJPII zwyciężyli w klasyfikacji drużynowej. Drugie miejsce przypadło Studentom z WPPKiA KUL, a trzecie WPK UKSW.

Jednocześnie dk. Dominik Jemielita CM odniósł sukces w klasyfikacji indywidualnej. Drugie i trzecie miejsce zdobyli przedstawiciele lubelskiej uczelni, odpowiednio Przemysław Białecki i Weronika Wigda, którzy stoczyli zażartą walkę o zdobycie drugiego miejsca. Na czwartym miejscu sklasyfikowano Bartosza Migacza z naszej uczelni.

Należy podkreślić wysoki poziom przygotowania wszystkich uczestników konkursowych zmagania. Zwycięzcom i zdobywcom miejsc na podium należą się serdeczne gratulacje wraz z życzeniami dalszych sukcesów. Organizatorom słowa uznania i życzenia, aby kolejna edycja zmagania pozwoliła wszystkim uczestnikom spotkać się w gościnnych progach UKSW. ■

UKRAINA

Koalicja przedsiębiorstw społecznych na rzecz wsparcia uchodźców z Ukrainy we współpracy ze studentami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Teresa Misina, Ewelina Szczęsna Misina

Gdy 24 lutego 2022 r. rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę, z godziny na godzinę rosła liczba uchodźców, którzy szukali bezpiecznego schronienia, ciepłego posiłku i stabilnej przyszłości. W ciągu kilku godzin od inwazji Polacy oddolnie stworzyli maszynę wsparcia. Środowisko Ekonomii Społecznej nie mogło postąpić inaczej. Powstała koalicja przedsiębiorstw społecznych na rzecz wsparcia

uchodźców z Ukrainy, w skład której weszły: Spółdzielnia Społeczna Równość z siedzibą w Krakowie, On Life Fundacja Przedsiębiorstwo Społeczne, Spółdzielnia Społeczna Ognisko – Lunch Bar Awokado.

Główne działania nastawione były na zaspokajanie podstawowych potrzeb, stąd pierwszą aktywnością było dostarczanie ciepłych posiłków, kanapek i napojów do namiotu

ustawionego na placu Jana Nowaka Jeziorańskiego. Biały namiot stał się symbolicznym miejscem wsparcia. Dzielenie się jedzeniem przeplatało przeżywanie codziennych, trudnych zdarzeń. Było to miejsce, które nigdy nie zasypało. Wraz z biegiem czasu zaczęły pojawiać się finansowe darowizny, produktowe wsparcie, a także zaangażowanie w postaci wolontariatu. Te wszystkie działania nie byłyby możliwe bez ogromnego zaangażowania Studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – z Wydziału Nauk Społecznych. Wolontariat studencki podjęli studenci zarówno licencjatu, jak i magisterium z kierunków: praca socjalna, pedagogika, nauki o rodzinie. Zaoferowali wsparcie, biorąc na swoje barki przygotowanie animacji i zabaw dla najmłodszych. Ich nadrzędnym celem było wywołanie uśmiechu na twarzach dzieci. Chcieli sprawić, żeby choć na chwilę zapomnieli o wojennych obrazach i tęsknocie za domem; przygotowywali i rozdawali posiłki oraz napoje; udzielali wsparcia i wskazywali drogę do właściwych adresów świadczących pomoc specjalistyczną; służyli tłumaczeniem z języka ukraińskiego; swoje zaangażowanie realizowali w ciągu godzin popołudniowych, wieczornych i nocnych, kiedy Koalicja Przedsiębiorców Społecznych odpowiadała za organizację pracy namiotu.

Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej WNS UPJPII nagrali i przygotowali materiał filmowy i audycję radiową, w której przedstawione zostały działania na rzecz uchodźców przeplatane wypowiedziami studentów o ich doświadczeniu wolontariatu. Materiały przygotowano z myślą o ich publikacji w JP2TV oraz Radio BONUS.

Ilość pracy, zadań, czasu i wzajemnych uśmiechów wszystkich studentów naszego Uniwersytetu pozostaje nieoceniona. Każdy z wolontariuszy w ciągu dyżuru świadczył setki usług, które organizowane przez Koalicję Przedsiębiorców

Społecznych dały poczucie bezpieczeństwa i możliwego komfortu w warunkach doświadczania skutków trwającej wojny.

Wartością dodaną wspólnego zaangażowania się w dzieło wolontariatu była możliwość bezpośredniego poznania się studentów, którzy w wyniku skutków pandemii Covid-19 wcześniej pracowali wyłącznie w trybie zdalnym i nie mieli okazji stworzyć „ducha grupy”, co sami podkreślali, „jak ważne to było doświadczenie w działaniu”. Praca studentów z kilku kierunków Wydziału Nauk Społecznych pokazała szeroki kontekst wspólnych kompetencji, a zarazem piękny sposób realizacji katolickiej nauki społecznej, w duchu wartości podmiotowego traktowania drugiego człowieka.

Studenci zapisywali w krótkich notatkach podsumowania kolejnych dni, które poświęcali na działania wolontaryjne. Jedną z nich była Agnieszka Witowska, studentka nauk o rodzinie WNS UPJPII:

„Dzisiaj (24 marca 2022) wolontariusze z Uniwersytetu Papieskiego podjęli się animowania zabaw z dziećmi. Było dużo rysowania, malowania i zabawy z przybijaniem pieczętek. To wszystko miało miejsce w otoczeniu mydlanych baniek i popołudniowego słońca. Dzieci wspólnie spędziły czas, będąc pod opieką rodziców i wolontariuszy. To był dobry czas dla nas wszystkich.

W poniedziałek (28 marca 2022) wolontariusze wyruszyli na plac przed Galerią Krakowską, aby wspólnie podjąć się animowania zabaw dla dzieci. Dzięki kolorowej klanzie maluchy i starszaki mogły się zintegrować. Oczywiście znalazł się także czas na wspólne rysowanie, a największą frajdę sprawiło bieganie za bańkami. Minął kolejny pracowity dzień, ale warto było podjąć to wyzwanie sprawienia dzieciom przyjemności”. ■

wowały do dalszych działań zabawy z dziećmi. Ich uśmiech, otwartość na udział w przygotowanych przez nas animacjach pozwalał na chwilę zapomnieć o trudnej sytuacji i dać im poczucie bezpieczeństwa. Pomaganie dało nam wiele radości, satysfakcji, poczucie spełnienia. Dziękując swoim czasem, zaangażowaniem i działaniem, mogliśmy dostrzec, jak osoby doświadczające kryzysu wojny odzyskują nadzieję i wiarę w innych ludzi. Była to dla nas lekcja nie tylko doświadczenia zawodowego, ale przede wszystkim życiowego. Jesteśmy częścią pięknie zapisanej wzruszającej historii pomocniczości i solidarności. ■

„Wolontariat dla Ukrainy” – akcja studentów Instytutu Socjologii i Pracy Socjalnej UPJPII

tekst: Katarzyna Wojtanowicz

Wraz z wybuchem wojny w Ukrainie oczywistym było dla nas, że jesteśmy gotowi do włączenia się w niesienie pomocy. Nasi studenci zaangażowali się w akcję pomocy dla uchodźców z Ukrainy. W tym trudnym czasie podjęli działania wolontaryjne na Dworcu Głównym i placu Jeziorańskiego oraz w namiotach przed Galerią Krakowską w Krakowie. W trakcie naszych dyżurów pomagaliśmy w wydawaniu posiłków, odzieży oraz prowadziliśmy zajęcia plastyczne i animacyjne dla dzieci. Nasi wolontariusze nieśli pomoc całą dobę, z powodzeniem łącząc obowiązki studenta z pracą wolontaryjną. Szczególnie cieszyły i moty-

Dni skupienia grupy Logosum

tekst: Sandra Bodek

W pierwszy weekend marca bieżącego roku członkowie grupy biblijnej Logosum wzięli udział w dniach skupienia, które odbyły się w domu rekolekcyjnym Zgromadzenia Sióstr Duszy Chrystusowej w Siedlcu, w pobliżu Krzeszowic. Modlitewnemu spotkaniu przewodniczył duszpasterz grupy ks. dr hab. Grzegorz Godawa. Był to czas wspólnej modlitwy, rozważania Słowa Bożego i trwania przy Jezusie Eucharystycznym. Nie zabrakło czasu na wspólną integrację i ciekawe dyskusje. Kluczowym elementem wyjazdu było nawiedzenie sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej i św. Rafała Kalinowskiego w Czernej. Młodzież trwała na modlitwie, uczestnicząc w Drodze krzyżowej.

„To już drugie dni skupienia w tej wspólnotcie i choć temat przewodni się zmienia, to problemy i trudności, z jakimi musimy się zmierzać, wymagają od nas ciągłej odnowy duchowej. Czas rekolekcji jest dobrą okazją do zatrzymania się i zastanowienia nad tym, co w życiu najważniejsze.

Podejmowane refleksje nad Słowem Bożym również zwracały uwagę na temat zniewolenia duchowego poprzez grzech i wskazywały na Chrystusa jako lekarza i uzdrowiciela ludzkiej duszy. Myślę, że był to niezapomniany i bardzo potrzebny czas spotkania, który przyniósł obfite owoce” – wspomina jeden z uczestników. Podczas wygłoszonych nauk zostały podkreślone trzy tematy przewodnie: spotkanie, słowo i sumienie. Spotkania z Jezusem, który zawsze przychodzi i poprzez słowo dotyka naszych sumień, zapraszając nas do głębokiej relacji, pomimo naszych niedomagań. „Jezus przychodzi, nawet wtedy, gdy nam jest źle, mówiąc do nas «Zostaw wszystko, chodź ze mną». On przychodzi, ale to my musimy chcieć wstać i iść za Nim” – mówił ks. Grzegorz.

Cała wspólnota jest wdzięczna za przeżyty wspólnie czas i zdobyte doświadczenie. Serdecznie zapraszamy studentów naszego uniwersytetu do włączenia się w działalność grupy biblijnej Logosum. ■

Ukazał się pierwszy numer magazynu ErasNews

ErasNews Magazine June 2022 to efekt pracy naszych studentów Erasmus w semestrze letnim 2021/2022. Projekt realizowany był na zajęciach Journalism Web 2.0 pod opieką red. Dawida Kaczmarczyka z Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII.

Redakcja numeru:

red. Dawid Kaczmarczyk – koordynator

Simone Bezzan – University of Verona
Martina Dercole – Università Cattolica Sacro Cuore
Aldara Diéguez Couñago – University of Santiago de Compostela
Nolwenn LeTirant – Rennes 2 University in France
Camila Mosquera Filak – University of Santiago de Compostela

Vladyslav Prokipchak – Lviv University of Trade and Economics

Joana Rego – Universidade Católica Portuguesa

Link:

https://upjp2.edu.pl/fcp/HPRsbBACHKDYILFAPR0NzcnJcY0IjDQgVKwdHAmB2Rnt4KzMPIRtRVBgBbyg/_users/code_BKkwAFxsXYycrFkkmBFxldiUAK0JwRAguN00VVA/2022/erasnews/erasnews_magazine_2022_1.pd

Uroczysta Graducja magisterska w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej

tekst: IDMiKS

zdjęcia: Klaudia Pakuła, Anna Olma

25 czerwca 2022 w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej odbyła się Graducja magisterska. Uroczystość miała miejsce w gościnnych progach Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się” w Krakowie na Białych Morzach. Była to dziesiąta Graducja magisterska studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz pierwsza graducja studentów kierunku komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations, który został otwarty 2 lata temu. Uroczystość przygotowali studenci i absolwenci IDMiKS pod opieką mgr Jolanty Kogut oraz dr hab. Katarzyny Drąg. Transmisję Graducji zapewniła JP2TV przy wsparciu ks. dr. Pawła Kaszuby.

Podczas Mszy św, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Antoni Świerczek, prorektor UPJPiI, pracownicy IDMiKS oraz absolwenci wraz z rodzinami i gośćmi dziękowali za czas studiów na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Po Eucharystii w auli Centrum Jana Pawła II odbyła się dalsza część uroczystości. Okolicznościowe wystąpienia do absolwentów skierowali: ks. prof. dr hab. Antoni Świerczek, prorektor UPJPiI, ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych oraz dr hab. Katarzyna Drąg, dyrektor IDMiKS. Następnie pamiątkowe

dyplomy z rąk promotorów odebrali absolwenci kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* oraz kierunku *komunikowanie promocyjno-wizerunkowe - reklama, branding, public relations*. Był czas na podziękowania, gratulacje, wspólne pamiątkowe zdjęcia. Absolwenci zaprezentowali Biuletyn Graducyjny 2022, a także podzielili się swymi muzycznymi talentami i filmowymi wspomnieniami z lat studiów. Nie zabrakło czasu także na gremialne odśpiewanie piosenki Marka Grechuty *Dni, których nie znamy...*, która stała się już przed laty nieoficjalnym hymnem Graducji w IDMiKS.

Nie mogło być inaczej... Spotkanie zakończyło się tradycyjnym podrzuceniem biretów. Po nim był czas na pożegnanie przy kremówce z promotorami, pracownikami IDMiKS, koleżankami i kolegami z roku. Graducja magisterska to niezapomniane emocje, piękny czas podziękowania i pożegnania. Absolwentom studiów magisterskich w IDMiKS gratulujemy i życzymy wszystkiego najlepszego! Zachęcamy do lektury Biuletynu Graducyjnego przygotowanego przez absolwentów i pracowników IDMiKS: <https://idmiks-wns.upjp2.edu.pl/aktualnosci/biuletyn-graduacyjny-2022-183.html> ■

Miss Studentek Województwa Małopolskiego została studentka dziennikarstwa UPJPII – Diana Liusina!

Królowe Małopolski zostały ukoronowane! Podczas gali finałowej zostały wyłonione najpiękniejsze mieszkanki województwa małopolskiego. O tytuł i koronę Miss Województwa Małopolskiego walczyło 66 kandydatek.

Tradycyjnie jak co roku zostały przyznane również tytuły Miss m. Krakowa, Miss Nastolatek m. Krakowa oraz po raz pierwszy **Miss Studentek Województwa Małopolskiego 2022** – i właśnie w tej kategorii zwyciężyła studentka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Pani **Diana Liusina**, studentka dziennikar-

stwa na Wydziale Nauk Społecznych otrzymała również tytuł **Miss Gracji i Elegancji Województwa Małopolskiego 2022**. Najserdeczniej GRATULUJEMY!

Nie skrywamy radości z faktu, że na naszej uczelni kształcą się nie dość, że mądre, to w dodatku piękne, a i nie wahamy się użyć słowa – najpiękniejsze kobiety! Przypomnijmy, że tytuł Miss Polonia w 2018 roku zdobyła również studentka UPJPII – Milena Sadowska.

Jeszcze raz gratulujemy naszym pięknym, koronowanym Paniom! ■

Jeśli masz problem, z którym nie możesz sobie poradzić, jeśli zmagasz się z jakąś trudnością, możesz liczyć na wsparcie psychologiczne dla studentów i doktorantów

tekst: mgr Paulina Wcisło, psycholog, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Konsultacje psychologiczne dla studentów i doktorantów

Zachęcamy do udziału w bezpłatnych konsultacjach psychologicznych! Usługa psychologa polega na poradnictwie psychologicznym doraźnym, nie jest formą psychoterapii. Aby móc uczestniczyć w konsultacjach, nie jest wymagana żadna dokumentacja medyczna, orzeczenia czy skierowanie (może wspomóc proces wsparcia, ale nie jest to wymóg).

Osoby, które zgłoszą się do Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, otrzymają krótkoterminowe wsparcie psychologiczne. Konsultacje mają charakter indywidualnych spotkań (również online). Spotkania objęte są gwarancją poufności i anonimowości.

Terminy konsultacji ustalane są indywidualnie. Każda konsultacja trwa około 1 godziny. Miejsce konsultacji: sala 52, przy ul. Bernardyńskiej 3. W razie pytań proszę kontaktować się z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami lub umówić wizytę, pisząc wiadomość na adres e-mail: psycholog@upjp2.edu.pl

Jeżeli zmagasz się z jakąś trudnością bądź nie wiesz, czy potrzebujesz pomocy specjalisty – skontaktuj się z nami!

Kiedy warto pójść do psychologa?

Psychologia pomaga w różnych etapach życia człowieka, pomaga zrozumieć samego siebie. Osoby, które w danym momencie swojego życia zmagają się z jakimś cierpieniem wewnętrznym, trudnościami interpersonalnymi czy intrapsychnymi, mają dylemat, czy pójść do psychologa czy nie. Najważniejsza jest motywacja i własna decyzja.

Zastanawiałeś się kiedyś, czy potrzebujesz psychologa? Jeżeli chociaż przez chwilę o tym pomyślałeś, to może warto pomyśleć o tym na poważnie?. To nie jest nic złego ani wstydliwego. To specjalista jak każdy inny, profilaktycznie warto dbać także o własne zdrowie psychiczne!

- ◆ Gdy pojawia się jakiś kryzys w życiu (często związany z nowymi zadaniami, wynikającymi z przechodzenia do kolejnej fazy życia).
- ◆ Gdy jest Ci trudno odnaleźć się w nowej sytuacji związanej z rozpoczęciem studiów.
- ◆ Gdy obawiasz się, że z powodu niepełnosprawności nie poradzisz sobie z bieżącymi zadaniami.
- ◆ Gdy paraliżuje Cię lęk przed wystąpieniami publicznymi.
- ◆ Gdy pojawia się kryzys w związku, gdy chcemy się lepiej komunikować z partnerem/partnerką.
- ◆ Gdy chcemy określić swoją pasję i ścieżkę zawodową (tzw. doradztwo zawodowe).
- ◆ Gdy chcemy być bardziej asertywni (czyli łatwiej mówić „nie” innym osobom).
- ◆ Gdy jest się bardzo nieśmiałym i to przeszkadza w funkcjonowaniu.
- ◆ Gdy chcemy pracować nad własną samooceną i pewnością siebie.
- ◆ Gdy chcemy ustalić własne cele życiowe i osiągnąć sukces.
- ◆ Gdy żyjemy przeszłością, która nie pozwala na życie w teraźniejszości.

- ◆ Gdy coś Ci jest, ale dokładnie nie potrafisz powiedzieć co.
- ◆ Gdy chcesz wspierać bliską osobę w chorobie, ale nie wiesz, jak to zrobić.
- ◆ Gdy nie możesz sobie poradzić ze stresem i innym napięciem wewnętrznym.
- ◆ Gdy jakieś uzależnienie przynosi nam dużo kłopotów i nie wiemy, jak sobie z tym poradzić.
- ◆ Gdy występują problemy ze snem, apetytem.
- ◆ Gdy nie potrafisz poradzić sobie z własną agresją i negatywnymi emocjami.
- ◆ Gdy towarzyszą Ci częste wahania nastroju (może być to smutek, gniew, lęk, bezradność i inne).
- ◆ Gdy wydaje Ci się, że życie straciło sens i nic się nie zmienia na lepsze.
- ◆ Gdy straciłeś bliską osobę i nie potrafisz sobie z tym poradzić.

Jak wygląda pierwsza wizyta u psychologa?

Psycholog to osoba, która ukończyła 5-letnie jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia. Może zajmować się diagnozą psychiczną, opiniowaniem, pomocą psychologiczną, wsparciem i poradnictwem psychologicznym, doradztwem zawodowym oraz może posługiwać się testami psychologicznymi. Sam dyplom psychologa nie uprawnia do prowadzenia psychoterapii – aby ją prowadzić, należy ukończyć szkołę psychoterapii trwającą około 4 lata. To psychoterapia zajmuje się leczeniem zaburzeń psychicznych z wykorzystaniem określonych technik i w określonym nurcie.

Psycholog to dobry wybór na osobę pierwszego kontaktu w kwestii zdrowia psychicznego.

Pierwsza wizyta ma na celu nawiązanie relacji, poznanie się, przeprowadzenie wywiadu psychologicznego. Psycholog nie ocenia, nie krytykuje. Warto zadawać pytania, nie ma głupich pytań. Zastanów się nad swoimi oczekiwaniami i głównym problemem, które chcesz przepracować. Warto to omówić z psychologiem. To także moment, w którym psycholog stwierdza, czy jest w stanie pomóc, bądź skieruje do odpowiedniego specjalisty. Na koniec psycholog udziela informacji zwrotnej oraz przedstawia ofertę dalszej współpracy.

Jakich pytań można się spodziewać?

- ◆ Czy był Pan/i już kiedyś u psychologa?
- ◆ Proszę opowiedzieć coś o sobie.
- ◆ Czyj to był pomysł, aby Pan/i tutaj przyszła?
- ◆ Jakie są Pana/i oczekiwania co do naszych spotkań?
- ◆ Jakich zmian Pan/i oczekuje po naszych spotkaniach?
- ◆ Po czym Pan/i pozna, że przychodzenie tutaj jest użyteczne? Co się zmieni?
- ◆ Skąd pomysł, aby właśnie teraz przyjść na wizytę?
- ◆ Pytania dotyczące historii życiowej, chorób, relacji. ■

Przedstawiciele UPJPII na Erasmus+ International Week w Pradze

tekst: Katarzyna Drąg

zdjęcia: Marta Pająk-Szewczyk, Piotr Drąg

Na przełomie marca i kwietnia 2022 r. w Pradze odbył się Erasmus+ International Week *Tourism Industry – Yesterday, Today, Tomorrow* organizowany przez University of Business in Prague we współpracy z pięcioma uczelniami partnerskimi, w których gronie znalazł się także Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

Głównym koordynatorem wydarzenia ze strony organizatorów była Koordynator Erasmus+ na University of Business in Prague Gabriela Antosova. Zaprosiła ona do udziału w International Week przedstawicieli ponad dwudziestu uczelni europejskich i amerykańskich. Spotkanie zorganizowane było w ramach Blended Intensive Programme (BIP) Erasmus+, dlatego, zgodnie z założeniami, łączyło mobilność fizyczną i wirtualną. Bogaty program przewidywał część spotkań on-line oraz kilka dni aktywności stacjonarnych w Pradze (4-8 kwietnia 2022).

Z naszej Uczelni w spotkaniu w stolicy Czech wzięła udział liczna grupa. Pracowników MSJO reprezentowały Bożena Koczurek oraz Marta Pająk-Szewczyk; Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej reprezentowali Katarzyna i Piotr Drąg; przedstawicielkami doktorantów były Aleksandra Rogowska-Mirek i Maria Szajny z Wydziału Nauk Społecznych; pracowników administracji reprezentowała Aneta Brzuska, studentów zaś

Anna Wilkońska, Joanna Adamczyk oraz Michał Michalski z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego.

Pierwszy dzień spotkania wypełniły wykłady, pośród których znalazło się też wystąpienie Joanny Adamczyk, Anny Wilkońskiej i Michała Michalskiego pt. *Tourism in historical cities*.

Drugi dzień poświęcony był na prezentację poszczególnych uczelni, których reprezentanci przybyli do Pragi. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie prezentowali Katarzyna i Piotr Drąg wraz z Aleksandrą Mirek-Rogowską. Organizatorzy zaprosili uczestników dwukrotnie do odkrywania piękna stolicy Czech podczas wycieczek z przewodnikiem. Nie zabrakło także radosnego wieczornego spotkania integracyjnego. Program ostatniego dnia spotkania zakładał powrót do formuły wykładowej. Pośród interesujących wystąpień znalazł się też referat Aleksandry Mirek-Rogowskiej i Marii Szajny pt. *Effective promotion of tourism*.

Erasmus+ International Week w Pradze dał możliwość zapoznania się z ofertą i specyfiką uczelni, których pracownicy wzięli udział w spotkaniu, co stanowiło wstęp do nawiązywania nowych relacji w zakresie współpracy międzynarodowej. Owocem wyjazdu reprezentacji UPJPII jest poszerzenie sieci kontaktów w ramach Erasmus+ z kilkoma nowymi instytucjami akademickimi, a także rozwój indywi-

dualnych kompetencji uczestników w zakresie komunikacji międzykulturowej. Była to doskonała okazja do wymiany doświadczeń i integracji, nawiązania nowych kontaktów osobistych i instytucjonalnych.

O sprawy administracyjne związane z udziałem przedstawicieli naszej Uczelni w Erasmus+ International Week za dbała uczelniana Koordynator Erasmus+ Urszula Kubiczek,

za co należą się serdeczne podziękowania. Blended Intensive Programme okazał się wartościową i efektywną formułą wymiany akademickiej. W ręku uczestników zostały certyfikaty potwierdzające udział w tym wydarzeniu, garść ważnych doświadczeń poszerzających wiedzę i umiejętności oraz miłe wspomnienia. ■

Wyjazd pracowniczy do Grazu

tekst, zdjęcie: Bożena Tuszewska

W ramach programu Erasmus kilka osób Międzywydziałowego Studium Języków Obcych na początku kwietnia 2022 r. miało możliwość wyjazdu do Austrii. Celem naszej wizyty był Uniwersytet Karola i Franciszka w Grazu. Graz to malowniczo położone miasto w otoczeniu Alp Styryjskich. W wyjeździe brały udział: kierownik MSJO mgr Maria Banach, z-ca kierownika MSJO mgr Marta Krzanowska oraz dr Magdalena Łubiarz, mgr Bożena Tuszewska i mgr Bożena Machowska-Jaros.

Pośród licznych aktywności na pierwszym miejscu znalazło się spotkanie z kierownictwem założonego w 2001 r. Centrum Językowego oraz zespołem pracowników. Ponadto wzięliśmy udział w zajęciach z języków: niemieckiego, rosyjskiego oraz łacińskiego. Były to grupy na różnych poziomach zaawansowania. Zajęcia prowadzone są w sposób bardzo podobny jak na naszej uczelni. Obok tradycyjnych metod lektorzy korzystają z nowoczesnych technologii, platform e-learningowych, np. Moodle, MS Teams.

Studenci mają do wyboru szeroką ofertę językową. Centrum Językowe oferuje naukę głównie języków romańskich, języka niemieckiego dla obcokrajowców, łaciny, greki oraz języków mniej popularnych w naszych centrach językowych, takich jak: brazylijskiego, portugalskiego, bułgarskiego, koreańskiego, chorwackiego, holenderskiego, perskiego, tureckiego i szwedzkiego. Kursy języka angielskiego natomiast mają charakter specjalistyczny (zwykle przypisa-

ne są do konkretnego kierunku), ponieważ zakłada się, że studenci przyjmowani na studia mają znajomość tego języka co najmniej na poziomie B2. Możliwość hospitacji zajęć z języka łacińskiego uświadomiła nam, że mamy bardzo podobny sposób prowadzenia zajęć (kwestie dydaktyczne) i korzystamy ze zbliżonych zasobów tekstowych (kwestie merytoryczne). Należy tu zwrócić uwagę, że w krajach niemieckojęzycznych zdecydowana większość studentów uczy się języka łacińskiego i starogreckiego. Studenci wszystkich kierunków nauczycielskich, zarówno tych, które przygotowują do nauki przedmiotów humanistycznych, jak i kierunków ścisłych zobowiązani są do zdania Latinum i Graecum, czyli wykazania się z zakresu znajomości podstawowej wiedzy z łaciny i greki.

Dużym zainteresowaniem na Uniwersytecie w Grazu cieszy się realizowany w ostatnich latach projekt „Techniki wspomagające uczenie się”, adresowany do studentów, dzięki któremu mogą poznać metody wspomagające uczenie się, sposoby pozbywania się lęku przed mówieniem w języku obcym, techniki motywacyjne wpierające naukę języków, wykorzystywanie np. elementów sztuki w nauce języka. W ramach tego projektu działa m.in. kurs doradztwa w pisaniu prac magisterskich. Celem projektu jest przygotowanie dla wykładowców i studentów poradników uczenia się.

Inny interesujący projekt to „Kompetencje gramatyczno-tłumaczeniowe w zakresie języka ojczystego jako droga do

sukcesu w nauce innych języków”. Cieszy się on dużym zainteresowaniem, zarówno rodowitych Austriaków, jak i studentów z zagranicy, którzy mają świadomość, że dobra znajomość języka ojczystego jest niezbędna w nauce języków obcych. Centrum Językowe przygotowało dla studentów ankietę, dzięki której mogą ocenić swe umiejętności w tym zakresie. Tym, którzy muszą podnieść swoje umiejętności, zaproponowano podręcznik omawiający szczegółowo wszelkie gramatyczne zawiłości języka ojczystego.

Kolejny, zasługujący na szczególną uwagę projekt to „Studia za granicą”. Skierowany jest głównie do zagranicznych studentów przyjeżdżających na studia do Austrii, ale również do austriackich studentów wyjeżdżających na studia za granicę. W ramach tego projektu studenci otrzymują pomoc nie tylko w kwestii organizacji studiów, ale również poznania kultury i norm społecznych obowiązujących w kraju, w którym studiuje.

Na długo pozostanie nam w pamięci spotkanie z niewiadomą lektorką języka niemieckiego, która prowadzi zajęcia w grupach mieszanych, z pewnym odsetkiem studentów z niepełnosprawnościami. W jej ocenie lepsze efekty przy-

nosi udział studentów z niepełnosprawnościami w zajęciach z całą grupą niż lektoraty indywidualne (taka forma dominuje w pracy ze studentami z niepełnosprawnością na naszej uczelni), w organizowaniu których lektorka, będąca sama osobą z niepełnosprawnością, widzi „przejaw segregacji i wykluczenia”. Udział w zajęciach grupowych studentów z niepełnosprawnościami możliwy jest dzięki zapewnieniu im dostępu do najnowszych technologii, co skutkuje pełną i efektywną nauką. Pomocą służy również uniwersytet, np. digitalizując podręczniki.

W programie wyjazdu, który miał charakter hospitacyjno-dydaktyczny, udało nam się wygospodarować czas na zwiedzanie cieszącego się ponad 900-letnią historią Grazu.

Wyjazd dał nam po pierwsze możliwość wymiany doświadczeń związanych z zasadami funkcjonowania studium językowego (zakres administracyjny i dydaktyczny), a z drugiej strony dostarczył okazji do kontaktu z innymi ciekawymi i oddanymi swej pracy ludźmi. Zachęcamy studentów i pracowników UPJPII do wyjazdów w ramach programu Erasmus. ■

Staż dydaktyczny na Katolickim Uniwersytecie w Ružomberoku

tekst, zdjęcia: dr Barbara Žmuda-Frydrychowska, mgr lic. Marcin F. Rdzak

Uczestnictwo w programie Erasmus+ stanowi niezwykłą szansę zdobycia nowego doświadczenia edukacyjnego i zawodowego, poznania ludzi mających podobne cele i zainteresowania oraz poszerzenie horyzontów. W programie wymiany biorą udział nie tylko studenci naszego Uniwersytetu,

ale również jego pracownicy. Pozwala to na włączenie się w badania na poziomie międzynarodowym oraz poznanie nowych metod dydaktycznych. Wiedząc, jak duży wkład dla rozwoju zawodowego niesie uczestnictwo w projekcie,

odbyliśmy staż dydaktyczny na Katolickim Uniwersytecie w Ružomberoku (Słowacja) w dniach 16-19 maja 2022 r.

Nieczęsto zdarza się, że dwoje pracowników z różnych wydziałów odwiedza zaprzyjaźniony Uniwersytet. Chcieliśmy wykorzystać czas spędzony pośród wspólnoty akademickiej na zapoznanie się z infrastrukturą, studentami, wykładowcami i pracownikami KUR. Dlatego pomiędzy zajęciami prowadzonymi dla studentów filozofii (dr B. Žmuda-Frydrychowska) i historii (mgr lic. M. Rdzak) mieliśmy okazję poznać kampus uniwersytecki, pracę biblioteki uniwersyteckiej, w tym proces digitalizacji zbiorów, pracę archiwum oraz wysiłki mające na celu budowanie tożsamości i poczucia wspólnoty Uniwersytetu. Szczególnym wydarzeniem było zakończenie roku akademickiego, w którym uczestniczyliśmy, oraz rozmowy z JM Rektorem KUR, którą przy tej okazji odbyliśmy.

Mieliśmy także możliwość zwiedzenia miasta i jego za- bytków, muzeów oraz zakosztować lokalnej kuchni i podziwiać przyrodę Kotliny Liptowskiej. Owocem stażu już teraz jest uczestnictwo historyka z Ružomberoku w konferencji organizowanej przez Katedrę Archiwistyki. Mamy gorącą nadzieję, że kontakty pomiędzy naszymi Uniwersytetami będą się w przyszłości zacieśniać i zaowocują współpracą i realizacją wspólnych projektów. ■

Erasmus Staff Training 2022/2022 – The Technische Universität Dresden (TUD)

Wizyta w Dreźnie Kierownika MSJO UPJPII oraz zespołu MSJO UPJPII

tekst, zdjęcia: Maria Banach, Marta Krzanowska, Bogusława Frontczak
Międzywydziałowe Studium Języków Obcych UPJPII

TECHNISCHE
UNIVERSITÄT
DRESDEN

Od 16 do 20 maja 2022 r. delegacja Międzywydziałowego Studium Języków Obcych UPJPII, tj. Maria Banach, Marta Krzanowska oraz pisząca te słowa Bogusława Frontczak przebywałyśmy na wizycie w Dreźnie. Byłyśmy gośćmi centrum językowego na liczącym prawie dwieście lat Uniwersytecie Technicznym (Technische Universität Dresden TUD). Miałyśmy przyjemność obserwować zajęcia z języka niemieckiego dla obcokrajowców oraz języka łacińskiego i greckiego. Duże wrażenie zrobiły na nas zajęcia prowadzone metodą projektów, które gromadziły studentów różnych grup prowadzonych przez różnych lektorów, a których celem było rozwijanie różnorodnych kompetencji – nie tylko językowych, ale i społecznych. Z satysfakcją bra-

łyśmy udział w zajęciach z języków starożytnych łączących naukę języka z nauką kultury antycznej. Naszą uwagę zwróciła również nowoczesna mediateka i świetnie wyposażone sale multimedialne wykorzystywane przez centrum. Poza obserwacją zajęć miałyśmy również możliwość wymiany informacji w czasie swobodnych rozmów z pracownikami centrum językowego.

Jednak wyjazd w ramach programu Erasmus+ to nie tylko wizyta na uczelni – ale i poznawanie nowych miejsc, zatem w wolnym czasie zwiedzałyśmy Drezno, między innymi: Dresdner Zwinger, Gemäldegalerie Alte Meister, Blaues Wunder, jedząc – oczywiście – currywurst. ■

Sprawozdanie z mobilności w ramach programu Erasmus+

tekst, zdjęcie: Michał Firlit

Moje sprawozdanie będzie dotyczyło wyjazdu na praktyki studenckie w dniach 1.04 – 30.05 do Walencji w Hiszpanii. Firma, w której odbywałem staż, nazywa się Universal Mobility. Jest to przedsiębiorstwo prywatne, zajmujące się pośrednictwem pracy oraz branżą turystyczną. Co ciekawe, Universal został założony przez Polkę oraz Rumuna, a wśród pracowników można odnaleźć wszystkie narodowości. Sam w trakcie pracy w biurze w Walencji poznałem kilka Rumunek, Czeszkę, Belgijkę, Słowaczkę, Anglikę, Serbkę, Wenezuelkę, Włoszkę oraz kilka Polek. Wiele z tych osób było też poliglotami, np. koleżanka Alex z Belgii, która jest nativem we francuskim, holenderskim i greckim, a także mówi po angielsku i hiszpańsku. Można więc sobie tylko wyobrazić, w jakim tyglu kulturowym przyszło mi pracować przez te dwa miesiące. Było to niesamowite doświadczenie słyszeć cały czas taką ilość języków, a podsumowaniem wprowadzenia w klimat naszego biura niech będzie słowo *mesclado*, które stało się naszym inside jokiem i świetnie oddawało formułę pracy naszej organizacji.

Jak już wcześniej wspomniałem, Universal funkcjonuje przede wszystkim w dwóch sektorach. Pierwszym z nich jest pośrednictwo pracy, ale nie dla wszystkich, a konkretnie dla osób chcących odbyć mobilność w ramach programu Erasmus+. Są to zazwyczaj uczniowie starszych klas techników i zawodówek, którzy przyjeżdżają do Hiszpanii (ale nie tylko, bo jedno biuro jest we Włoszech) odbyć staże w najróżniejszych firmach. Często są to warsztaty, sklepy lub gastronomia, ale czasem również praca biurowa (np. dla informatyków). Odbywa się to na takiej zasadzie, że szkoła tych uczniów otrzymuje fundusze z Unii, a następnie przekazuje je Universalowi, który nimi dysponuje. Firma organizuje takiej grupie nocleg, wyżywienie, transport miejski, no i oczywiście porozumienie z pracodawcami, u których młodzież odbywa praktyki.

Drugim filarem działalności Universalu jest branża turystyczna, ale w tym przypadku znowu nie jest to zwykłe biuro, w którym można wykupić wczasy all inclusive. Firma obsługuje wyłącznie te grupy, które przyjechały na staże. Młodzież bowiem ma zazwyczaj tylko pół etatu, a nauczyciele, którzy z nimi przylatują, w ogóle mają większość czasu wolnego, w związku z tym organizowaliśmy im wiele różnych atrakcji. Do podstawowych należały: welcome tour, city game, trip to oceanografico, trip to bioparc. Tych aktywności właśnie dotyczył nasz główny zakres obowiązków. Oprowadzaliśmy ludzi po Walencji, mówiliśmy, gdzie można tanio i smacznie zjeść, jak korzystać z metra lub kiedy pójść do muzeum, żeby było za darmo.

Często też grupy wykupywały u nas dodatkowe wycieczki autokarowe. Wtedy jechaliśmy jako przewodnicy, nierzadko do miejsc, w których sami nigdy wcześniej nie byliśmy, aby tam oprowadzać. Było to niezwykle doświadczenie, wymagające od nas stażystów dużych kompetencji w obszarze improwizacji i sprawnego reagowania na zaskakującą sytuację. Grupy nie miały wielkich wymagań co do opowieści na tematy historyczne, ale jako że jestem miłośnikiem historii i architektury, zawsze starałem się przygotować wcześniej lub po prostu poczytać o danym miejscu już w drodze, by potem móc „sypnąć z rękawa” kilkoma ciekawostkami. W trakcie tych dwóch miesięcy odbyliśmy wycieczki do: Alicante, Cuenci, Murcji i Cartageny oraz rejs na Tabrcę.

Po upływie półtora miesiąca w Walencji i kilka dni po wycieczce do Alicante zaproponowano mi delegację do naszego biura w tym mieście. Miałem tam pojechać tylko na osiem dni, ale ostatecznie zostałem czternaście. Ten czas był niezwykle pod każdym względem. O ile w Walencji pracowałem między cztery a sześć godzin dziennie, pięć dni w tygodniu, o tyle w Alicante „zasuwałem” dziesięć do dwunastu

godzin codziennie przez wszystkie dni. Jadąc tam, niczego się nie spodziewałem. Dochodziły mnie co prawda głosy od stażystów, którzy byli tam wcześniej, ale byłem przekonany, że przesadzają. Okazało się na miejscu, że biuro jest dopiero na etapie powstawania i że sporo rzeczy musimy sami zorganizować. Nikt nam nie pomagał, ale wszystkie polecenia otrzymywałem na Watsappie od menedżerki z Granady i ostatecznie udało się rozwiązać początkowe problemy. Ten stan rzeczy, kiedy byłem tam sam z jeszcze tylko jedną stażystką z Rumuni i opiekowaliśmy się sześcioma grupami z Polski, Rumuni i Czech, trwał tylko trzy dni, a potem przyjechała kadra menedżerska z Walencji i Granady. Te trzy dni nauczyły mnie jednak bardzo dużo, a z perspektywy czasu mogę się pochwalić, że niczego poważnego nie zawaliliśmy wtedy z Iulią i daliśmy z siebie wszystko. Kolejne dni to nadal była ciężka praca, ale wśród sympatycznych ludzi czas mija przyjemnie. Do pracy przyjęto Eli, która już po czterech dniach została mianowana szefem w Alicante. Bardzo się polubiliśmy i dzisiaj to właśnie ona załatwia mi mieszkanie tam na miejscu i będzie mi pomagać w przeprowadzce. Dostałem bowiem angaż i zamierzam się przeprowadzić do tego cudownego miejsca. Na pewno czeka mnie tam mnóstwo pracy, ale wiem, na co się piszę, i uważam, że zdecydowanie gra jest warta świeczki.

Zresztą trudności przytrafiały mi się nie tylko w pracy, ale też poza nią. Musiałem sprostać np. takiemu wyzwaniu jak zapewnienie sobie mieszkania, bo wyjazd organizowałem na ostatnią chwilę i pojechałem, nie wiedząc, gdzie będę mieszkał. Pierwszą noc spędziłem w bardzo podłym hostelu, następnego dnia porozumiałem się z jakimś Hindusem i poszedłem oglądnąć pokój w jego mieszkaniu. W ten sposób już kilka godzin później wprowadziłem się do mieszkania, którego standard można by opisać stwierdzeniem „absolutne minimum”. Z tego powodu jadałem poza miejscem

zakwaterowania, ale też np. wolałem korzystać z pralni publicznych. Przytrafiały mi się też takie sytuacje, jak np. kradzież laptopa, ale ostatecznie z wszystkimi tymi trudnościami sobie poradziłem i uważam to za trudną, ale niezwykle rozwijającą i kształtującą charakter przygodę.

Erasmus to nie tylko praca. W trakcie wyjazdu poznałem wielu wspaniałych ludzi. Byliśmy ze znajomymi na dwóch wycieczkach górskich. Pływaliliśmy łódką po jeziorze w Albuferze. Jedliśmy paellę w miejscu, w którym została wymyślona. Byliśmy na festiwalach wina i paelli. Spędzaliśmy wiele czasu na plaży i bardzo dużo jeździliśmy na rowerach (zamiast korzystania z metra). Brałem udział w typowej hiszpańskiej domówce i miałem okazję poznać grupkę Francuzów piknikujących wieczorem na plaży. Odbyłem wiele rozmów, zawsze dopytując o sytuację w kraju, z którego pochodził rozmówca. Oслуchałem się też z innymi językami, oczywiście hiszpańskim, ale też rumuńskim i czeskim, z którego coraz więcej zaczynam rozumieć. Jednak chociaż mieszkałem u Hindusa i codziennie budził mnie telewizor z puszczonej hitami bollywood, język indyjski pozostaje dla mnie absolutnie niezrozumiały.

W trakcie wyjazdu poznałem osoby, które bardzo mnie zainspirowały do innego stylu życia. Wielu młodych staje się w dzisiejszych czasach digital nomadami, czyli osobami, które pracują zdalnie i dzięki temu mogą to robić z każdego zakątka świata. Wszyscy opowiadają zawsze o swoich krajach z sentymentem, ale jednocześnie czują się obywatelami Europy (a może i świata). Jednym z naszych kolegów był Czech, który podróżuje od paru lat i zmienia miasto co dwa miesiące, a pracuje w branży IT. Inną osobą była Polka, która, mimo że mieszka w Walencji, to studiuje w Anglii, a pracuje w Singapurze, ucząc chińskie dzieci angielskiego. Rozmawiałem też sporo ze swoimi menedżerkami, dzisiaj koleżankami z firmy, zwłaszcza Agnieszką i Margaretą (dru-

ga z nich nawet studiowała na naszej uczelni). Opowiadały mi o tym, jak to jest się wyprowadzić za granicę, jak organizowały sobie życie w Hiszpanii, uczyły się języka i poznały swoich mężów.

To już był mój drugi Erasmus i nie jest on dla mnie tym, na co kreują go marketingowcy, zawsze przedstawiający na ulotkach roześmianych studentów w trakcie imprez i zabawy. Oczywiście jest to jeden z aspektów, ale służył mi on jedynie do poznawania ludzi i uczenia się języka. Dla mnie

Erasmus jest przede wszystkim szkołą życia. Programem, dzięki któremu nauczyłem się samodzielności, udowodniłem sobie i bliskim, że potrafię być zaradny i dać sobie radę w różnych warunkach. Poprawiłem nie tylko kompetencje językowe, ale przede wszystkim swoją pewność siebie i wiarę w to, że można spełniać marzenia. Jestem przekonany, że dzisiaj świat naprawdę nie ma granic i zapewniam całym sobą, że Erasmus to najlepsza przyгода, jaka mnie dotychczas spotkała w życiu. ■

Erasmus – Institute of Tourism Studies, Aviation Avenue, LUQA, MALTA 31.05.22–03.06.2022

tekst: Agnieszka Bieniasz-Majdak i Bożena Koczurek, Międzywydziałowe Studium Języków Obcych UPJPI

Wyjazd na Maltę, który został uniemożliwiony przez pandemię, doczekał się realizacji po jej zakończeniu. 31 czerwca 2022 r. zostałyśmy przyjęte przez koordynatora Erasmusa oraz panią wicedyrektor *Institute of Tourism Studies* w Luqa, znajdującego się pomiędzy lotniskiem i jednostką wojskową. Uczelnia przygotowuje się do przeprowadzki do Kalkra (Smart City), gdzie czekają na nich nowoczesne budynki o wysokim poziomie cyfryzacji. Z racji na końcówkę roku akademickiego spotkania ze studentami były ograniczone. Młodzi podkreślali dobry poziom uczelni oraz możliwość odbywania praktyk w ciekawych miejscach na całym świecie. W związku z brexitem wyjazdy do Wielkiej Brytanii są utrudnione, stąd Europa centralna i Azja stały się bardziej popularnymi miejscami wymiany między uczelniami. Podczas spotkań z nauczycielami języka angielskiego podkreślano dobór metod i specjalistycz-

w docelowych miejscach pracy po zakończeniu edukacji jest treścią nauczania.

Warto było się zgubić czy pomylić autobus. Dlaczego? Nie tylko dlatego, że za 1,5 euro można w klimatyzowanym autobusie spędzić 2 godziny, oglądając przeurocze zakątki nad brzegiem morza, a dzięki zdolnościom kierowców przecisnąć się wąskimi uliczkami i zobaczyć, jak żyją tubylcy, ale również dlatego, że można poznać ciekawych ludzi i wielu rzeczy się od nich dowiedzieć przy okazji pytania o drogę. 7000 tysięcy lat cywilizacji i bogata historia naznaczona najazdami, podbojami, wpływami różnych kultur i religii jest cudownym miejscem dla studentki archiwistyki z Włoch, którą zapytałyśmy o drogę, a rozmowa jak zwykle się rozwinęła. W drodze do katedry św. Jana w Wallecie starsza pani, również udająca się tam na poranną Mszę św., opowiadała o złotej bramie w bocznym ołtarzu, którą podczas najazdu

nych treści dostosowanych do poszczególnych kierunków. Wszyscy studenci przychodzą z biegłą znajomością angielskiego, dlatego nie ogólny angielski, a praktyczne użycie go

Napoleona przemalowano na czarno i dzięki temu nie została zrabowana. Po mszy można było zwiedzać to wyjątkowe miejsce, potem katedra jest dostępna tylko po odczekaniu

w długiej kolejce za biletami wstępu. Kolejnego dnia podczas mszy animowanej przez grupę charyzmatyczną w bazylice Matki Bożej z Góry Karmel, mogłyśmy posłuchać pieśni w języku maltańskim, co zmotywowało nas do szukania informacji o języku mieszkańców Malty. Św. Paweł Apostoł, który w 60 roku jako rozbitek przebywał na Malcie, jest upamiętniony przez liczne kościoły, pomniki, place i zatoczki, które noszą jego imię. Warto zobaczyć kościół św. Pawła

Rozbitka oraz anglikańską prokatedrę św. Pawła, również w stolicy Malty, czy katakumby św. Pawła na wyspie Gozo. Zaskakującym odkryciem podczas wyprawy na wyspę Gozo były mozaiki ojca Marko Rupnika przed bazyliką Matki Bożej z Ta Pinu, które tak dobrze znamy z Centrum Jana Pawła II w Krakowie. A na posadzce przy wejściu tablica upamiętniająca wizytę Patrona naszej uczelni. ■

Staff Mobiliy Training – Erasmus exchange – Kadir Has University, Turkey

tekst: dr Agnieszka Kościńska, Międzywydziałowe Studium Języków Obcych UPJPII

W dniach 23–26.05.2022 miałam przyjemność gościć na znajdującym się w Istambule Uniwersytecie Kadir Has (*Kadir Has University*). W ramach mojego pobytu finansowanego poprzez projekt Erasmus+ odbyłam spotkania z pracownikami biura Erasmus oraz władzami i lektorami Szkoły Języków Obcych (odpowiednika Międzywydziałowego Studium Języków Obcych UPJPII). Podczas tych spotkań zaprezentowałam informacje dotyczące naszego Studium Językowego, omówiłam realizację kształcenia językowego na UPJPII, przedstawiłam ofertę kursów językowych, jakie prowadzone są przez lektorów MSJO, a także zaprosiłam moich tureckich gospodarzy do złożenia wizyty w Krakowie. Ważnym elementem naszych spotkań było zapoznanie się ze strukturą organizacyjną kształcenia językowego realizowanego na Uniwersytecie Kadir Has oraz wymiana doświadczeń z zakresu nauczania zdalnego. Duże zainteresowanie kierownictwa Szkoły

z ofertą podręczników wykorzystywanych do zajęć języka angielskiego.

Jako że realizowany przeze mnie wyjazd odbywał się w formule *job shadowing*, poza opisanymi powyżej spotkaniami miałam możliwość uczestnictwa w stacjonarnych zajęciach lektoratowych prowadzonych na Uniwersytecie Kadir Has. Było to bardzo ciekawe i inspirujące doświadczenie, które pokazało mi, że pomimo różnych miejsc zamieszkania, innej kultury oraz odmiennego systemu kształcenia, nauczyciele języków obcych stoją przed podobnymi wyzwaniem, a uczniowie, niezależnie od kraju pochodzenia, mają wiele wspólnych cech. Niektórzy są śmiali i chętnie wypowiadają się w języku obcym, inni są mniej aktywni i potrzebują czasu, aby przełamać barierę komunikacyjną. Wszyscy jednak widzą potrzebę uczenia się języka angielskiego, jako głównego języka stosowanego w trakcie zajęć z przedmiotów kierunkowych.

Języków Obcych wzbudził także temat kształcenia językowego osób z niepełnosprawnością realizowany przez lektorów MSJO. Ja z kolei szczegółowo zaznajomiłam się

Uniwersytet Kadi Has jest bardzo przyjaznym miejscem do studiowania. Ma szeroką ofertę kursów skierowanych do osób pragnących studiować wiedzę z zakresu m.in. nauk

społecznych, dziennikarstwa, mediów czy też sztuki. Duże wrażenie zrobił na mnie campus uniwersytecki, zapewniający studentom i pracownikom bezpieczne warunki pobytu, muzeum uniwersyteckie znajdujące się na jego obszarze oraz cała infrastruktura – stołówki, miejsca wypoczynku (zarówno na obszarze otwartym, jak i wewnątrz budynków), kawiarnie, biblioteka i czytelnia czy też dobrze wyposażo-

ne sale zajęciowe. Ulokowany bezpośrednio nad cieśniną Bosfor, z pięknym widokiem na panoramę miasta, tuż obok stacji metra Kadi Has, w relatywnie bliskiej (jak na wielomilionowe miasto, jakim jest Istanbul) odległości do takich zabytkowych miejsc jak meczet Haga Sofia czy też meczet Sułtana Ahmeda jest niewątpliwie miejscem, w którym warto studiować w ramach programu Erasmus+.

Nauka i kultura w rozśpiewanym Neapolu...

Wykłady ks. prof. Władysława Zuziaka w ramach programu Erasmus

tekst: dr Joanna Szarek

Neapol, miasto położone na południu Włoch, jest miejscem nauki, kultury i sztuki. Na placach i wąskich ulicach nieustannie brzmi muzyka, przebywają artyści i malarze z różnych zakątków świata. Są też ciekawe muzea i galerie sztuki z różnych epok historycznych. Nie można przejść obojętnie obok Muzeum Narodowego di Capodimonte, ze słynnymi obrazami: Caravaggia *Biczowanie Chrystusa* czy Święty Hieronim w pracowni Colantonioniego, oraz Muzeum Archeologicznego z bogatymi eksponatami z okresu starożytnej Grecji i Rzymu. Te ciekawe obiekty, posągi, eksponaty, a przede wszystkim mieszkańcy były doskonałą okazją do wzbogacenia i poszerzenia wiedzy naszego wykładowcy zajmującego się nurtami etycznymi w dziejach myśli filozoficznej.

Celem podróży ks. prof. Władysława Zuziaka był Uniwersytet w Neapolu (Università degli Studi di Napoli Federico II). Jest to jeden z najstarszych uniwersytetów w Europie. Powstał on w 1224 r. za czasów króla Sycylii Fryderyka II. W ciągu całej swej historii był zawsze ośrodkiem kultury, działającym dzięki młodzieży uniwersyteckiej, która w wykształceniu wyższym widziała perspektywę lepszego życia. W Neapolu studiowały takie osobowości jak św. Tomasz z Akwinu, Francesco Petrarca, Giordano Bruno, Benedetto Croce. Szczególnie ważną rolę sprawowała szkoła prawa cywilnego, która miała znaczenie ogólnoeuropejskie.

W latach 70. Uniwersytet w Neapolu uległ znacznemu powiększeniu, powstały nowe wydziały, w których połowę stanowili studenci medycyny, prawa i nauk ścisłych, w latach 90. liczba ta przekroczyła 100 000. Obecnie uniwersytet kształci specjalistów w zakresie nauk humanistycznych oraz ścisłych, posiadając w swojej ofercie szereg programów wymian międzynarodowych dla profesorów i studentów.

W ramach programu Erasmus wykładowca naszej uczelni, ks. prof. Władysław Zuziak, wygłosił w dniach 9–13 maja 2022 następujące wykłady:

1. Tra alienazione e partecipazione. Sartre e Lavelle – due concetti esistenziali dell'umanesimo e le loro conseguenze sullo sviluppo sociale.

2. Può la democrazia sopravvivere senza valori?

3. L'identità dell'Europa e l'identità dell'immigrato.

Cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Żywą dyskusję wywołał aktualny temat związany z wartościami będącymi u podstaw demokracji. Oprócz filozofów przybyli, by go wysłuchać, także profesorowie prawa i politologii. Wprawdzie w Instytucie Filozofii popularnością cieszą się J.P. Sartre i M. Heidegger oraz nurt filozoficzny związany z myślą liberalną i ponowoczesną, jednakże otwarte myślenie studentów i wykładowców sprawia, że można w tym środowisku prowadzić ciekawe i pogłębione dyskusje wokół etyki i polityki. Ks. prof. Zuziak zwrócił uwagę na fakt, iż w pluralistycznym społeczeństwie demokratycznym problemem jest ustalenie minimum aksjologicznego, na które mogliby się zgodzić wszyscy członkowie społeczeństwa. Jest to swoisty punkt archimedesowy niezbędny dla stworzenia płaszczyzny, na której mogą się porozumiewać wszyscy ze wszystkimi, punkt wyznaczający z jednej strony granice wolności, a z drugiej nadrzędne cele, na których realizację mogą się zgodzić wszyscy członkowie globalnego społeczeństwa. Po wykładach było wiele okazji do rozmów i dyskusji ze studentami wewnątrz średniowiecznych krużganków uniwersytetu cieszącego się niezwykle bogatą tradycją naukową.

Wykłady dla studentów UTW „Sztuka dobrego życia i umierania. Kolokwia ze św. Teresą od Jezusa”

tekst: Jacek Szewczyk, teolog i doktorant w Szkole Doktorskiej UPJPII

W minionym roku akademickim słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku mieli okazję uczestniczyć w cyklu cotygodniowych wykładów, zatytułowanym *Sztuka dobrego życia i umierania. Kolokwia ze św. Teresą od Jezusa*. Zajęcia, które odbywały się początkowo wyłącznie zdalnie, później w formie mieszanej, zgromadziły łącznie przeszło 40 uczestników. Podczas cotygodniowych spotkań, przez dwa wybrane miesiące pierwszego i drugiego semestru, zgłębialiśmy wraz z seniorami życie i myśl Teresy od Jezusa, angażując się w twórczy dialog ze Świętą, obdarzoną szczególnie darem nauczania sztuki dobrego życia.

W semestrze zimowym zastanawialiśmy się nad tym, czym jest prawdziwa mądrość, jaka jest jej relacja do wiedzy oraz na jakich drogach można ją znaleźć. Zwróciliśmy szczególną uwagę na centralną rolę Pisma św., które można uznać za najważniejszy podręcznik uczący sztuki dobrego życia, a także organiczny związek tegoż Pisma ze świętymi, jego kwalifikowanymi interpretatorami. Uczestnicy zajęć mieli okazję zapoznać się z teologicznymi podstawami praktyki naśladowania świętych oraz uzmysłowić sobie na nowo swoje wspólne z nimi powołanie, stanowiące dar i zadanie dla każdego ochrzczonego wierzącego. Ostatnia część zajęć w pierwszym semestrze pozwoliła seniorom przybliżyć się do św. Teresy od Jezusa przez poznanie dzieł jej życia w szerszym kontekście historycznym, ale także w sposób bardziej intymny, przez spojrzenie na Świętą oczami osób, które znały ją osobiście.

Jako że Kościół – jak stwierdził św. Jan Paweł II w encyklice *Fides et Ratio* – widzi w filozofii „drogę wiodącą do poznania podstawowych prawd o życiu człowieka”, uznając ją za „nieodzowne narzędzie, pomagające głębiej rozumieć wiarę”, w semestrze letnim nasze zmagania z zagadnieniem zła i śmierci rozpoczęliśmy od zwrócenia się do wybranych, starożytnych miłośników mądrości. Już wcześniej stawiali sobie oni bowiem pytania o przyczynę i cel rzeczy, o to: *Kim jesteśmy? Jaki jest sens i cel naszego życia? Dlaczego cierpimy i umieramy? Jak powinniśmy reagować na zło?* Chociaż św. Teresa od Jezusa sama nie czytała dzieł filozoficznych, niemniej za pośrednictwem lektury ojców Kościoła i świętych w sposób nieświadomiony przyswoiła sobie wiele z ich uniwersalnej i ponadczasowej mądrości. Naszym kolejnym krokiem było dopełnienie odpowiedzi filozofów treściami zacerpniętymi z Objawienia i wiary. Przypomnieliśmy so-

Sztuka dobrego życia i umierania

Kolokwia ze św. Teresą od Jezusa

o Bogu i człowieku, szczęściu, cierpieniu, kontemplacji, niewierności i łasce

bie wybrane teksty biblijne, rzucające nowe, nadprzyrodzone światło na zagadnienie zła i śmierci. Zastanawialiśmy się również nad tym, jak postrzegać tajemnicę zła w perspektywie Bożej dobroci i miłości. Na koniec spotkań uczestnicy wykładów zostali zapoznani z terezańskim rozumieniem pokory, której praktykowanie może być postrzegane jako ewangeliczne „zadawanie śmierci staremu człowiekowi”.

Warto podkreślić, że celem *Kolokwiów ze św. Teresą od Jezusa* nie jest przekazywanie szerokiej, faktograficznej wiedzy, ale pójście w głąb omawianych zagadnień, inspirowane wiarą szukającą zrozumienia, Objawieniem i praktyczną mądrością świętych, zwłaszcza Świętej z Ávili, posiłkowane dodatkowo dziełami z zakresu filozofii i współczesnej psychologii. Taka formuła zajęć, z natury otwarta również na interakcję między seniorami i prowadzącym, stanowi okazję do podejmowania osobistej refleksji oraz do szukania odpowiedzi na najważniejsze, egzystencjalne pytania. We współczesnej kulturze, która w dużej mierze hołduje witalizmowi, a z powszechnego i nieuniknionego faktu ludzkiego życia – jakim jest śmierć – uczyniła temat tabu, już samo stworzenie przestrzeni, w której spokojnie i otwarcie, w perspektywie chrześcijańskiej nadziei, można mówić o przemijaniu, stanowi wartość samą w sobie.

Uroczyste zakończenie roku akademickiego 2021/2022 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku UPJPII

tekst: Teresa Partyka

zdjęcia: Maciej Gradowski

W kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3 w dniu 14 czerwca 2022 r. odprawiona została msza św. na zakończenie roku akademickiego 2021/2022 Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII. Na to wydarzenie przybyła liczna grupa studentów UTW.

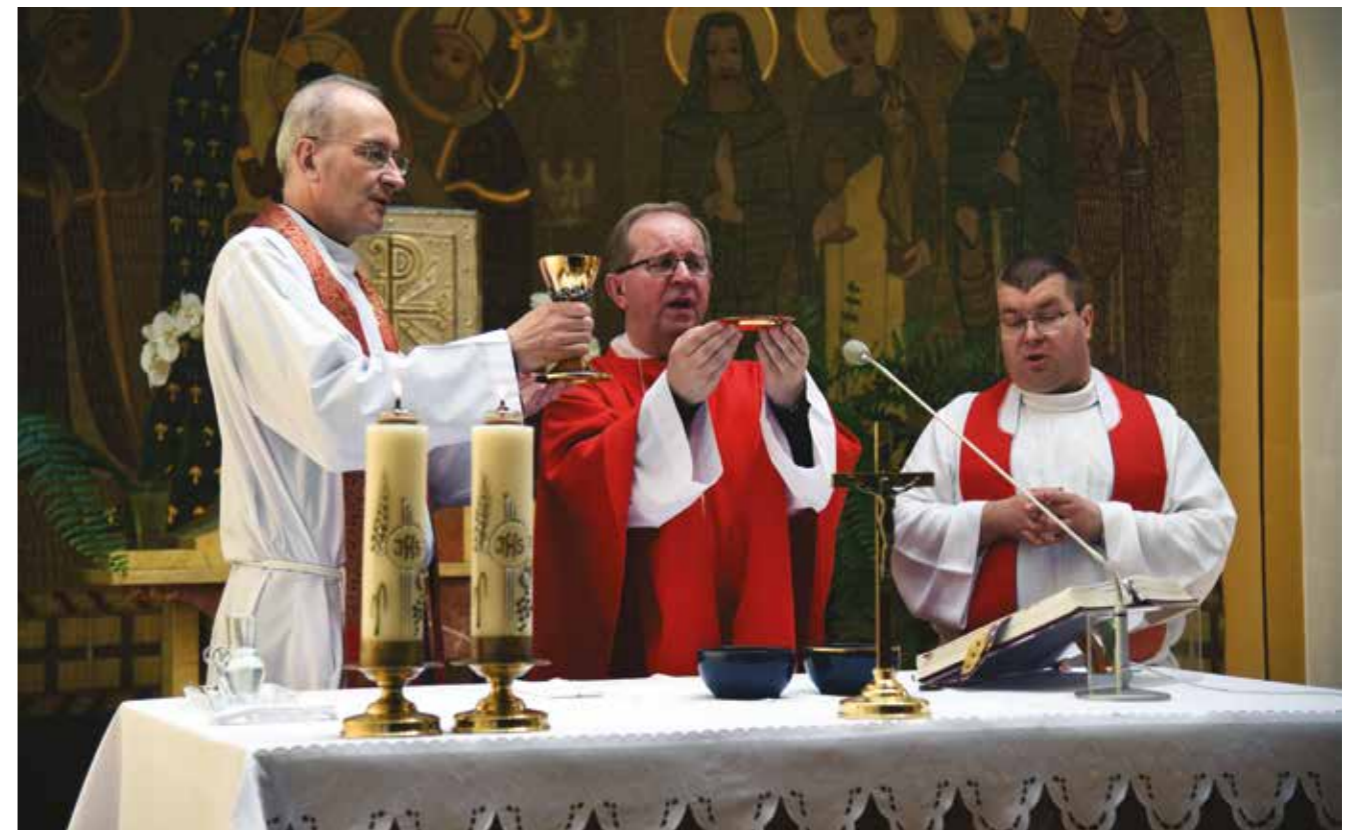
W uroczystej koncelebrazie nie mogło zabraknąć oczywiście dziekana Wydziału Teologicznego, a zarazem dyrektora UTW, ks. dr. hab. Jana Dziedzica, prof. UPJPII, który przewodniczył uroczystości i wygłosił słowo wstępne. Towarzyszyli mu w sprawowaniu liturgii ks. dr Grzegorz Wąchol oraz ks. dr Paweł Pielka.

Nie kryjąc radości z powodu tej uroczystości, dyrektor UTW zwrócił uwagę na to, że obecne spotkanie jest pierwszym od dwóch lat wydarzeniem plenarnym na Uniwersytecie Trzeciego Wieku, do czego przyczyniła się pandemia COVID-19. Przez ten czas wykłady na UTW odbywały się zdalnie za pomocą platformy Microsoft Teams. Mimo trudnej sytuacji i odmiennej formy zajęć brało w nich udział i otrzymało dyplomy ukończenia studiów aż 260 studentów.

Dyrektor zwrócił uwagę na fakt, że w zeszłym roku obchodziliśmy 10. rocznicę istnienia Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wydano z tej okazji publikację jubileuszową pt. *Aktywny senior z przyszłością. 10 lat działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku na UPJPII w Krakowie*. Zajęcia początkowo odbywa-

ły się przy ul. Franciszkańskiej 1, a z czasem zostały przeniesione na ul. Bernardyńską 3. Ks. dr. hab. Jan Dziedzic podkreślił rolę i znaczenie tych studiów oraz ich wpływ na życie ludzi starszych i ich rodzin. Zauważył, że na wykładach realizowanych na Uniwersytecie Trzeciego Wieku można zdobyć wiele nowych informacji z zakresu teologii, filozofii, historii i nauk społecznych, a także uzyskać formację religijną poprzez udział w nabożeństwach, dniach skupienia oraz licznych pielgrzymkach krajowych i zagranicznych. Studia na Uniwersytecie Trzeciego Wieku dają także możliwość udziału w wydarzeniach kulturalnych, zajęciach dodatkowych, m.in. kursach językowych i komputerowych, warsztatach biblijnych, liturgicznych i artystycznych oraz innych formach aktywności. Uniwersytet Trzeciego Wieku daje okazję do spotkania się z innymi ludźmi, nawiązania nowych znajomości i zawarcia przyjaźni, a więc kształtowania więzi międzyludzkich.

W kazaniu ks. prof. Dziedzic nawiązał do 625. rocznicy powstania Wydziału Teologicznego, ufundowanego przez św. królową Jadwigę Andegaweńską, która swoje klejnoty, w tym insygnia królewskie (koronę i berło), przeznaczyła na utworzenie Wydziału Teologicznego i odbudowę Wszechnicy Krakowskiej. Był to rok 1397. Papież Bonifacy IX bullą *Eximiae devotionis affectus* potwierdził i autoryzował

istnienie i działanie Wydziału Teologicznego w Krakowie. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego istniał w latach 1397–1954 i jest najstarszym Wydziałem Teologicznym w Polsce. W roku 1954 władze Polski Ludowej zlikwidowały Wydział Teologiczny, przenosząc część jego pracowników do Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W 1959 r. Stolica Apostolska wydała dekret o reaktywacji wydziału w Krakowie, a w 1974 r., dzięki staraniom ówczesnego metropolity krakowskiego kard. Karola Wojtyły, uzyskał on miano Papieskiego Wydziału Teologicznego, który kilka lat później został przekształcony w akademię – Papieską Akademię Teologiczną. W 2009 r. papież Benedykt XVI wydał dekret, na mocy którego uczelnia ta stała się Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II, który istnieje do dziś i skupia ponad trzy tysiące studentów i doktorantów.

W modlitwie wiernych, którą przedstawiła studentka UTW, wszyscy zebrani modlili się za Kościół Święty i jego Pasterzy, za Papieża Franciszka, o zdrowie dla Niego, o pokój na świecie w trudnych dzisiejszych czasach, nękanych wojnami, szczególnie wojną na Ukrainie, za wykładowców i studentów UTW, za ludzi chorych o zdrowie dla nich oraz za zmarłych profesorów i studentów UPJPII, aby dostąpili łaski oglądania Boga „twarzą w twarz” w królestwie niebieskim oraz za samych siebie, aby uczestnicy tej Mszy św. nie zapominali o własnym poświęceniu i przyjęciu Chrystusa za Pana i Zbawiciela.

Następnie pieśń na Ofiarowanie pt. *Wspaniały Dawco Miłości* wraz ze zgromadzonymi studentami UTW zaśpiewał chór istniejący przy UTW, prowadzony przez p. Alicję Wolińską.

Po zakończeniu liturgii eucharystycznej studenci UTW podziękowali wykładowcom i profesorom za trud głoszenia Słowa Bożego i nauki Jezusa Chrystusa, która zmienia i udoskonala życie ludzi i cały dzisiejszy świat.

Na zakończenie uroczystości głos zabrał dyrektor UTW, który podziękował wszystkim osobom przygotowującym oprawę liturgiczną oraz działającym z wielkim zaangażowaniem na rzecz Uniwersytetu Trzeciego Wieku, czyli chórowi UTW, pracownikom Sekretariatu – p. Marcie Obrok i p. Krysi, wolontariuszkom, a także wszystkim zebranych, za tak liczne przybycie. Ks. prof. Jan Dziedzic zachęcił słuchaczy do kontynuowania nauki, cytując Papieża Franciszka: „Starość to czas na przekazywanie młodym sensu wiary i życia. Nie jest to jeszcze czas, aby «wyciągnąć wiosła na pokład»”. Dodał przy tym, że przyszłość należy do seniorów.

Dyrektor UTW podkreślił, że działalność UTW ma trzy płaszczyzny: wykłady plenarne, zajęcia dodatkowe oraz wydarzenia kulturalne i okolicznościowe; studia na Teologii systematycznej, kończące się uzyskaniem tytułu magistra teologii; projekt „Aktywny senior z przyszłością!”, który współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dyrektor UTW podziękował wszystkim zebranych za ich wkład w zdobywanie wiedzy. Zakończył swoje wystąpienie słowami św. Jana Pawła II: „Nie bój się jutra. Niech jutro boi się Ciebie. Wyznacz kierunek, a wszystko stanie się proste. To ty możesz sprawić, że jutro będzie działało na twoją korzyść”.

Po błogosławieństwie i zaśpiewaniu pieśni na zakończenie mszy św. pt. *Pokój zostawiam wam* nastąpiło rozdanie dyplomów ukończenia studiów słuchaczom UTW. ■

Piąty rok teologii systematycznej kończy studia

tekst: Elżbieta Derhartunian, Irena Szlachta

zdjęcia: Justyna Kastelik

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie wychodzi naprzeciw osobom w starszym wieku i pragnie, poprzez działalność edukacyjną, kulturalną i religijną, realizować potrzeby seniorów.

Badania naukowe na temat starości prowadzone na UPJPII przez ks. dr. hab. Jana Dziedzica, prof. UPJPII doprowadziły do praktycznego włączenia się w ideę wsparcia osób starszych. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II zaangażował się w obszar edukacji seniorów. Stworzono dwuetapowy model kształcenia seniorów: Uniwersytet Trzeciego Wieku i studia stacjonarne z teologii systematycznej.

Powołanie w roku akademickim 2011/2012 na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II Uniwersytetu Trzeciego Wieku stanowiło pierwszy etap realizacji inicjatywy edukacyjnej przeznaczonej dla osób starszych.

Po kilku latach uczęszczania na zajęcia w ramach UTW słuchacze zgłaszali chęć pogłębienia i usystematyzowania treści przekazywanych w ramach wykładów. Pojawiało się poczucie niedosytu, gdyż przekazywana wiedza miała z konieczności i uwarunkowań czasowych charakter fragmentaryczny. Naprzeciw zgłaszanym postulatom w środowisku słuchaczy UTW, a także poza nim, wyszły z inicjatywą ówczesne władze Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego, przede wszystkim dziekan Wydziału Teologicznego ks. prof. dr. hab. Arkadiusz Baron, oraz ówczesny prodziekan ks. dr. hab. Jan Dziedzic, prof. UPJPII, zarazem twórca i dyrektor Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII. Podjęli oni wysiłek zorganizowania studiów stacjonarnych z teologii, na których mogliby studiować przede wszystkim seniorzy. Zaowocowało to otwarciem w roku akademickim 2017/2018 na Wydziale Teologicznym nowej specjalności studiów dziennych o nazwie teologia systematyczna.

Zgłosiło się 46 osób, w przeważającej większości dotychczasowych słuchaczy UTW, ponieważ akcja rekrutacyjna odbywała się przede wszystkim w tym środowisku. Większość z przyjętych to osoby, które w przeszłości ukończyły już studia różnej specjalności. Była również grupa słuchaczy podejmujących trud studiowania po raz pierwszy w życiu. Wszystkimi kierowała potrzeba pogłębienia i usystematyzowania wiedzy teologicznej zdobytej na UTW. Perspektywa przebywania wśród ludzi o podobnych zainteresowaniach była też argumentem za podjęciem studiów.

Nie brakowało jednak obaw dotyczących obowiązków związanych ze stacjonarnymi studiami. Od matury minęło już sporo lat. Umysł odzwyczaił się od intensywnego zapamiętywania, wzrok, który nie pozwalał na odczytanie tekstów naukowych pisanych małą czcionką, kręgosłup, który bolał po 8 godzinach spędzonych na stołku, spojrzenia młodszych koleżanek i kolegów, a także niektórych wykładowców, którzy mogliby być ich dziećmi – wiele tego było! Wielką była również obawa przed stresem egzaminacyjnym. Co innego przecież słuchać wykładów, co innego zdać egzamin, nawet z najbardziej interesującego przedmiotu, a tych w każdej sesji bywało sporo. Studenci – seniorzy nie przyszli przecież na Uniwersytet, aby zdobyć wiedzę potrzebną do rozpoczęcia pracy zawodowej, czy podniesienia kwalifikacji, ale aby ubogacić się duchowo, a także dla własnej satysfakcji.

Trzeba więc było przyzwyczaić się do przychodzenia na określoną godzinę i spędzania w murach uczelni kilku godzin dziennie. Należało również przypomnieć sobie znajomość wybranych języków nowożytnych, przyswojoną czasem kilkadziesiąt lat wcześniej. Pierwsze tygodnie stacjonarnego studiowania pokazały, że wszystkie obawy były bezpodstawne. Umysł dał się wycwiczyć na nowo, na poprawę wzroku można było sprawić sobie nowe okulary,

stołki okazały się być całkiem wygodne, a młodszy koledzy nie stanowili żadnego problemu. Na tej uczelni się młódnieje, różnice wieku nie istnieją!

Mimo to trzeba zdecydowanie podkreślić, że dostosowanie się do wymogów studiów stacjonarnych nie było łatwe. Istnieją bowiem różne sytuacje życiowe. Rodziny seniorów często oczekują pomocy w opiece nad wnukami, czasem pojawiały się też problemy zdrowotne. Dość wspomnieć, że w czasie pięciu lat odeszło do Pana dwóch studentów. Ostatecznie do piątego roku dotrwało 21 osób.

Z okazji zakończenia piątego roku studiów zorganizowano w dniu 21 czerwca 2022 r. w kaplicy akademickiej przy ul. Bernardyńskiej 3 uroczyste spotkanie, na które zaproszono dziekana Wydziału Teologicznego ks. dr. hab. Jana Dziedzica, prof. UPJPII, opiekuna rocznika, a zarazem jednego z promotorów oraz pozostałych promotorów.

Centralnym punktem wydarzenia była Eucharystia sprawowana pod przewodnictwem dziekana Wydziału Teologicznego ks. prof. Jana Dziedzica i koncelebrowana przez obecnych kapłanów. W uroczystości dziękowano Bogu w Trójcy Jedynemu za szczęśliwie przebyte pięć lat studiów i prośbą o pomoc w zdaniu egzaminu magisterskiego. Słowo wstępne wygłosił nasz opiekun. Przypomniawszy w nim historię organizacji studiów magisterskich dla seniorów na UPJPII, mającej na celu przywrócenie godności osoby starszej. Podczas mszy św. homilię wygłosił ks. dr. hab. Tomasz Kraj, jeden z promotorów studentów V roku. Nawiązując do fragmentu Ewangelii czytanej w tym dniu (Mt 7,13 - 14) stwierdził, zwracając się do studentów, że są oni posłani, aby pomagać ludziom odnajdywać tę ciasną drogę, która prowadzi do życia.

Przed błogosławieństwem nastąpiły podziękowania studentów kończących już swoją edukację na specjalności teologii systematycznej przekazane na ręce dziekana Wydziału Teologicznego i obecnych kapłanów. Były one skierowane

do władz uczelni, wszystkich wykładowców i innych pracowników. Rodzinną atmosferę tworzyli bowiem wszyscy – jak stwierdziła wygłaszająca podziękowania studentka – od władz uczelni zaczynając, poprzez wykładowców, z którymi zawsze udawało się dojść do porozumienia, a którzy cierpliwie znosili i nasze gadulstwo na zajęciach i nasze prośby o tezy do egzaminu. Panie z dziekanatu również spokojnie rozwiązywały różne problemy. Wykładowcom dziękowano za trud, przekazaną wiedzę, cierpliwość i łagodność na egzaminach, za odkrywanie tajemnic wiary. W imieniu braci studenckiej z wdzięcznością mogę stwierdzić – dodała wygłaszająca podziękowanie – że spotkaliśmy tutaj zarówno ludzi o solidnej wiedzy, jak i pełnych zachwytu nad Bogiem i Jego Kościołem, którzy z pasją dzielili się teologią i mądrością płynącą z życia Ewangelią.

Serdeczne podziękowania złożono Księżom Promotorom za zaangażowanie, za wsparcie, konsultacje i merytoryczną pomoc w pisaniu prac magisterskich, za czas, cierpliwość i wyrozumiałość.

Szczególne podziękowania przekazano dziekanowi Wydziału Teologicznego ks. dr. hab. Janowi Dziedzicowi, prof. UPJPII za rolę jaką odegrał przy organizowaniu i praktycznej realizacji ustawicznej edukacji seniorów na Uniwersytecie Papieskim. Oprawę liturgiczną przygotowała p. Alicja Wolińska, studentka III roku teologii systematycznej, a zarazem dyrygent chóru UTW. Wydarzenie zostało również uwiecznione na fotografiach wykonanych przez p. Justynę Kastelik z Biura Promocji UPJPII. Staną się one pamiątką tej wyjątkowej uroczystości. Obu Paniom serdecznie dziękujemy!

Po zakończeniu Mszy św. wszyscy zebrani zostali zaproszeni na obiad do akademickiego refektarza. Wspólnie spędzone chwile stanowiły okazję do prowadzonych jeszcze długo rozmów wspomnieniowych. ■

Wspomnienia studentki teologii systematycznej

tekst: Danuta Gębuś

zdjęcia: Justyna Kastelik

Był maj 2017 r., kiedy koleżanki z Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII, do którego wówczas uczęszczałam, zabrały mnie na spotkanie z ówczesnymi władzami Wydziału Teologicznego, organizującymi nie lada przedsięwzięcie w postaci stacjonarnych studiów teologicznych dla osób starszych. Nie miałam na to ochoty, ponieważ czułam się zmęczona, zdawałam sobie sprawę z upływu czasu, swego wieku, czekającego mnie wysiłku, systematyczności, odległej perspektywy pięciu długich lat i rygoru nauki, tudzież poddaniu się jeszcze raz sprawdzaniu zdobywanej wiedzy i umiejętności podczas niełatwych egzaminów przed niejednokrotnie młodszymi wykładowcami. W grę wchodził wstyd i ambicja.

Wtedy jedna z koleżanek, gdy jej obwieściłam, że te studia nie są dla mnie, zganiła mnie słowami: „to pycha nie pozwala ci się zmierzyć z taką wspaniałą nadarzoną się propozycją”. Zabrzmiało to jak nagana i zrobiło mi się głupio. Wszak i ja zastanawiałam się, w skrytości serca, nad podjęciem tego wyzwania i otwarciem się na nowe możliwości. Jeszcze nieprzekonana, ale ulegając opinii swojego środowiska, poddałam się tej wewnętrznie prowadzącej mnie sile, otwierającej nowe drogi poznania czegoś więcej niż życie tu i teraz. W ten sposób na dobre weszłam w akademicką społeczność, wciąż na nowo budzącą chęć zaspokojenia nienasyconego ducha, otwartego na nieznaną przygodę materialnych i metafizycznych doświadczeń, osadzonych w re-

aliach historycznych wydarzeń naukowego i kulturowego dziedzictwa ludzkości. Niczego nie żałuję i gdyby przyszło mi raz jeszcze dokonać wyboru, przed którym wówczas stanęłam, postąpiłabym tak samo.

Te pięć lat minęło jak jeden dzień. Był to czas pełen światła, radości i nadziei, spędzony w gronie ludzi szlachetnych, pozostających w obecności Boga i wskazujących innym wymiary Jego wszechogarniającej transcendencji. Ludzi wspaniałych, lecz także skromnych, o szerokich horyzontach umysłowych, którzy z takim zdecydowaniem w zawierzeniu Bogu, czyniąc bezinteresowny dar ze swojego ziemskiego życia, ofiarują je u progu młodości, szczerze odpowiadając na cichy głos powołania. Chyłę czoło nie tyle przed ich poświęceniem, bo oni tego tak nie czują, ale za ich tak bezkompromisową i radykalną decyzję oraz za dojrzałą odpowiedź na Bożą Miłość i Boże wezwanie.

Wspomnę jeszcze krótko o klimacie tej niepowtarzalnej i niezwyklej uczelni, pozostającej pod skrzydłami opieki niezawodnego i troskliwego Patrona – Jego Świątobliwości Wielkiego Papieża Polaka Jana Pawła II, którego promienny „oddech” przenika mury. Jest to miejsce nienaznaczone tylko zimną powagą i skupieniem, ale też bliskością i otwartością serca kochającego, gdzie jest miejsce na ojcowską uwagę, upomnienie, ale i pochwałę, humor czy anegdotę i gdzie każdy czuje się jak w rodzinie, gdzie nikt nie jest wysmianym,

kolejnym numerem do wyliczenia, czy też nic nieznaczącym nazwiskiem, lecz pełnoprawnym członkiem dobrze znanej sobie grupy, mającym uzasadnione, niosące przesłanie imię.

To miejsce, w którym Bóg jest Bogiem, człowiek człowiekiem, słowo słowem, a Prawda Prawdą i gdzie każdy jest cenionym, zauważonym, dowartościowanym, traktowanym z powagą i godnością, potrzebnym, wzajemnie się wspierającym i uzupełniającym się uczniem, gdzie Dekalog wciąż jest szanowany, gdzie przynajmniej mu się należą rangę i gdzie wciąż znajduje praktyczne zastosowanie.

Na tej uczelni kształtuje się człowieka z całym bagażem jego możliwości i upodobań, bez uprzedzeń i stereotypów; natomiast z jego uczuciami, sercem, umysłem i wrażliwością; formując jego siłę woli, świadomość, wskazując przy tym moc i piękno charakteru ofiary na rzecz współczesnego świata, nobilitując charyzmat jego osobowości na miarę XXI w. Jest to przestrzeń, w której Chrystusowe przykazanie Miłości Bliźniego obowiązuje każdego bez względu na wyznanie, rasę, kolor skóry, narodowość, stopień naukowy, język, religię, przynależność do określonej partii politycznej czy organizacji humanitarnej; gdzie rzeczy nazywa się po imieniu i nie nadaje im nowego, modnego znaczenia, czyli tzw. „drugiego dna” do odczytania dla wtajemniczonych. To prawdziwa Kuźnia Sacrum wśród profanum dzisiejszego świata. ■

Pielgrzymka seniorów z Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII do Lanckorony, Stryszowa i Kalwarii Zebrzydowskiej

tekst: Teresa Krawiec

W dniu 21 maja 2022 r. seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku wyruszyli na kolejny szlak pielgrzymkowy. Pierwszym miejscem, które odwiedzili, było Sanktuarium św. Jana Pawła II na „Białych Morzach”. W Kaplicy Kapłańskiej, gdzie znajduje się płyta z grobu św. Jana Pawła II, pochodząca z Grot Watykańskich, odmówiliśmy Litanię do św. Jana Pawła II. Następnie zostaliśmy oprowadzeni po górnej części bazyliki.

Kolejnym odwiedzanym miejscem była Lanckorona. Powstanie tej miejscowości datuje się na rok 1336, kiedy to król Kazimierz Wielki postawił tu zamek. Twierdza miała strzec granicy ze Śląskiem i drogi do Krakowa. Również król Władysław Jagiełło docenił obronne położenie lanckorońskiego zamku oraz dobry rozwój gospodarczy miasta. Dalsze losy Lanckorony nie były dla niej łaskawe. Największe straty miasto poniosło podczas konfederacji barskiej. W 1771 r. konfederaci ponieśli klęskę w bitwie z wojskami rosyjskimi, a zamek i miasto zostały zniszczone. Po pierwszym rozbiórze Polski w 1772 r. starostwo lanckorońskie znalazło się pod zaborem austriackim. W roku 1868 w Lanckoronie wybuchł pożar, który prawie doszczętnie zniszczył miasto. W ciągu następnych kilku lat odbudowano Lanckoronę według starego planu. Na nowo powstało piękne miasteczko ze stromym rynkiem, z którego odchodzą malownicze uliczki z drewnianymi domkami. Ta unikalna architektura zachowała się do dzisiaj. Całą historię Lanckorony opowiedziała nam pani przewodnik w budynku Muzeum Regionalnego, który mieści się niedaleko rynku. Nawiązywała ona do zgromadzonych tam eksponatów konfederacji barskiej, pokazując zebrany ubiór konfederacki, pamiątki po Kazimierzu Pułaskim, mapy, listy, amunicję itp. oraz kopię obrazu Artura Grottgera *Modlitwa Konfederatów Barskich przed bitwą pod Lanckoroną*. Po zwiedzeniu Muzeum był czas wolny na kawę i pyszne ciasto.

Następnie grupa pojechała do Stryszowa, aby podziwiać uroczy dwór z ogrodem z XVI w. Przeszedł on gruntowną przebudowę w XVIII w. Z dworu obronnego przekształcono go w rezydencję wiejską. Kolejna przebudowa miała miejsce w XIX w. za czasów Juliana Gorczyńskiego, który znacznie powiększył przestrzeń mieszkalną. Niestety po II wojnie światowej 9 ha parku przeznaczono na działki budowlane, a dwór został przejęty przez PGR i przeznaczony na szkołę. W roku 1958 zdewastowany dwór przejęły Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu, przeprowadzając gruntowny remont. Ostatecznie w roku 1969 utworzono muzeum będące oddziałem Zamku Królewskiego na Wawelu. Wszystkie eksponaty pochodzą z Wawelu. Prezentowane są tu wnętrza średniozamożnego dworu polskiego z XIX w.: salon z fragmentami oryginalnej polichromii z XVIII w., jadalnia, gabinet, biblioteka, sypialnia. Wszystkie pokoje wyposażone są w stylowe meble oraz obrazy z XIX w. Całą historię dworu wraz z ciekawostkami z życia jego właścicieli przekazała nam pani przewodnik.

Ostatnim punktem pielgrzymowania było sanktuarium pasyjno-maryjne oo. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej. Pielgrzymi wzięli udział we Mszy św., mieli także czas na indywidualną modlitwę w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej oraz zwiedzanie z przewodnikiem klasztoru. Na zakończenie seniorzy wzięli udział w Drodze krzyżowej na terenie sanktuarium oraz odmówili Litanię Loretańską.

Uczestnicy pielgrzymki składają wyrazy podziękowania opiekunowi grupy – p. Dawidowi Czaickiemu za trud, dbanie o seniorów, wspólną modlitwę, ogromne zaangażowanie oraz miłą atmosferę, natomiast p. Kierowcy za bezpieczną podróż i powrót do Krakowa. ■

Pożegnaliśmy

30 kwietnia 2022 r. zmarła Wiesława Lelakowska-Zych – emerytowany pracownik UPJPII.

6 maja 2022 r. zmarł Artur Mrówczyński-Van Allen, były student i współpracownik UPJPII, jeden z współtwórców Szkoły Letniej w Granadzie w Hiszpanii. Był pomysłodawcą i współzałożycielem Międzynarodowego Centrum Badań nad Fenomenem Solidarności i członkiem Zarządu MCBFS, dyrektorem Wydziału Słowiańskiego w Międzynarodowym Centrum Studiów nad Chrześcijaństwem Wschodnim (ICSCO) w Granadzie, wykładowcą Instytutu Filozofii im. E. Stein w Grenadzie, Instytutu Teologii „Lumen Gentium”, gdzie wykładał filozofię historii i filozofię polityki. Był autorem książki i publikacji w czasopiśmie z dziedziny: filozofii, etyki, językoznawstwa, nauki o literaturze, nauk społecznych. ■

Katarzyna Drąg, *Lwowskie korzenie polskiego dziennikarstwa. Studia nad profesjonalizacją zawodu na przełomie wieków (1848–1914)*, Kraków 2021

Monografia zawiera treści o charakterze kontekstowym, dokumentacyjnym i systematyczno-problemowym do zasadniczego problemu badawczego pracy, jakim jest ukazanie i udokumentowanie lwowskich źródeł kształtowania się na ziemiach polskich i w Polsce nowoczesnego dziennikarstwa. Problem ten został ukazany przez pryzmat kształtowania się profesji dziennikarskiej i jej jakościowej profesjonalizacji. Analizy zawarte w rozprawie koncentrują się na analitycznym odkrywaniu i syntezującym przedstawianiu praktycznego dorobku i teoretycznego dziedzictwa lwowskiego środowiska dziennikarzy, wydawców, polityków, literatów itp. ludzi mających znaczący wpływ na rozwój prasy galicyjsko-lwowskiej i ewolucyjne kształtowanie się profesji dziennikarskiej. Badania historii dziennikarstwa pozwalają na ukazanie procesu kształtowania się kultury dziennikarskiej. Można je potraktować jako swoiste lustro, w którym odbijają się problemy etosu dziennikarskiego. Spojrzenie historyczne pozwoliło na wieloaspektowe studium nad dziennikarstwem, w którym łatwiej jest badać współczesne dylematy dziennikarstwa.

/dr hab. Katarzyna Drąg/ ■

Sławomir Soczyński, *(Re)definicja pojęcia tabu medialnego jako kategorii aksjonormatywnej z perspektywy teoretyczno-funkcjonalnej*, Kraków 2022

Autor książki zasadnie kwestionuje powszechne przekonanie, że „media są przestrzenią bez tabu”. Oczywiście stopień „tabuizacji” zależy od ich rodzaju, gatunku czy kanału, ale ograniczenia wynikające z przyczyn kulturowych, politycznych, ekonomicznych czy prawnych są w środkach przekazu w większym lub mniejszym zakresie obecne. Dotyczy to również (a może zwłaszcza) prasy informacyjno-publicystycznej, która stała się (z niewielkimi odstępstwami) przedmiotem nowatorskich badań Autora. Podkreślam tu nowatorstwo przedsięwzięcia, ponieważ „tabu” w mediach było dotąd

nie tylko nie analizowane, ale nawet nie dostrzegane ze względu na absolutną rzekomo wolność wypowiedzi, jeśli nie naruszają one norm prawa karnego lub kodeksu cywilnego. A tymczasem w publikacjach o polityce, gospodarce i kulturze nie brak tematów z różnych (nie tylko jurystycznych, ale też obyczajowych) powodów wyłączonych i pomijanych – w tym tematów tabu.

/prof. dr hab. Jerzy Jastrzębski/

Autor publikacji podjął się ambitnego zadania opracowania interdyscyplinarnych źródłowych podstaw oraz teoretyczno-naukowych ram do badania obecności i funkcjonalności tabu medialnego. Dopiero w takim kontekście badawczym można odpowiedzialnie dokonywać zarówno prób identyfikowania tabu w mediach, ich kategoryzacji i empirycznego pokazywania ich egzemplifikacji. Takie autorskie podejście do problematyki tabu w mediach wymagało solidnego przygotowania i interdyscyplinarnej wiedzy na ten temat, przemyślanej metodologii kwerendalnej, przygotowawczej i badawczej podjętego problemu, a także analityczno-syntetycznych analiz porządkujących pojęcie tabu, jego medialne kategorie i praktyczną funkcjonalność w mediach i poprzez media.

/ks. prof. dr hab. Michał Drożdż/ ■

Paweł Krokosz, Karol Łopatecki, Adam Weyde a procesy modernizacyjne armii rosyjskiej na przełomie XVII i XVIII wieku, Białystok 2021

Staraniem Wydawnictwa Uniwersytetu w Białymstoku ukazała się pierwsza w historiografii powszechnej publikacja poświęcona życiu i działalności zawodowej generała Adama Weyde, jednego z najbliższych współpracowników cara Piotra I. Autorami monografii są dwaj polscy historycy – dr Paweł Krokosz z Instytutu Historii UPJPII i dr hab. Karol Łopatecki, prof. UwB z Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Białymstoku.

Książka, w sposób odbiegający od ujęć stosowanych w klasycznej biografii, ukazuje wielki wkład carskiego dowódcy w dzieło modernizacji armii rosyjskiej na przełomie XVII i XVIII w. Generał Adam Weyde został sportretowany przez autorów z wielu różnych ujęć – jako dowódca, kodyfikator prawa wojskowego, kartograf i fortyfikator, organizator struktur administracji państwa, mąż i ojciec oraz gorliwy luteranin.

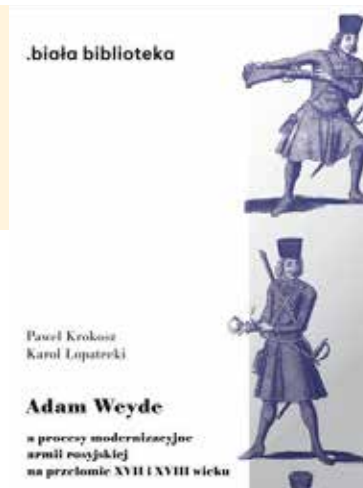
Publikacja dofinansowana z subwencji dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przyznanej w roku 2021 oraz ze środków Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Białymstoku.

To doskonale przeprowadzone badanie naukowe zasługuje na publikację z następujących powodów: w nowatorski sposób przyczynia się do poznania procesu modernizacji Rosji w okresie Piotra I, a poprzez gruntowną rekonstrukcję korzeni reform wojskowych i ich realizację, rzuca nowe światło nie tylko na owe rosyjskie zmiany w zakresie wojskowości, ale także na warunki modernizacji państwa w ogólnym wymiarze. Podjęty proces badawczy przynosi nowe ustalenia empiryczne, a także przekonującą reinterpretację niektórych kluczowych problemów, przy wykorzystaniu teorii aktorów-sieci jako narzędzia analitycznego i ram interpretacyjnych. Analizując dokonania i życie osobiste Adama Weyde, świadomie skupiają się na osobowości tzw. „drugiego planu”, działaczu polityczno-wojskowym, aby podkreślić, w jaki sposób „autokratyczna reforma” została osadzona w bardzo złożonych procesach wymiany doświadczeń i wiedzy zawodowej oraz interakcji międzyludzkich.

/z recenzji prof. Michaela G. Müllera/

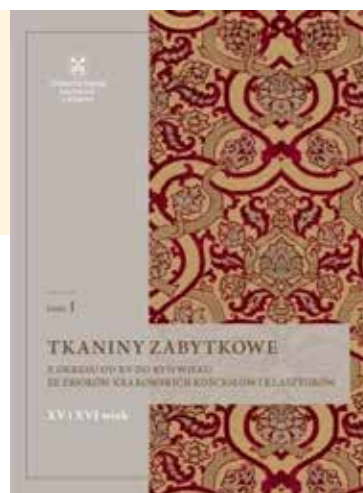
Mamy do czynienia z fundamentalnym opracowaniem historycznym poświęconym roli jednostki uczestniczącej w procesie reformy państwowej Piotra I, której rezultatem było przekształcenie Państwa Moskiewskiego w Imperium Rosyjskie. Generał Adam Weyde (1667–1720), urodzony w niemieckiej rodzinie luteranńskiej w Moskwie, stał się jednym z „ludzi reformy” – osobą z najbliższego otoczenia cara, realizującą jego rozkazy w zakresie budowy regularnej armii. Na kartach swojej pracy odpowiadają na bardzo istotne pytania – w jaki sposób odbywała się swoista „rekrutacja” takich właśnie ludzi spośród ogólnej masy ludzi zobowiązanych do służby oraz w jaki sposób piełi się po szczeblach kariery w armii i aparacie państwowym. Opracowanie wskazuje, że głęboko przemyślana polityka kadrowa umożliwiała realizację ambitnych celów państwa przy słabych warunkach materialno-finansowych kraju.

/z recenzji prof. Pawła A. Krotowa/ ■

Tkaniny zabytkowe z okresu od XV do XVII wieku ze zbiorów krakowskich kościołów i klasztorów, t. 1: XV i XVII wiek, red. Natalia Krupa, Kraków 2021

W ostatnich latach w Instytucie Historii Sztuki i Kultury UPJPII finalizowano projekt dotyczący inwentaryzacji i digitalizacji tkanin zabytkowych ze zbiorów krakowskich kościołów i klasztorów (GRANT NPRH3/H11/82/2014, nr umowy: 0008/NPRH3/H11/82/2014). Powstał katalog pod redakcją dr Natalii Krupy, towarzyszący efektem projektu.

Przedmiotem publikacji jest naukowe opracowanie materiału zabytkowego obejmującego tkaniny z okresu od XV do XVII wieku ze zbiorów krakowskich kościołów i klasztorów. Zasadniczym celem tej publikacji jest identyfikacja i uporządkowanie znaczącego materiału tekstyliów rozproszonych w kościołach i klasztorach krakowskich. Dokładne omówienie historii, kompozycji, techniki wykonania uzupełnione stanem badań stanowi porównawczą bazę danych opracowaną na podstawie materiału na co dzień trudno dostępnego, zamkniętego w skarbcach kościelnych. Wszelkie opracowany katalog winien służyć uzupełnieniu opracowań muzealnych, przyczyniając się do kompleksowego omówienia tematyki historii tkanin od XV do końca XVII stulecia.

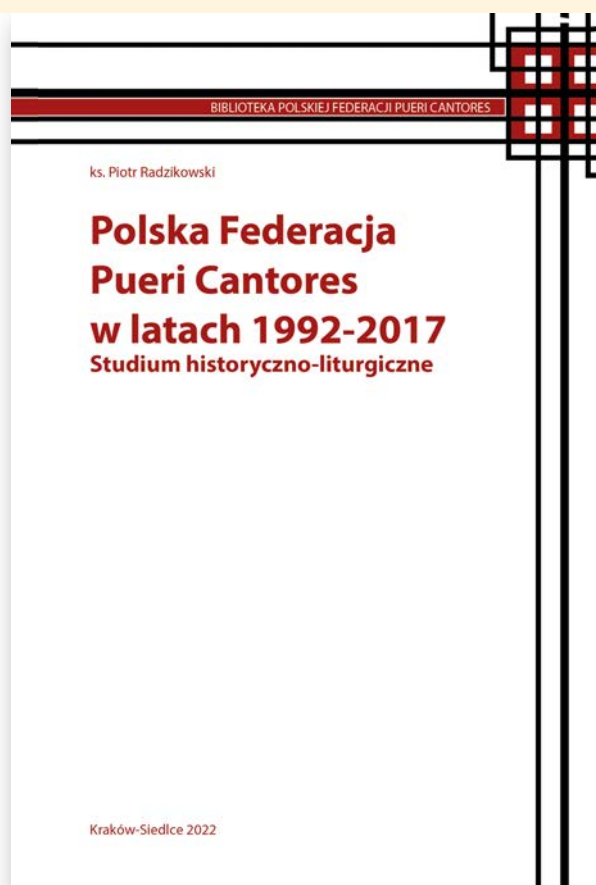
Katalog podzielono na trzy tomy. Stan badań wraz z literaturą porównawczą przedstawiono we wprowadzeniach do poszczególnych tomów katalogu, uwzględniając podział na tkaniny z XV i XVI stulecia, tkaniny z XVII wieku – z rozdzieleniem na pierwszą i drugą połowę wieku – oraz tkaniny wschodnie. Wprowadzenia do określonej części katalogu uzupełnione zostały bibliografią epoki dotyczącą omawianej problematyki. Ponadto każda nota katalogowa zawiera indywidualny opis stanu badań na temat konkretnych zabytków.

/Ze wstępu/ ■

Ks. Piotr Radzikowski, *Polska Federacja Pueri Cantores w latach 1992–2017. Studium historyczno-liturgiczne*, Kraków 2022

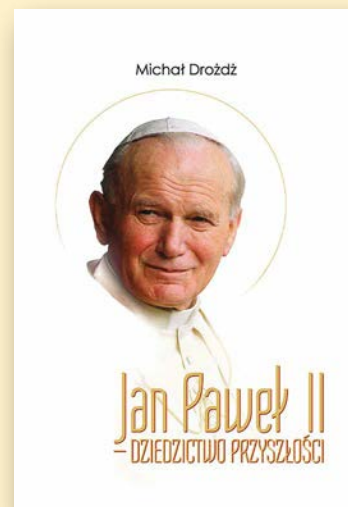
Muzyka – śpiewana modlitwa – przybliżyła byt ludzki poprzez sztukę do Boga i uszlachetnia się na skutek uczestnictwa w najdoskonalszej formie kultu religijnego: modlitwie” – tak pisał ks. Ferdynand Mailliet, paryski kapłan, dyrygent chłopięcego chóru *Les Petits Chanteurs à la Croix de Bois*. Pod koniec II wojny światowej stworzył federację chłopięcych chórów kościelnych. Między innymi jego działalność przyczyniła się do powstania Międzynarodowej Federacji Pueri Cantores, która została zatwierdzona przez Papieską Radę ds. Świeckich 31 stycznia 2001 roku. Zrzesza federacje krajowe, jej celem jest upowszechnianie muzyki liturgicznej, formacja duchowa, artystyczna, naukowa, muzyczna dyrygentów i chórzystów. Patronem Federacji jest św. Dominik Savio, a siedzibą Watykan. Polska Federacja Pueri Cantores obchodzi swoje 25-lecie istnienia. Powstała w Tarnowie 14 marca 1992 roku. Prezentowana publikacja przedstawia jej działalność w latach 1992–2017. Autor w sposób wnikliwy, szczegółowy analizuje funkcjonowanie Federacji, od momentu jej powstania, poprzez prezentowanie statusu prawnego, władz, kolejnych prezydentów, zarządów, chórów, dorobek fonograficzny członków Polskiej Federacji Pueri Cantores. Jedną z form działalności są kongresy, gromadzące chóry należące do Federacji. Do tej pory zorganizowano 10 kongresów krajowych w Tarnowie, Krakowie, Poznaniu, Toruniu, Nowym Sączu, Białej Podlaskiej, Siedlcach, Częstochowie, Poznaniu i Rzeszowie, regionalny w Szalowej. W roku 2007 odbył się Międzynarodowy Kongres Pueri Cantores w Krakowie, którego uczestnicy wsłuchiwali się w orędzie o Bożym Miłosierdziu w łagiewnickim Sanktuarium. Obecnie siedzibą Polskiej Federacji Pueri Cantores jest Kraków. Zgodnie z nauczaniem Kościoła katolickiego w duchu chrześcijańskich wartości kształtuje się chórzystów, którzy uświetniają swoim śpiewem liturgię, promują muzykę kościelną, wielbiąc Boga.

/dr Renata Dulian/ ■

Michał Drożdż, *Jan Paweł II – dziedzictwo przyszłości*, Tarnów 2021

[...] Czuję się zaszczycony i onieśmielony pisać o św. Janie Pawle II w kontekście dziedzictwa tego wielkiego i dobrego człowieka. Ale czynię to z ogromną pokorą wobec wielkości i dobroci św. Jana Pawła II, przy którym każdy czuł się wielki w swojej ludzkiej godności i osobowej wartości. Trzeba mieć dużo taktu, delikatności i pokory, aby mówić o przesłaniu Jana Pawła II i sięgać do jego dziedzictwa. Jego osoba i dzieło wymykają się spod zimnych kryteriów badawczych, gdyż jest on przede wszystkim świadkiem wiary i miłości, świadkiem nadziei, prawdziwym autorytetem, zarówno w wymiarach indywidualnych, jak i społecznych. To przeświadczenie w niczym nie narusza jednak rzetelności i obiektywności spojrzenia na jego dziedzictwo jako moje i nasze zadanie na przyszłość. Wręcz przeciwnie, pozwala nam spojrzeć z właściwej perspektywy na fenomen życia i dzieła wielkiego naszego Rodaka, który pozostaje dla nas nadal osobowym znakiem nadziei. Prezentowane w książce analizy są, z jednej strony, osobistym wyrazem mojej wdzięczności za życie i dzieło św. Jana Pawła II, a równocześnie są one owocem intelektualnego i badawczego dialogu z myślą Jana Pawła w kontekście wyzwania współczesnej cywilizacji i jej przyszłości.

Niniejsza publikacja ma na celu nie tylko przywołać, ale na nowo odświeżyć wielkie wołanie Jana Pawła II, które nam pozostawił jako duchowy testament na trzecie tysiąclecie: „nie lękajcie się”. W dobie współczesnego wielowątkowego dyskursu społecznego nad przyszłością świata nękanego kryzysami, nad niepokojami człowieka w tym świecie, to wielkie wołanie i przesłanie Jana Pawła II: „nie lękajcie się” podtrzymuje i budzi nadzieję. Nadzieja wyzwala człowieka „od lęków”, daje duchowe moce na trudne chwile. Te słowa można traktować jako duchowy testament, który pozostawił Jan Paweł II nam, Polsce, Kościołowi i światu na trzecie tysiąclecie. Myślę, że chyba rzadko kto na świecie ma i miał tak uniwersalny i profetyczny obraz świata i tendencji cywilizacyjnych, jakie w nim zachodzą, jak Jan Paweł II. Dlatego jego wołanie do wszystkich: „nie lękajcie się” wyzwala szczególną moc nadziei w patrzeniu w przyszłość ludzkiej cywilizacji. Urzeczywistnianie takiej wizji nowej cywilizacji domaga się racjonalności myślenia, uczciwości w działaniu, poszanowania wartości, godności i wolności człowieka w duchu otwartości, szczerego dialogu i prawdziwej tolerancji, a przede wszystkim otwarcia się na prawdę o człowieku, jego godności i przeznaczeniu. Mam nadzieję, że myśli zawarte w tej publikacji na nowo przywołają i odświeżą wizję świata, którą z takim zaangażowaniem miłości realizował Jan Paweł II.

Żywe dziedzictwo Jana Pawła II trwa i zobowiązuje. Przekazując Państwu myśli zawarte w tej książce, chcę się wpisać w pokorze, szacunku i wdzięczności dla Jana Pawła II w to żywe dziedzictwo, przechodzące w sztafecie pokoleń z przeszłości przełomu wieków, przez naszą niespokojną terażniejszość, w niepewną przyszłość, z niegasnącym źródłem nadziei i miłości. Podczas pierwszej pielgrzymki Jan Paweł II wyraźnie pokazał Polakom, zamkniętym do tej pory w komunistycznym getcie, nowe perspektywy otwarcia się na innych w duchu chrześcijańskiej miłości. „Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia. [...] Musicie być mocni, mocą tej [...] miłości świadomej, dojrzałej, odpowiedzialnej, która pomaga nam podejmować ów wielki dialog z człowiekiem i światem na naszym etapie dziejów – dialog z człowiekiem i światem. [...] Więc nie trzeba się lękać! Trzeba pracować na rzecz pokoju i pojednania pomiędzy ludźmi i narodami całej ziemi. Trzeba szukać zbliżeń. Trzeba otwierać granice”¹. Św. Jan Paweł II rzeczywiście otworzył granice różnych uwarunkowań, granice kultur i religii, budując swoim świadectwem otwartość wspólnotę rodziny ludzkiej ponad podziałami. Jego przesłanie i działanie w słowach, gestach i czynach przekraczało granice kultur, a nawet religii, bo wszystkich ludzi Jan Paweł II postrzegał i traktował jako osoby, członków jednej rodziny ludzkiej, dla której, jak pisał, zawsze pragnął dobra. [...]

Książka ta powstała z potrzeby serca i wdzięczności dla św. Jana Pawła II. Tytuł publikacji *Jan Paweł II – dziedzictwo przyszłości* wyraźnie wskazuje, że jego bogate dziedzictwo nie jest tylko śladem, czy jakimś reliktem przeszłości, ale ma ogromny potencjał do kształtowania przyszłości naszego pokolenia i nowych pokoleń, którym chcemy przekazać życiodajne źródło jego myśli do odnajdywania fundamentów prawdziwego ludzkiego szczęścia. Przekazując Państwu myśli zawarte w tej książce, chcę się wpisać w pokorze, szacunku i wdzięczności dla Jana Pawła II w to żywe dziedzictwo, przechodzące w sztafecie pokoleń z przeszłości przełomu wieków, przez naszą niespokojną terażniejszość, w niepewną przyszłość, z niegasnącym źródłem nadziei. Mam nadzieję, i tego życzę Wszystkim, którzy sięgną po tę książkę, żeby zawarte w niej myśli wpisywały się w realizację duchowego testamentu Jana Pawła II: „nie lękajcie się”, pokazując i wskazując różne aspekty tego wspaniałego i ciągle aktualnego przesłania nadziei Jana Pawła II dla współczesnego i przyszłego świata. Tak postrzegam osobę, życie i dzieło św. Jana Pawła II. W duchu wdzięczności i odpowiedzialności za doświadczone i otrzymane dobro chcę je przekazać, w takim pokornym wymiarze tej publikacji, następnym pokoleniom jako dziedzictwo przyszłości.

Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. odprawionej na Błoniach, Kraków 10 czerwca 1979 r.*, w: Jan Paweł II, *Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia i homilie*, Kraków 2005, nr 4–5, s. 204–205

/fragm. Wstępu i tekst z okładki, autor: ks. prof. dr hab. Michał Drożdż/ ■